STANCIU VICENȚIU-VIRGILIUS

TERORISMUL ŞI CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ

STANCIU VICENȚIU-VIRGILIUS

TERORISMUL ŞI CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ

Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative
– 2008 –

Multiplicarea sau editarea acestei lucrări fără acordul scris al autorului este interzisă.

ISBN 978-973-745-010-4

CUPRINS

Introducere.....7

Partea I – Terorismul internațional

Capitolul 1
Probleme generale privind terorismul 17
Capitolul 2
Definirea, clasificarea şi modurile de manifestare ale terorismului – terorismul clasic 23
Capitolul 3
Forțe şi mijloace ce pot fi implicate în pregătirea şi desfăşurarea unor acțiuni teroriste 47
Capitolul 4
Consecințe ale fenomenului terorist actual 67
Capitolul 5
Opinii privind perspectiva evoluției fenomenului terorist internațional şi poziția României față de proliferarea lui ...71

Partea a II-a – Crima organizată transfrontalieră

Capitolul 6
Unele aspecte generale privind crima organizată transfrontalieră şi conexiunile cu terorismul.....83
Capitolul 7
Conceptul strategic al Uniunii Europene de combatere a crimei organizate.....87
Capitolul 8
Internaționalizarea combinării unor acțiuni teroriste cu cele ale crimei organizate.....97

Partea a III-a – Lupta împotriva terorismului internațional şi a crimei organizate transfrontaliere

Capitolul 9
Organisme şi organizații internaționale cu rol activ în lupta împotriva terorismului şi crimei organizate transfrontaliere 105
Capitolul 10
Considerații generale ale luptei împotriva terorismului internațional şi crimei organizate transfrontaliere 123
Capitolul 11
Combaterea fenomenului terorismului internațional 131

Anexe.....141

Bibliografie selectivă 157

INTRODUCERE

ROMÂNIA a înțeles şi s-a aliniat în deplină concordanță cu realitățile intervenite pe plan internațional, preocupărilor majore ale comunității umane privind eradicarea consecințelor pe care sărăcia şi subdezvoltarea le pot avea asupra evoluției civilizației lumii. Conform angajamentelor asumate de țara noastră privind respectarea dreptului internațional, a obiectivelor şi principiilor incluse în CARTA NAȚIUNILOR UNITE ce privesc: egalitatea suveranității Statelor, integritatea teritorială, rezolvarea paşnică a disputelor internaționale, neintervenția şi neamestecul în problemele interne ale statelor participăm cu responsabilitate la prevenirea, combaterea şi eliminarea consecințelor care amenință pacea, reconcilierea, siguranța, stabilitatea şi dezvoltarea normală a lumii.

Cunoscând conexiunile directe dintre terorism, crima organizată transfrontalieră, comerțul ilicit cu arme, muniții, droguri, metale prețioase, produse strategice, produse cu dublă utilizare civilă şi militară şi alte materiale cu regim special, ROMÂNIA consideră că lupta împotriva acestor flageluri poate fi realizată doar prin eforturi comune pe toate domeniile şi printr-o abordare unitară atât la nivel național, cât şi internațional.

Realitatea acestui început de mileniu confirmă din ce în ce mai dureros, că terorismul şi crima organizată reprezintă pericole majore în calea destinderii şi păcii în lume. Atât prin numărul şi amploarea acțiunilor teroriste, a celor de crimă organizată transfrontalieră, cât şi prin metodele şi mijloacele

ingenioase şi surprinzătoare folosite, aceste organizații şi rețelele lor demonstrează trecerea la un nivel foarte evoluat de pregătire şi coordonare a executanților acestor acțiuni. Anual, pe întregul mapamond, se petrec mii de acte teroriste sau de crimă organizată transfrontalieră. Asasinatele, răpirile, deturnările, luările de ostateci, traficul ilegal de persoane, atacurile armate inclusiv cele cu bombe sau arme de nimicire în masă, produc din ce în ce mai multe victime, pagube materiale şi generează, mențin sau amplifică stări de panică şi nesiguranță în rândul populației.

Creşterea permanentă a periculozității acțiunilor organizațiilor, rețelelor şi filierelor de crimă organizată şi a celor teroriste este accentuată şi de faptul că, se extind tot mai mult activitățile desfăşurate de acestea în afara teritoriilor țărilor de origine, devenind astfel astăzi, o reală şi majoră *problemă mondială.*

Între unele din principalele organizații teroriste şi cele de crimă organizată transfrontalieră, se profilează o cooperare foarte strânsă, atât în planul pregătirii teoretice şi practice, a schimbului de date şi informații de interes, a sprijinului material şi logistic, cât şi în pregătirea şi derularea unor acțiuni corelate ale acestora.

Amplificarea conexiunilor acestor structuri, pe plan internațional, se confirmă tot mai pregnant în ultimele decenii.

După 1970, realitatea a demonstrat din ce în ce mai elocvent această tristă şi periculoasă colaborare, astfel:

– atacul terorist din 1972 de pe aeroportul din TEL AVIV a fost pregătit şi executat de un grup de terorişti japonezi pentru realizarea unor scopuri ale teroriştilor arabi;

– acțiunea teroristă desfăşurată în anul 1975 cu ocazia reuniunii miniştrilor petrolului din țările membre O.P.E.C. a fost pregătită şi executată de un grup terorist internațional format din arabi, germani şi un venezuelan.

Ulterior, colaborarea şi cooperarea s-a amplificat permanent, ajungându-se la tabere de instruire comună,

schimbul şi sprijinul în dotarea cu armament diversificat, uneori la cel mai înalt nivel tehnic, schimbul operativ de date şi informații pe domeniile comune de interes criminal, corelarea sau simultaneitatea unor acțiuni şi sprijin în dispariția unor autori de astfel de fapte chiar din cei dați în urmărire internațională.

Astăzi, folosirea gazelor toxice de luptă, din categoria celor utilizate în acțiuni militare, precum cele iritante, sufocante şi chiar neuroparalitice (sarin folosit la metroul TOKIO-OSAKA) este o realitate crudă. Procurarea, deținerea, producerea sau folosirea unor viruşi, microbi, diferite dispozitive cu explozie nucleară nu este doar o amenințare, ea poate deveni realitate în unele acțiuni teroriste.

Consecințele foarte crude, ale unor atacuri teroriste de după anul 2000 (inclusiv cele din septembrie 2001 din S.U.A.), sunt o confirmare în plus, pentru a înțelege şi a lua măsuri ferme, corelate la nivelul tuturor statelor, în vederea prevenirii, descoperirii şi combaterii terorismului internațional, a crimei organizate transfrontaliere şi a suporturilor de orice natură, care le alimentează.

Între condițiile de suport tehnic a dezvoltării puterii terorismului se situează şi apariția în ultimele decenii a unor noi caracteristici privind proliferarea capacităților militare, a armamentelor convenționale şi de distrugere în masă a unor state. Acestea au generat o creştere a riscurilor unor posibile conflicte militare sau acțiuni teroriste între state.

Noile aspecte privind evoluția armelor convenționale şi a celor de distrugere în masă au în ultimele decenii, următoarele caracteristici principale:

1. Dintre statele fostei UNIUNI SOVIETICE, doar RUSIA şi UCRAINA au moştenit capacități militare considerabile. Forțele militare şi tehnica aferentă fostului TRATAT DE LA VARŞOVIA aflate în afara teritoriului fostelor state participante a fost retrasă în interiorul acestora. O parte a acestor echipamente şi tehnică a rămas în statele unde

staționau acele trupe, iar cealaltă a fost retrasă în statele de bază. Parțial, armamentul şi tehnica de luptă respectivă, în cazurile când erau neoperaționale, au fost distruse, iar cealaltă parte, reparată sau modernizată. Armata rusă şi cea ucraineană şi-au redefinit misiunile şi doctrina, urmărind în principal, restructurarea şi modernizarea armatelor lor.

2. Restructurarea forțelor armate a acestor state, a fost urmată de o reducere semnificativă a efectivelor şi capacităților militare şi a generat şi o scădere lentă, dar majoră a cheltuielilor militare occidentale. S.U.A., şi-a redus efectivele structurilor militare cu peste 25% față de perioada războiului rece, iar cheltuielile armatei din ultimul deceniu au scăzut cu peste 33%. Similar, au procedat şi MAREA BRITANIE, GERMANIA şi FRANȚA, dar în cote procentuale diferite şi la alți parametri specifici. Majoritatea statelor continentale, membre ale N.A.T.O., au redus durata serviciului militar, iar unele din ele au pus în dezbatere publică, posibila renunțare la sistemul recrutării obligatorii. Un aspect pozitiv, reducerea numerică a efectivelor, dar... acest personal militar specializat poate fi uneori „disponibil la racolare şi pentru unele forțe obscure”!

3. Cu totul altă tendință se constată în zona ASIEI şi în mod preponderent în estul ei. Avantajate de dezvoltarea lor economică rapidă şi de reafirmarea forței CHINEI, alte națiuni est-asiatice au politici de creştere masivă a cheltuielilor militare şi perfecționarea forțelor armate. JAPONIA îşi continuă întărirea capacităților militare prin înglobarea unor tehnologii de înaltă clasă. COREEA DE SUD, INDONEZIA, MALAEZYA, TAIWANUL şi THAILANDA şi-au crescut masiv cheltuielile pentru dotarea armatelor cu tehnică modernă. Acestea sunt achiziționate din state puternic dezvoltate ale lumii. În ultimul deceniu al mileniului doi, cheltuielile militare au crescut în aceste state cu peste 50%, în timp ce N.A.T.O. şi-a redus cheltuielile cu peste 10%, în aceeaşi perioadă de timp.

4. Se amplifică răspândirea rapidă a unor capacități militare ce includ arme sau sisteme de distrugere în masă. Dezvoltarea economică accelerată a unor state, a generat capabilități şi aptitudini de a produce şi arme de război. Astfel, în ultimul deceniu al mileniului doi, s-a constatat tendința de globalizare a unor ramuri industriale de producere a armamentului, sau de dezvoltare a cercetării militare specifice. Se remarcă, tot mai mult, creşterea preocupărilor permanente în domeniul posesiei sau a amplificării puterii militare nucleare a unor state. Sunt puteri militare nucleare care continuă perfecționarea acestor arme sau a unora conexe lor, unele state depun eforturi pentru achiziționarea lor, iar altele îşi creează potențial tehnico-ştiințific, economic şi rezervă de personal, care să le permită producerea şi dotarea cu astfel de arme, atunci „când vor considera necesar”!? Această stare de fapt duce la proliferarea armelor în zone care, anterior, nu prezentau pericol pentru comunitatea mondială, din punctul de vedere al acumulării unor arsenale militare. La acest început de mileniu, balanța puterii militare convenționale între OCCIDENT (N.A.T.O.) şi celelalte state ale lumii rămâne, până la această dată, puternic înclinată în favoarea OCCIDENTULUI.

Drept urmare a existenței situației anterior prezentate, unele state din ASIA şi AFRICA caută permanent să găsească noi căi de contrabalansare a puterii altor state. Dar, pentru că dezvoltarea unor capacități militare convenționale puternice, implică timp, eforturi materiale şi umane uriaşe, acestea optează pentru achiziționarea sau producerea armelor de distrugere în masă şi a mijloacelor purtătoare de astfel de arme.

După perioada războiului rece, eforturile pentru dotarea cu arme de nimicire în masă s-au materializat în special, la statele care luptă pentru principii religioase sau ideologice extremiste.

Specialiştii militari şi analiştii politici au subliniat mobilitatea probabilă a spectrului evolutiv al violenței în lumea actuală, de la conflicte şi ostilități sporadice sau de joasă intensitate, cum ar fi terorismul şi războiul de guerilă, războaiele locale sau convenționale, şi… până la „riscul major al unui război nuclear”!?

În timpurile anterioare, acțiunile teroriste aveau o violență limitată, soldându-se cu omorârea câtorva persoane sau distrugerea unor instalații, dispozitive tehnice sau industriale. Aceste acte teroriste nu aveau urmări majore, eventual prin acțiunea lor, „atrăgeau atenția” unor factori de decizie politică, administrativă sau a populației, asupra faptului „că există organizația respectivă”. Actele de violență de proporție sau volum mare, erau provocate numai de forțe militare puternice. Ulterior, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, până la un anumit nivel, terorismul era capabil să producă distrugeri şi violențe mari.

Astăzi, având în vedere posibilitățile financiare, materiale, tehnologice şi realitatea ultimelor acțiuni de acest gen, unele organizații teroriste ar putea produce acte cu repercusiuni masive, chiar incomensurabile (variantele folosirii unor arme biologice sau chimice, arme nucleare de mare putere) a căror evoluție sau consecințe nici măcar nu au putut fi real estimate.

Pe de altă parte, este deja o realitate „cunoscută şi recunoscută”, faptul că terorismul este „un pivot important” în domeniul transferurilor ilicite de arme şi a unor tehnologii de vârf cu aplicabilitate dublă: militară şi civilă. Astfel, devin un factor accelerator al proliferării armelor sofisticate.

Se poate, de asemenea, constata, fără însă a generaliza, că atât terorismul, cât şi armele de nimicire în masă, inclusiv cele nucleare, sunt mijloacele de luptă ale statelor care nu au capacități militare convenționale suficiente asemenea altor state dezvoltate.

Proliferarea dotării cu arme de nimicire în masă s-a produs cu prioritate, în zonele unde interferența dintre regimurile politice sau religiile diferite, a fost mai acută şi de amploare (exemplu: medierea exercitată şi sprijinul acordat de CHINA şi alte țări, unor state musulmane în dotarea cu arme şi tehnologii convenționale şi neconvenționale). Greşeli s-au făcut în multe situații şi o parte sunt arhicunoscute în întreaga lume!

Realitățile ultimilor ani, scot în evidență preocuparea din ce în ce mai constantă a organizațiilor, rețelelor şi grupărilor teroriste de a folosi amenințarea cu diferitele tipuri de arme de nimicire în masă (în fapt, a unor componente a acestora procurate sau în fapt - îmbinări artizanale - ale armelor de nimicire în masă care sunt numite azi „bombe murdare"). Uneori, amenințările respective, cu folosirea unor arme de distrugere în masă, nu au avut un suport real. Dar au existat, aşa cum aminteam anterior şi câteva situații reale în care s-au folosit efectiv componente ale unor arme de nimicire în masă (genul de armă chimică militară, precum la atentatele de la metroul TOKIO-OSAKA în anul 1995 şi de la Jocurile Olimpice din ATLANTA, în anul 1996).

Este posibil, ca o parte din amenințările teroriste cu folosirea armelor de nimicire în masă, să fie folosite ca - amenințări de şantaj -. Rămân însă, cu aceeaşi mare probabilitate de utilizare în actele teroriste, armele şi sistemele moderne de explozivi clasici sau plastici de folosință militară. Totuşi, atitudinea şi măsurile antiteroriste şi contrateroriste trebuie să vizeze cu prioritate şi probabilitatea folosirii unor arme de distrugere în masă. Aceasta pentru că în astfel de situații, efectele folosirii lor chiar în cotă procentuală redusă, pot fi foarte mari asupra populației respective.

Sarcastic, pot spune că: „uneori, în zone de conflict militar local, tehnica militară de luptă, chiar din dotarea aceloraşi forțe, avea fabricații atât de diferite, de nu se mai

ştia în care să se tragă şi în care nu” (exemple: unele situații din războaiele locale în VIETNAM, INDOCHINA, Înălțimile GOLAN, GOLF etc.). Astfel de situații au putut permite să nu se descopere proveniența unor sisteme de arme, materiale militare etc., care au fost procurate inclusiv de unele rețele teroriste, cunoscându-se doar apartenența de fabricație!

Comunitatea internațională, prin eforturi comune şi unitare, poate să limiteze şi să reducă aceste pericole care pot avea repercusiuni la nivelul marilor aglomerări umane, a națiilor şi chiar a existenței speciei umane.

PARTEA I

TERORISMUL INTERNAȚIONAL

„Omoară unul – terorizează o mie.”
Sun Tze

CAPITOLUL 1

PROBLEME GENERALE PRIVIND TERORISMUL

Fenomenul terorismului, prin modul de manifestare la scară internațională începând cu secolul al XX-lea, a devenit una din principalele amenințări la adresa societății umane şi, implicit, a siguranței statelor. Amplificarea în intensitate şi volum a actelor teroriste a dus la creşterea pericolului social a acestuia pentru structura şi unitatea social-umană actuală. Acțiunile de violență desfăşurate în diverse modalități de către persoane sau grupuri de persoane, prin care se atentează la integritatea corporală, bunurile sau viața unor demnitari, personalități politice, a membrilor lor de familie, a unor persoane din echipele de lucru ai acestora, cât şi cele săvârşite împotriva unor grupări politice, organizații sociale, instituții, grupuri de persoane aflate în mod întâmplător sau la diferite activități, indiferent dacă sunt în locații publice sau private, sunt acte de terorism.

Atunci când, astfel de acte sau acțiuni teroriste sunt îndreptate împotriva ordinii internaționale şi pun în pericol direct sau prin implicațiile conexe lor, relațiile internaționale, ele devin acte de terorism internațional.

În acest sens ele pot fi din gama:

- amenințărilor directe împotriva păcii sau a existenței umane;
- creării şi cultivării de tensiuni sau deteriorării relațiilor dintre diferite state;

- generării unor situații de conflict sau instabilitate pe un spațiu, zonă geografică, între diferite mari religii, etnii etc.;
- creării oricăror altor situații care ar prejudicia climatul internațional normal.

Creşterea permanentă a periculozității acțiunilor grupurilor, filierelor, rețelelor şi organizațiilor teroriste este accentuată în zilele noastre şi de faptul că se extind foarte mult activitățile desfăşurate de acestea în afara teritoriilor țărilor lor de origine, devenind astfel astăzi, un flagel mondial.

Între unele dintre cele mai puternice organizații teroriste şi unele structuri de crimă organizată transfrontalieră, se stabilesc tot mai frecvent cooperări şi colaborări strânse, legate de interese financiare, politice, umane etc. Acestea se materializează astăzi în foarte multe domenii, atât în planul pregătirii practice, a schimbului de date şi informații de interes pentru ei, a sprijinului material şi logistic, cât şi în pregătirea şi derularea corelată a unor acțiuni ale acestora. Amplificarea interferențelor colaboraționiste pe plan internațional între structurile teroriste, este evidentă în ultimele decenii.

Confirmarea acestor realități o putem constata din desfăşurarea unor acte teroriste după anul 2000.

De multe ori, cooperarea lor a ajuns la nivele foarte mari, chiar şi între unele organizații situate în zone geografice diferite. Astfel, aceste cooperări sau sprijinirea efectivă, au permis dezvoltarea caracterului internațional al terorismului actual şi simbioza cu unele structuri de crimă organizată transfrontalieră, ceea ce a creat în timp premisele transformării lui în fenomen mondial şi mare flagel al acestui început de mileniu.

A devenit o realitate crudă, folosirea gazelor toxice de luptă, din categoria celor folosite în acțiuni militare, precum cele iritante, sufocante şi chiar neuroparalitice, iar deținerea, procurarea, producerea, sau folosirea unor viruşi, microbi, dispozitive cu explozie nucleară sunt o amenințare care oricând poate deveni realitate a actelor teroriste.

Consecințele rezultate în urma unor atacuri teroriste de după anul 2000 (inclusiv cele din septembrie 2001 din S.U.A.) sunt reale confirmări, pentru înțelegerea urmărilor proliferării terorismului actual la nivel internațional. Acestea au generat măsuri ferme ale guvernelor statelor respective şi se încearcă corelarea lor la nivelul întregului mapamond, în scopul prevenirii, descoperirii şi combaterii manifestărilor fenomenului terorist actual şi a cauzelor care îl generează.

Printre condițiile de bază folosite în dezvoltarea forței terorismului actual şi internaționalizarea lui, pe un loc primordial se situează apariția, în ultimele decenii, a unor noi aspecte privind proliferarea capacităților militare, a armamentelor convenționale şi de distrugere în masă ale unor state.

Evoluția actuală a situației internaționale, schimbările în raporturile de forțe mondiale, dezvoltarea sistemelor de arme convenționale şi a celor de distrugere în masă la nivel incredibil, au generat adaptări şi modificări ale gândirii planurilor de acțiuni a unor structuri teroriste sau de criminalitate transfrontalieră. Aceste noi aspecte ale raporturilor de forțe pe plan mondial au generat unele schimbări conceptuale şi adaptări de noi metode teroriste.

Terorismul este un suport important în domeniul transferurilor ilicite de bani, inclusiv de pe spațiile crimei organizate transfrontaliere. Şi… o consecință, pot spune: „prin lunecare pe propriul suport existențial”... este că terorismul internațional devine un factor accelerator al extinderii armelor militare sofisticate, aflate în dotarea armatelor statelor dezvoltate ale lumii.

Istoria ultimilor ani scoate în evidență preocuparea, din ce în ce mai constantă, a diferitelor structurilor teroriste de a amenința cu folosirea unor categorii de arme de nimicire în masă (sau a unor elemente ale acestora - sustrase sau uneori realizate artizanal - dar... similare prin putere şi efecte,

cu sistemele militare moderne de arme de nimicire în masă; - aşa cum spuneam anterior - denumite in mod curent „bombe murdare"). Iată de ce, există şi probabilitatea pe care trebuie să o avem în vedere, ca o parte din amenințările teroriste cu folosirea armelor de nimicire în masă să fie pericole reale, iar o parte să fie doar suportul unor diverse şantaje, structurile teroriste respective nefiind în posesia dispozitivelor respective.

Majoritatea acțiunilor teroriste de până acum, aşa după cum am constatat, au fost realizate cu arme sau sisteme de explozivi clasici, plastici sau artizanali Dar... atitudinea şi măsurile antiteroriste trebuie să vizeze, cu prioritate, şi folosirea probabilă a oricăror elemente sau sisteme bazate pe arme de distrugere în masă. Aceasta pentru că efectele folosirii probabile a lor ar fi catastrofale pentru oamenii obişnuiți!

Consecința existenței acestor pericole teroriste actuale este şi stabilirea unor direcții de acțiune mondială, care pot contribui la instaurarea şi menținerea respectului față de viață şi demnitatea umană şi... de ce nu, la apărarea vieții oamenilor!

Prin prisma celor anterior prezentate, direcțiile generale de acțiune care pot ajuta la prevenirea proliferării terorismului mondial şi reducerea efectelor lui, sunt:

1. Controlul producerii, transferului, circulației ilicite, acumulărilor şi folosirii armelor mici, armamentului uşor, munițiilor şi explozivilor şi a limitării accesului unor persoane sau structuri neavizate;

2. Prevenirea şi combaterea unor stări conflictuale şi a proliferării violențelor generate de conflicte etnice, religioase, politice, culturale etc., care pot alimenta amplificarea fenomenului terorist sub oricare din formele lui;

3. Prevenirea, descoperirea şi combaterea oricăror metode, forme şi mijloace de manifestare a terorismului actual;

4. Acordarea unui regim de prioritate maximă preocupărilor privind dezarmarea nucleară, neproliferării armelor de distrugere în masă şi dezarmării convenționale, atât la nivelul statelor lumii, cât şi a unor grupări sau organizații cu interese ostile.

În ultima perioadă de timp, terorismul alături de crima organizată transfrontalieră cu vârful ei de lance, contrabanda şi traficul ilicit de arme, muniții şi droguri, au devenit adevărate forțe ale răului, care au capacitatea să modifice destine sociale, politice şi economice ale unor comunități, țări sau regiuni geografice întregi.

Organizațiile teroriste sau cele de crimă organizată transfrontalieră exercită sub diferite forme presiuni, şantaje şi coruperea unor înalți funcționari, pentru creşterea siguranței desfăşurării actelor sau acțiunilor lor. Îşi amplifică activitățile de procurare sau spălare de bani, traficul ilegal de ființe, contrabanda cu armament şi muniții, materiale strategice sau cu dublă utilizare civilă şi militară, cu deşeuri toxice, droguri şi alte produse cu regim special, etc. care le asigură independența şi libertatea de manifestare şi acțiune. Aceste aspecte trebuie să le aibă în vedere toate instituțiile care luptă pentru contracararea proliferării fenomenului terorismului internațional.

Toate acestea să fie subordonate scopului major al apărării comunității umane şi a existenței normale a acesteia pe PĂMÂNT.

CAPITOLUL 2

DEFINIREA, CLASIFICAREA ŞI MODURILE DE MANIFESTARE ALE TERORISMULUI
– TERORISMUL CLASIC –

Pentru început vom porni analiza de la conținutul şi clasificările legate de terorismul clasic. În partea a doua a capitolului vom prezenta câteva elemente despre terorismul actual, cel care astăzi se manifestă ca terorism internațional.

Analiştii politici acceptă în mod diferențiat definiția clasică a terorismului ca: „folosire deliberată a unor mijloace ce pot provoca teroare (îngrozire, înfricoşare, amenințare, speriere, tiranizare, chinuire etc.) în vederea atingerii anumitor scopuri criminale".

Evoluția în timp a definirii terorismului o pot evidenția prin conținutul câtorva din aceste concepte cu adevărat istorice care au fost emise în decursul ultimului secol. Voi reda câteva din cele mai remarcabile apărute în succesiunea cronologică a timpului.

A. Definiția dată de LIGA NAȚIUNILOR în anul 1937

„*Toate actele criminale îndreptate împotriva unui stat sau făcute ori planificate pentru a crea o stare de teroare în mintea anumitor persoane, a unui grup de persoane sau a publicului larg*".

Ea a reflectat preocupările guvernelor interbelice de a face față pericolului generat de mişcările anarhiste, comuniste cât şi a celor de eliberare de sub ocupația colonială. Poate a

fost intenționat o definire ambiguă şi largă care să permită „intervenția legalizată” a unor mari puteri statale împotriva unor mişcări noi. Cert este că acest suport de definire a fost folosit, inclusiv de către guvernul britanic pentru a justifica reprimarea mişcării paşnice pentru obținerea independenței fostei ei colonii, INDIA.

B. Definiția dată în STATELE UNITE ALE AMERICII prin Legea PATRIOT

„*...acte periculoase pentru viața umană care se produc cu încălcarea codului penal al STATELE UNITE ALE AMERICII sau al oricărui Stat (din componența SUA)*".

Ulterior a fost considerată, inclusiv de criticii liberali, cât şi cei conservatori americani ca una dintre cele mai vagi, interpretabile şi arbitrarii definiții ale terorismului, care permitea orice interpretare a unor fapte în funcție de interesele urmărite.

C. Definiția dată în CODUL FEDERAL al STATELOR UNITE ALE AMERICII

„*Folosirea ilegală a forței şi violenței împotriva unor persoane sau proprietăți, pentru intimidarea sau pedepsirea unui guvern, a populației civile, sau a unui segment de populație, făcută în scopul atingerii unor obiective politice sau sociale*”.

Această definire a introdus un concept nou: „act terorist pentru pedepsire" care a generat numeroase critici şi interpretări. S-ar părea că suportul acestei motivări a „definirii atât de curioase a terorismului” a fost generat de „atentatul terorist din OKLAHOMA”, al cărui motiv principal ar fi fost „pedepsirea F.B.I.-ului pentru intervenția împotriva sectei Davidienilor din WACO – TEXAS, S.U.A.”

D. Definiția dată în LEGEA TERORISMULUI din MAREA BRITANIE în anul 2000

În această lege, definirea actului de terorism este atât de largă încât include nu numai orice folosire a violenței şi a amenințării pentru atingerea unor obiective politice, ideologice sau religioase, dar şi unele aspecte total curioase, precum: „perturbarea sau interferența serioasă în funcționarea unui sistem electronic"!?

Sunt considerate tot acte teroriste *acele acțiuni de amenințare cu folosirea armelor de foc sau a explozivilor care nu au ca scop influențarea guvernului sau crearea unei stări de panică sau teroare*.

Deşi este o lege specială destinată creării suportului legal în lupta împotriva terorismului, este foarte criticată. Ea permite o definire mult prea largă a termenului de terorism şi creează un suport pentru posibile abuzuri din partea guvernului MARII BRITANII.

Spre exemplu: dacă o persoană în semn de protest îşi distruge un bun propriu, trăgând cu o armă de vânătoare ce o are în posesie, indiferent de motivul pentru care ar face-o, poate fi, conform acestei legi ar putea fi considerat terorist!? Consider ca este o absurditate o asemenea interpretare.

Mulți din cei care critică această lege argumentează punctul lor de vedere cu diverse exemple ipotetice (unele chiar comice şi absurde) gen: posibil activist de mediu sau ecologist, care în semn de protest ar putea amenința cu folosirea armei lui de vânătoare pentru a-şi distruge un bun aflat proprietatea personala în semn de protest...să spunem...privind aplicarea unei legi a mediului şi care... conform textului acestei legi a terorismului...ar putea fi considerat „terorist”!?

E. Definiția lansată de DEPARTAMENTUL APĂRĂRII al STATELOR UNITE ALE AMERICII

„*Folosirea calculată a violenței ilegale pentru a instaura frica, în vederea intimidării sau pedepsirii guvernelor sau societăților, pentru atingerea unor scopuri în general politice, religioase sau ideologice*”.

Conținutul definiției a fost dur criticat pentru că... permite aplicarea conceptului de terorism la nivel statal (stat terorist şi terorizat) şi astfel introduce arbitrariul legalității conferit pentru tribunalele americane.

În acest sens, se poate considera de un tribunal american, „că uciderea unor cetățeni civili iranieni este considerată *legală* de către guvernul american şi deci, pentru ei nu constituie un act de terorism". O astfel de situație s-a petrecut cu ocazia acordării sprijinului american pentru gruparea teroristă antiiraniană Mujahedin-e Khalq (MEK). Membrii acestui grup au primit în mod oficial statutul de „persoane protejate" din partea guvernului american, chiar dacă MEK se află pe lista oficială a grupărilor teroriste, emisă chiar de Departamentul de Stat American!?

Mulți din specialiştii actuali pe domeniul terorismului sau a unora conexe acestuia, au încercat pe baza diferitelor definiri date fenomenului „terorism", să-l clasifice pe criterii mai exacte care să ajute la explicarea şi înțelegerea realității manifestării lui pe diferitele etape evolutive ale acestuia.

Istoria evoluției galopante a terorismului, începând după anul 1970, a generat profunde preocupări de analiză ştiințifică a acestuia. În decursul acestor câtorva decenii, au fost făcute numeroase noi clasificări ale terorismului. Dintre acestea, voi aminti unele care sunt mai interesante sau care prin modul de separare evidențiază în fapt evoluția fenomenului terorist al acestor ani.

Pentru aceasta, respectivii au folosit diferite criterii de referință a fenomenului terorist. Cele mai uzitate criterii sunt cele care vizează:

A. **Aria de manifestare a terorismului**. Poate fi sub formă de:

a) terorism intern sau național, atunci când acțiunea şi consecințele nu depăşesc frontierele unui stat. Aceasta implică forma de manifestare internă.

b) terorism internațional, atunci când i se adaugă un element de extraneitate (urmări sau consecințe externe). Aceasta implică forma de manifestare transfrontalieră.

B. **Natura componentei sau conducerii respectivelor acte teroriste** (deşi au aceeaşi denumire generică, trebuie înțelese în alt sens), astfel:

a) terorismul intern este acțiunea care implică indivizi sau grupuri care îşi au baza şi acționează în totalitate pe teritoriul statului respectiv fără conducere străină şi ale căror acte sunt îndreptate împotriva unor structuri sau elemente ale conducerii statului în cauză, altor structuri interne de stat sau politice, unor personalități ale vieții publice sau unor categorii de populație din țara respectivă;

b) terorismul internațional este o acțiune care implică indivizi sau grupuri de oameni care au anumite legături cu organizații teroriste externe sau cu o „putere/forță străină" acelui stat sau ale cărei activități depăşesc granițele naționale ale unei țări. Şi aceste două categorii de clasificări generează aceleaşi forme de manifestare: internă sau internațională.

C. **Scopurilor urmărite, care generează două forme de manifestare**:

a) terorism de drept comun (individul sau gruparea care acționează are la bază scopuri materiale/ostatici/bunuri a căror restituire este condiționată de obținerea unei răscumpărări sau eliberări de deținuți sau alte persoane reținute, alte facilități etc.);

b) terorism politic (acțiunile teroriste urmăresc complicarea unor relații între state, sau organisme naționale şi internaționale, grupări etnice/religioase, fie chiar ruperea acestora etc.

Specialiştii americani s-au preocupat profund, după 1970, de studierea terorismului şi a transformărilor acestuia într-un real fenomen internațional, ca urmare a creşterii la nivel mondial a multor manifestări violente cu preponderență

prin acțiuni sau acte teroriste de amploare. Ei au cercetat problemele modurilor de manifestare a terorismului şi au înaintat, în anul 1975, rezultatele analizelor lor, inclusiv Senatului S.U.A. În acel material s-a evidențiat una dintre clasificările actuale riguroase a formelor de manifestare a terorismului, care a rămas în actualitate.

Conform acestora, terorismul actual poate fi:

a) terorism diversionist – care are ca obiectiv primordial să creeze valuri de nemulțumiri în rândul populației respective, provocând autoritățile la putere din statul respectiv, să ia măsuri de represiune excesivă. Acest gen de acțiuni şi acte teroriste vor să discrediteze şi demoralizeze respectivele autorități statale aflate la putere, pot duce la înstrăinarea populației față de organele de conducere a statului respectiv. În acelaşi timp, respectivele acțiuni teroriste generează creşterea popularității şi prestigiului organizației teroriste care îşi revendică autoritatea faptelor;

b) terorism coercitiv – care are ca obiectiv primordial să genereze scăderea încrederii populației în autoritățile aflate la putere în statul respectiv prin instaurarea şi menținerea unui sentiment de teamă în rândul populației civile şi demoralizarea acesteia.

Astfel, a rezultat una dintre cele mai simple definiri care are la bază: „*scopul şi modul de acțiune teroristă*”. Pornind de la aceste considerente, terorismul este acceptat astăzi ca: „o tactică de lupta neconvențională folosită pentru atingerea unor scopuri strict politice care se bazează pe acte de violența, sabotaj sau amenințare, executate împotriva unui stat, organizații, categorii sociale sau împotriva unui grup de persoane civile, având ca scop precis producerea unui efect psihologic generalizat de frică şi intimidare”. Obiectivul final este aplicarea de presiuni asupra entității umane respective, pentru a o determina să acționeze în conformitate cu dorințele teroriştilor, în cazul în care acest obiectiv nu poate fi îndeplinit prin alte mijloace convenționale.

Terorismul este un fenomen caracteristic unui conflict asimetric care este purtat de pe poziții inferioare de forță (militară, politică sau economică etc.) şi în sine, el este o tactică de ultim resort şi sacrificiu. De multe ori, terorismul este greşit asimilat cu fanatismul, insurecția, crimele de război sau alte atrocități umane făcute de forțele armate ale unor state sau cu unele operațiuni clandestine (acoperite). Uneori, această confuzie este întreținută cu intenție fie din motive de propagandă, fie de manipulare a maselor de la alte probleme majore ale societății respective.

La noi, cea mai acceptată definire a terorismului stipulată şi în legislația de specialitate este: „folosirea deliberată a unor mijloace ce pot provoca teroare (îngrozire, înfricoşare, amenințare, speriere, tiranizare, chinuire etc.) în vederea atingerii anumitor scopuri criminale”.

Într-un studiu consacrat terorismului, Alex Schmid a făcut o analiză a conținutului a peste o sută de definiții date terorismului. Din rezultatele acestei analize a reieşit următoarea frecvență a unor concepte folosite:

1. Violența şi forța (apar în 83.5% dintre definițiile analizate);
2. Motivațiile politice (apar în 65% dintre definițiile analizate);
3. Frica şi accentul pe teroare (apar în 51% dintre definițiile analizate);
4. Amenințarea (apar în 47% dintre definițiile analizate);
5. Efecte psihologice şi reacțiile anticipate (apar în 41.5% dintre definițiile analizate);
6. Discrepanța între obiective şi victime (apar în 37.5% dintre definițiile analizate);
7. Acțiunile intenționate, planificate, organizate şi sistematice (apar în 32% dintre definițiile analizate);
8. Metodele de luptă, strategii şi tactici (apar în 30.5% dintre definițiile analizate).

Din analiza conținutul definirilor date terorismului şi rezultatele studiului anterior amintit, rezultă ca principală caracteristică a acestuia folosirea intimidării prin utilizarea actelor de violență.

Scopurile şi motivațiile declarate sau nu, ale oricărei acțiuni teroriste există, indiferent de nivelul structurii care o execută, chiar dacă este un terorist singuratic sau o organizație puternică. Dintre acestea, cele mai importante sunt:

1. ***Obținerea de bani şi avantaje***

După scenariile lansate în unele state capitaliste dezvoltate, o structură nonstatală, un stat slab sau instabil, are oricând interesul să câştige din vânzarea unor sisteme sau arme sofisticate sau de nimicire în masă pe care le are deja procurate.

Un scenariu clasic ar fi următorul: ,,teroriştii au cel puțin 2 bombe nucleare. Guvernul (SUA) este amenințat cu distrugerea unui oraş dacă aceştia nu vor primi o sumă foarte mare de bani. Americanii nu iau în serios prima amenințare. Teroriştii îşi publică amenințarea şi o listă de ținte probabile şi detonează demonstrativ prima bomba nucleară. Atunci, Guvernul American plăteşte suma cerută şi încearcă să găsească teroriştii. Cu o parte din banii primiți aceştia cumpără alte bombe nucleare amenințând cu detonarea şi a acestora dacă se vor mai continua încercările de a fi anihilați". Motivația acțiunilor lor teroriste şi-o pot îmbrăca: fie în gigantica lor operațiune de estorcare de bani, fie în diferite motive religioase, antiglobalizare, umanitariste etc., pentru a putea dezorienta formarea unei opinii clare şi unitare a populației civile!

2. ***Dorința de a răspândi un mesaj***

Actul terorist este comis cu scopul de a atrage atenția asupra unei stări existențiale, de a face cunoscut un anumit mesaj sau pentru a putea cere opiniei publice dezbaterea

unei probleme, a unor fapte etc. Respectivii terorişti sunt interesați, în primul rând, de „accesul în direct la mijloacele de comunicare în masă pentru a transmite ceea ce vor să spună” mai mult decât să provoace un număr de victime. În acest sens, amintesc unele cazuri mai cunoscute:

a) Theodore Kaczynski, un bolnav de schizofrenie, (supranumit „Unabomber”) a comis pe parcursul a 18 ani un număr de 23 de atentate, cu scopul pe care l-a declarat la final: de a obține publicarea unor aşa-zise „manifeste proprii” (care conțineau un program aberant împotriva stadiului atins de ştiința şi tehnologia modernă).

b) un grup terorist (Weather Underground – afiliat cu mişcarea hippy), a acționat în S.U.A. între anii 1969 şi 1975 pentru a protesta împotriva războiului din VIETNAM şi a campaniei dusă de poliție şi F.B.I. împotriva mişcărilor pentru drepturile civile.

3. ***Răzbunarea şi pedepsirea***

Aceste genuri de acțiuni au din punctul de vedere al teroriştilor respectivi „un caracter justițiar” de reinstaurare a dreptății sau de pedepsire şi răzbunare împotriva unor fapte deja petrecute. Astfel de acțiuni sunt destul de rare şi se materializează, în principal, în asasinatele politice. Printre cele mai cunoscute cazuri sunt:

a) asasinarea primului ministru al ROMÂNIEI, ARMAND CĂLINESCU, de către legionari ca răzbunare pentru că au considerat că ar fi avut „un rol important” în uciderea liderului mişcării legionare româneşti, Corneliu Zelea Codreanu. Un alt caz istoric de asasinat „terorist-politic”, a fost cel al marelui om politic şi de ştiință, NICOLAE IORGA.

b) asasinarea primului ministru al INDIEI, INDIRA GHANDI, de către propriile gărzi de corp (care făceau parte dintr-un grup terorist izolat denumit „sikh”), ca „pedepsire” pentru responsabilitatea sa în derularea faptelor cu ocazia

„masacrului comis” de armata indiană la asaltul Templului de Aur din PUNJAB.

c) asasinarea primului ministru al ISRAELULUI, YITZHAK RABIN de către un extremist sionist (membru al unui grup terorist izolat), drept ,,pedepsire” pentru semnarea ACORDULUI de la OSLO, ce a fost interpretat de către extremiştii evrei ca „un act de trădare națională”.

d) atentatul împotriva conducerii F.B.I. din OKLAHOMA (sediul central), „întreprins ca răzbunare”, de un grup terorist izolat, pentru operațiunile întreprinse de F.B.I. împotriva unor secte religioase.

4. ***Fanatismul religios***

Fanatismul religios este numai rareori motivul actelor teroriste, deşi percepția generală este contrară! Această confuzie este întreținută atât de tendința factorilor politici şi mass-media de a pune etichete de extremism religios unor organizații teroriste, cât şi unor grupuri teroriste care îşi asumă în mod fals motivații religioase pentru lărgirea propriei baze de susținere în fața populației. O fac pentru a induce în eroare masele şi a câştiga susținători.

În acest sens, mulți analişti pe domeniul terorismului consideră că adevăratul scop al existenței organizației teroriste Al Qaeda nu este fanatismul religios (islamic). Prin promovarea propogandistică, aceştia se folosesc abil de „masca fanatismului islamic” pentru a motiva politica de teroare ce o dezvoltă şi pentru a amplifica efectele actelor teroriste ce le întreprind.

Printre cele mai cunoscute acțiuni teroriste motivate ca „fanatism religios” sunt:

a) atentatul cu sarin comis de secta apocaliptică „Aum Shinrikyo” la metroul TOKYO-OSAKA în 1995 care s-a soldat cu 12 morți şi câteva mii de răniți. (care după unii specialişti nu a fost făcută pentru a anunța un final apocaliptic al lumii, ci

pentru a distrage atenția poliției japoneze de la o anchetă criminală asupra liderului sectei)!

b) atentatele comise de terorişti independenți sau de către grupuri teroriste izolate, la sediile unor clinici medicale specializate în avorturi din S.U.A.

c) asasinarea de către extremişti islamici a traducătorului japonez (în 1993) şi rănirea gravă a editorului norvegian (în 1995) al cărții „VERSETELE SATANICE" scrisă de către autorul britanic (de origine indiană) SALMAN RUSHDIE. Cartea a fost şi este considerată o blasfemie de amploare criminală la adresa PROFETULUI MAHOMED.

5. ***Subminarea autorității de stat***

Multe dintre diferitele formațiuni şi grupări teroriste au ca obiectiv principal sau secundar, subminarea puterii de stat, dar de regulă nu îl recunosc decât eventual, în subsidiar. Doar pentru mişcarea anarhistă acesta reprezintă motivul principal declarat pentru întreaga lor activitatea teroristă.

6. ***Lupta pentru eliberare, emancipare şi obținerea puterii politice***

O expresie împământenită a acestor timpur spune în esență că insurgența este strategia celor săraci iar terorismul este strategia săracului disperat! Grupările teroriste respective motivează că dacă idealurile lor legitime nu au putut fi obținute pe căi politice, militare sau economice, pot fi obținute prin acțiuni teroriste. Printre acestea se numără:

a) lupta împotriva Apartheidului – UmKhonto we Sizwe (MK) grup terorist afiliat Congresului Național African (AFRICA DE SUD);

b) lupta pentru independență sau autonomie – Mişcarea separatistă bască ETA, Armata Republicană Irlandeza (IRA), Frontul de Eliberare al Quebeqului (FLQ) şi Organizația Tigrii Tamili (ELAM);

c) lupta pentru emancipare economică şi politică: Mişcarea Zapatistă şi majoritatea mişcărilor comuniste de insurgență şi terorism.

În unele cazuri, idealurile motivate inițial, se convertesc sau se transformă într-un amestec demagogic declarativ pentru a justifica într-un fel, continuarea violenței pe parcursul alunecării pe spirala terorismului. Unul din exemplele clare în acest sens este Manifestul Frontului de Eliberare al Quebeq-ului (FLQ) în care, revendicările de autonomie sunt amestecate cu ideologia de stânga, lupta anticorupție, protestul împotriva conducerii federaliste, unele revendicări sindicale etc.

Alte organizații teroriste apelează la dezinformare şi manipulare pe motive că luptă pentru eliberare şi emancipare, pentru a-şi asigura recrutarea unor noi membri sau a-şi extinde influența şi sprijinul maselor. Şi... uneori o fac într-un mod foarte profesionist şi credibil, încât o parte a opiniei publice îi acceptă tacit sau convinşi deja de veridicitatea idealurilor popularizate de diferite organizații teroriste. Astfel, organizația Al-Qaida, care face o permanentă propagandă jihadistă, a difuzat la sfârşitul anului 2004, un video-clip de propagandă şi dezinformare în limba engleză, care s-a adresat tineretului musulman moderat din statele EUROPEI OCCIDENTALE. În acest material, difuzat pe mass-media, Al Qaida se prezintă şi identifică drept o mişcare de rezistență propriu-zisă care promovează jihadul global în numele rezistenței împotriva ocupației IRAKULUI.

Actele teroriste ale diferitelor organizații de sorginte teroristă pot fi analizate din punctul de vedere al scopurilor declarate sau nu de ei, dar rezultate din fapte şi ca urmare a grupării acestora pe motivații de natură: psihologică, culturală sau rațională.

Printre cele mai vehiculate motivații, în acest sens, ale terorismului sunt:

a) *Motivațiile teroriste psihologice*

Ele sunt rezultantele unor insatisfacții personale sau de grup ale teroriştilor, legate de evoluția vieții şi a năzuințelor lor. Acest gen de terorişti consideră actele teroriste drept unicul scop al existenței lor. Teroriştii motivați psihologic sunt foarte periculoşi şi dacă organizația lor are şi o puternică îndoctrinare ideologică, respectivii sunt foarte greu de nerecuperat ca oameni.

Deşi printre terorişti nu a fost descoperit nici un psihopat, în sensul clasic al cuvântului (deşi din punctul meu de vedere „mulți sunt psihopați") există totuşi aspecte de care psihiatrii ar trebui să țină seama: aceşti terorişti se consideră drept: unicii purtători ai adevărului şi dreptății! Ei nu au niciodată dileme privind părerile lor şi nu dau dreptate altora. Caută să impună şi celorlalți oameni, motivațiile lor antisociale şi îşi construiesc permanent grupuri umane şi motivaționale de maniera - noi împotriva lor până la capăt -.

Acest gen de terorişti motivează că tot ce este rău sau greşit, se situează în afara organizației lor şi a celor pe care pretind că îi reprezintă. Această motivare permanentă,le justifică în concepția lor, orice acțiune de umilire a victimelor şi îi eliberează de orice variantă de autoînvinuire.

O altă caracteristică a motivării psihologice a teroriştilor este izvorâtă din dorința expresă de a aparține unui grup, filiere, organizații a lor. Indiferent de nivelul organizării structurii teroriste respective, dacă au puternice motivații psihologice personale, ei consideră foarte necesară justificarea permanentă a existenței grupului lor după principiul: o organizație teroristă trebuie să terorizeze. Acestea trebuie să comită, cel puțin, acte violente pentru a-şi motiva legitimitatea existenței lor.

b) *Motivațiile teroriste culturale*

Tipurile de culturi, în general, împart valorile şi motivează oamenii să acționeze în mod diferențiat. Conținutul şi sensul vieții umane, în general, şi a celei a individului, în particular, este o caracteristică culturală a apartenenților la cultura respectivă.

Aceste motivații sunt normale şi recunoscute în întreaga lume. Dar, interpretarea unor condiții culturale existențiale, poate avea un impact deosebit asupra motivării acțiunilor unor terorişti. În multe din comunitățile socio-umane în care indivizii sunt cultivați ca membri ai unui grup social bine definit şi cu reguli tradiționale foarte precise (familie, neam, clan, trib, etc.), apare dorința de autosacrificare, de apărare a intereselor grupării culturale de care aparțin. Bazându-se pe aceste suporturi culturale, aceşti terorişti sunt formați psihologic în decursul timpului şi sunt cultivați să-şi dea viața pentru organizația lor şi scopurile pe care şi le-a fixat. Astfel, tot ceea ce nu se încadrează în sistemul şi criteriile lor de valori sunt fatidice, aducătoare de rău. Având motivația înlăturării răului, o fac fără remuşcări!

Cultivând teama față de o exterminare culturală şi de pierdere a suveranității grupului etnic respectiv, apar motivațiile privind folosirea tuturor mijloacelor posibile de apărare şi...acestea îi conduc la manifestări pe întreaga gama de violență. Organizațiile teroriste ştiu că oamenii devin foarte sensibili atunci când le sunt amenințate valorile cu care ei se identifică precum: limba, religia, teritoriul natal, neamul.

Sub motivația apărării preceptelor lor religioase, terorismul se poate manifesta extrem de violent. Nu pot fi calificate drept teroriste, motivațiile de profit, oricât de puternice ar fi ele. Evidențierea lor ar crea însă, posibilitatea de a acționa mult mai eficient pentru neutralizarea unor acte de terorism.

Foarte important este să fie arătat şi caracterul politic al respectivei fapte de terorism, dacă acesta există. O

asemenea latură evidențiată, poate delimita fapta din punct de vedere juridic, de alte infracțiuni asemănătoare, ce se desfăşoară tot cu violență (crime, tâlhării, violență juvenilă, etc).

c) *Motivațiile teroriste raționale*

În principiu, acțiunile teroriste sunt planificate, organizate şi desfăşurate în funcție de scopurile şi obiectivele ce şi le stabileşte organizația respectivă. Aceasta se face analizând şi corelând permanent eforturile cu efectele scontate, având la baza acestora forțele, mijloacele disponibile, datele şi informațiile despre „adversari". Mai mult chiar, la structurile teroriste, excepție făcând doar acțiunile „teroriştilor singuratici", se face şi o permanentă analiză cu stabilirea profilelor de risc a acțiunii teroriste respective. Aceste operațiuni de raționament managerial, generează căutarea şi găsirea unor moduri eficiente, uneori cu variante prognozate de evoluție, pentru a-şi atinge obiectivele acțiunii respective, cu mai puține forțe şi mijloace utilizate pentru realizarea efectelor teroriste planificate. Aceste moduri de analize şi hotărâri ale conducerii structurii teroriste implicate în respectiva acțiune sunt similare celor făcute de orice management al unei structuri organizatorice militare. Indiferent de motivațiile abordate şi de categoria respectivă de structură teroristă, toate au caracteristici principale comune care le dau profilul de violență într-o formă accentuată sau nu.

Principalele caracteristici comune ale terorismului manifestate prin structurile implicate sau care ajută la proliferarea lui sunt:

- promovează scopuri şi obiective sociale sau politice extremiste;
- desfăşoară majoritatea activităților şi faptelor prin metode şi acțiuni violente;
- principalele ținte ale acțiunilor teroriste sunt grupări/etnii ale populației, personalități, alte organizații

politice/etnice/religioase, guverne, unele ținte militare şi civile, necontând efectele directe sau indirecte asupra unor state;

❖ acționează, în cazul actelor teroriste, fără discernământ real atât în ce priveşte actul terorist propriu-zis, cât şi asupra efectelor asupra unor mase de populație civilă.

Sensul larg al termenului de terorism, este înțeles de masele de oameni, ca utilizarea violenței împotriva unor necombatanți, cu scopul de a atinge un obiectiv ideologic, teritorial, economic, cultural, etnic, religios, etc.

Din cele prezentate anterior, rezultă clar că actele sau acțiunile de terorism pot fi comise de către indivizi, grupuri, rețele, organizații teroriste sau chiar state.

Iată de ce, o formă istorică clasică, e drept particulară a terorismului în general, a fost şi este *terorismul de stat*. El se poate manifesta atât terorism intern, cât şi internațional. *Terorismul de stat* constă în acte de violență şi opresiune exercitate cu deosebire de fostele puteri coloniale împotriva unor mişcări de eliberare națională, sau atunci când un stat impune populației sale condiții de viață inumană sau încalcă în mod grav drepturile şi libertățile fundamentale ale omului, ca ființă şi existență.

În gama generală a modurilor de manifestare clasică a terorismului intră:

- terorismul individual sau terorismul singuratic;
- terorismul făcut de teroriştii nealiniați sau aşa zişii „terorişti independenți";
- acțiunile unor fracțiuni de grup terorist;
- terorismul unor grupuri sinucigaşe;
- acțiunile unor grupări fanatic-religioase;
- acțiunile unor teroriști rebeli sau insurgenți;
- acțiunile unor grupările teroriste;
- acțiunile unor rețele teroriste naționale;
- acțiunile organizațiilor teroriste transfrontaliere;
- ***unele acțiuni ale aderenților şi susținătorilor direcți sau indirecți ai oricăror din cei enumerați anterior

(inclusiv cele desfăşurate de unele state, secte religioase, instituții financiar-bancare, în sensul sprijinirii terorismului).

Problemele legate de definirea şi acceptarea termenilor de „terorism, teroare", atât în ce privesc pe executanți, victime, susținători şi simpatizanți ai acestora, nu sunt pe deplin clarificate nici pe plan internațional, nici în concepțiile multor state. Opiniile manifestate sau chiar susținerea de către unele personalități mondiale sau state, uneori sunt interpretate sau sancționate mondial sau național, alteori nu!? Interpretabile sunt chiar şi instituțiile internaționale prin unele luări de poziție, decizii şi acțiuni în domeniul interpretării şi combaterii terorismului şi a diferitelor acțiuni particulare ale lor. De multe ori, suportul de interpretare poate să fie dictat fie de interese politice, ideologice, economice, culturale sau de... „inexplicabile interpretări"! Să încercăm să înțelegem...(cum şi de ce?): *personalități mondiale considerate ca susținători ai teroriştilor, ai unor acțiuni şi acte teroriste, zeci de ani... la un moment dat, au fost recunoscuți ca promotori şi activişti ai – PĂCII MONDIALE - (Uri Avnery, Yitzhak Shamir etc.), iar alții au primit chiar PREMIUL NOBEL PENTRU PACE (Nelson Mandela, Yasser Arafat etc.). Şi... nu vreau să merg mai departe cu analiza... până la... unele state care, în anumite perioade de timp au încurajat, promovat sau aplicat „terorismul de stat" fie pe plan intern, fie în relațiile lor cu alte state !?*

Printre principalele structuri implicate sau care ajută la proliferarea activităților teroriste sunt:

- *organizațiile teroriste propriu-zise* – promovează scopuri şi obiective sociale sau politice extremiste; desfăşoară majoritatea activităților prin metode şi acțiuni violente. Principalele ținte ale acțiunilor teroriste sunt: grupări/etnii ale populației, personalități, alte organizații politice/etnice/ religioase, guverne ale unor state etc. Ele acționează, prin acțiuni şi acte teroriste, fără discernământ real atât asupra unor ținte militare şi civile, necontând efectele

directe sau indirecte ale actului terorist propriu-zis, asupra populației civile.

- *unele structuri din crima organizată transfrontalieră sau locale din unele state, prin* implicarea lor directă sau indirectă în creşterea eficienței unor acțiuni sau acte teroriste. Între activitățile de acest gen pot fi amintite:

– traficul ilegal sau contrabanda pe domeniul de procurare a unora din materialele necesare actelor teroriste;

– dispozitive de transport la țintă sau de declanşare a altora, inclusiv componentele electronice ale acestora;

– deşeuri radioactive şi surse de izotopi radioactivi;

– materiale strategice;

– procurarea de substanțe chimice periculoase sau de precursori chimici ai acestora;

– procurarea de culturi biologice şi medii de creştere ale acestora sau toxine din gama armelor biologice sau bacteriologice, inclusiv aparatura tehnică necesară;

– alte categorii de arme şi produse cu regim special;

– implicarea, la solicitarea unor rețele teroriste, în procurarea unor date, informații, produse şi materiale având caracter militar sau regim special (performanțele unor tipuri noi de arme militare etc.);

– date şi informații secrete despre depozite militare, accesul şi sistemul de pază al acestora;

– date şi informații despre diferitele transporturi de armament şi muniții, transferuri de materiale şi produse strategice etc.;

– date şi informații despre persoane cu funcții importante în diferite structuri ale statelor care pot fi folosite la şantajarea acestora sau a familiilor lor etc.;

– transferuri sau operațiuni de spălare a banilor;

– orice alte activități criminale care au scopul de a ajuta, sprijini sau coopera cu unele structuri teroriste.

Dacă aspectele prezentate până acum au vizat terorismul clasic, în continuare vom vedea, unele particularități ale modului de manifestare a terorismului actual şi a organizațiilor lui moderne.

ORGANIZAȚIILE TERORISTE ŞI MODURI DE MANIFESTARE A TERORISMULUI ACTUAL

În ceea ce priveşte realizarea scopurilor şi obiectivelor actuale ale terorismului, evoluția modurilor de manifestare este generată de scopurile constituirii respectivelor organizații teroriste. Ele pot urmări în timpurile actuale, fie săvârşirea unor acțiuni simultane, fie în serii sau aş putea spune cu „nivele graduale de extindere a terorismului, fie independente zonal sau... corelate pe plan intern şi internațional".

În fapt, acestea se pot pregăti şi desfăşura fie pe teritoriul unui singur stat, fie a unei anumite zone geografice, continent sau chiar intercontinental! *Şi... uite aşa au ajuns… prin evoluția formelor clasice de manifestare a terorismului, actualele organizații şi rețele teroriste, să devină flagel transnațional şi să se mondializeze alarmant!*

Dar, să pornim analiza evoluției de la prezentarea formelor, existenței şi a modurilor de manifestare a terorismului actual de la organizațiile prin care există el. În esență, aceste organizații teroriste reflectă prin formele lor de manifestare concretă, evoluția fenomenului.

Pe baza promovării unor departajări a terorismului actual, din cele anterior prezentate, s-au dezvoltat în timp, diferite clasificări ale categoriilor de organizații teroriste existente acum în lume.

Multe dintre acestea, folosite actualmente, clasifică organizațiile teroriste actuale în:

a) etnice, religioase, naționaliste;

b) revoluționare (autointitulate);

c) anarhiste (cu ideologii eterogene, confuze);

d) patologice sau individuale (acestea nu motivează şi nu-şi precizează clar scopurile şi obiectivele, afişează motivații, cum ar fi: neacomodarea într-un anumit mediu social, organizațional, familial etc.);

e) grupări neofasciste, de extremă dreapta (cum ar fi: „Nucleele Armate Revoluționare", „Ordinea Nero"). În unele state, acest gen de grupări acționează cu acordul tacit şi sprijinul unor guvernanți (exemple: „Ojo per Ojo" în Guatemala; Escadroanele Morții în Brazilia). Organizațiile de extremă stânga s-au dovedit a fi, în ultimul timp, mult mai sângeroase decât cele de extremă dreapta (exemple: Brigăzile Roşii italiene; RAF-ul german;);

f) grupările de mercenari ideologici. Ele au în mod frecvent spațiul de activitate transnațional (exemplu: Rengo Segikun din Japonia).

Fiecare din aceste 6 categorii de organizații teroriste au generat moduri de acțiune specifică diferită, care se manifestă şi acum.

După anul 1989, preocupările specialiştilor americani pe domeniul studierii terorismului s-au amplificat şi ca urmare a apariției unor noi probleme.

În anul 1990, Departamentul Apărării al S.U.A. aprecia, că datorită aspectelor noi de existență a fenomenul „terorism" au apărut următoarele moduri de manifestare:

a) *terorism organizațional* – care acționează prin grupuri mici cu omogenitate politică. Ele nu sunt capabile să dezvolte simpatia şi sprijinul popular în favoarea pozițiilor lor radicale şi folosesc acțiunile şi actele violente pentru a-şi câştiga influența zonală (exemple: „ETA" din Spania; „RAF-ul" din Germania; „Celulele Combatante" din Belgia etc.). În decursul acestor ani, unele grupări au devenit transnaționale (exemplu: „Abu Nidal" din Palestina);

b) *terorismul insurgent* – este de regulă practicat de separatiştii etnici şi de rebelii politici. Formele de manifestare

concretă sunt: acțiunile de natură paramilitară sau de gherilă. Prin acest mod de acțiune teroristă, respectivii îşi reduc în timp credibilitatea grupului lor, legitimitatea şi sprijinul popular (exemplu: Armata Populară – aripa comunistă – din Filipine);

c) *terorismul sponsorizat* – astfel de grupări şi acțiunile lor sunt sprijinite de unele state suverane (exemple: grupările sprijinite de state, precum Irak, Iran, Libia, Afganistan etc.). „Genul de sponsorizare de stat" poate atinge mai multe grade de implicare: directă; încurajare, asistată logistic şi material; acoperire şi sprijin ideologic; asistența instrucțională etc.

Evoluția actuală a fenomenului terorist generează prin formele de manifestare şi pe următoarele genuri:

1. *Terorism patopolitic*. Folosesc ca singură formă de exprimare violența brută şi au, de regulă, un mod de acțiune „curios", chiar irațional. Scopul declarat al acestora este de a apăra interesele etniei respective sau culorii căreia îi aparțin. Organizații teroriste reprezentative ale acestei forme de manifestare sunt grupările naționaliste (ex. A.N.E., din S.U.A.);

2. *Terorism psihotic.* În general, aceştia acționează împotriva unor personalități politice. Promotorii acestuia sunt persoane care provin, de regulă, din categoria de indivizi cu probleme de adaptabilitate socială sau de comportament deviant care nu au fost integrați social şi organizațional. De asemenea pot proveni din familii dezorganizate social;

3. *Terorism „autorizat".* Formă de manifestare ce se caracterizează prin abaterea de la înțelegeri internaționale, reguli sau cutume (exemple: folosirea armei atomice asupra Japoniei, implicarea personalului C.I.A. în unele asasinate politice din America de Sud etc.);

4. *Terorism pirateresc sau criminal*. Această formă de acțiune teroristă forțează obținerea unei recompense importante, după care teroriştii se retrag sub „acoperirea" ostaticilor ce îi dețin aşteptând rezultatele;

5. *Terorism „sălbatic sau al bâtei”.* Aceştia acționează în forme anarhice, folosind metode bazate pe masacre terifiante, mergând până la adevărate orgii criminale. Se practică în mod obişnuit atât la nivele intertribale, cât şi între unele familii sau grupări mafiote. Astfel de acte teroriste sunt specifice zonelor unde există asemenea structuri.

6. *Terorism practicat de aşa zişii „vigilenți*”. Acțiunile lor se fac cu aprobarea tacită a regimului politic care este în pericol şi se aplică opozanților respectivului regim (respectiv asupra dizidenților). Au moduri de manifestare preluate de la alte structuri teroriste şi uneori nu-şi revendică acțiunile întreprinse.

7. *Terorism organizațional*. Se exercită prin acțiuni corelate, simultane sau succesive efectuate la nivelul întregii organizații teroriste. Este utilizat de autointitulatele „organizații revoluționare” sau de tip mafiot, împotriva respectivului stat de drept care utilizează măsuri drastice împotriva lor.

8. *Terorism pragmatic*. Se manifestă prin acțiuni violente ce au ca scop expres obținerea sprijinului populației pentru actele de extorcare de fonduri financiare sau de declanşare a unor proteste ale populației (greve, mişcări de stradă etc.).

9. *Terorism funcțional*. Organizația teroristă se manifestă violent prin toate mijloacele de care dispune pentru a obține avantaje strategice majore într-o anumită zonă, structură sau domeniu de activitate din teritoriul respectiv.

10. *Terorism manipulativ*. Aceasta formă de acțiune este folosită în scopul de a crea unele situații de negociere prin mijloace specifice organizației teroriste respective, utilizând inclusiv, mijloacele de comunicare în masă pentru influențarea şi direcționarea simpatiei opiniei publice în scopul atingerii obiectivelor urmărite de ei.

11. *Terorism simbolic*. Formele de manifestare şi metodele teroriste folosite de ei vizează expres simbolurile deosebite care reprezintă partea adversă şi prin a cărei

eliminare se încearcă obținerea de avantaje etnice, politice sau de altă natură.

La majoritatea acestor forme de manifestare, metodele şi modurile de acțiune rămân cele clasice a acțiune a terorismului:

a) răpirea de persoane;
b) schimbul de ostatici;
c) tortura fizică şi cea psihică;
d) şantajul sub toate formele lui;
e) execuțiile sumare;
f) asasinatele;
g) formele „violenței oarbe”:
– exploziile;
– incendierea;
– distrugerea unor edificii publice, sau altor construcții de interes comunitar local, național, internațional.

Uneori se mai adăugă la acestea şi:

a) amenințarea sau folosirea unor elemente ale unor arme de distrugere în masă (nucleare, termonucleare, biologice, bacteriologice etc.);

b) amenințarea sau chiar declanşarea unor cataclisme de genul celor naturale (inundații prin distrugerea unor baraje, incendierea unor zone împădurite, petroliere sau agricole, provocarea unor avalanşe, blocări de defileuri şi tuneluri, alunecări de teren etc.).

E drept că aceste două moduri de acțiune sunt de multe ori folosite doar la nivel de amenințări sau scenarii teroriste şi... sperăm ca teroriştii să nu aibă acces des la mijloacele de a le pune în aplicare (arme de distrugere în masă şi provocarea unor cataclisme similare celor naturale sau accidentelor ecologice) pentru că nimeni nu mai poate garanta că odată declanşate, „cineva va mai putea ține sub control evoluția lor şi opri extinderea acestora către distrugeri catastrofale pentru comunitatea umană respectivă „!

CAPITOLUL 3

FORȚE ŞI MIJLOACE CE POT FI IMPLICATE ÎN PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA UNOR ACȚIUNI TERORISTE

A. FORȚE CE AR PUTEA FI IMPLICATE ÎN PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA UNOR ACȚIUNI TERORISTE

Consecințele terifiante ale unor acte teroriste au mobilizat organismele internaționale reprezentative ale statelor lumii, guvernele progresiste ale unor țări, instituțiile neguvernamentale şi populația să ia atitudini şi să acționeze pentru combaterea oricăror forme de manifestare a terorismului pe plan mondial. Mass-media a avut şi are un rol foarte important în prezentarea reală a unor dezastre provocate de mâna unor oameni împotriva altora prin acțiuni teroriste de amploare asupra populației civile. Au rămas ca amintiri crude şi dureroase, actele teroriste sau amenințările dejucate cum au fost cele din:

- 8 septembrie 1972 – Munchen, GERMANIA;
- 4 noiembrie 1979 – Teheran, IRAN;
- 6 octombrie 1981 – Cairo, EGIPT;
- 23 octombrie 1983 – Beirut, LIBAN;
- martie 1993 – Bombay, INDIA;
- 20 martie 1995 – Tokio, JAPONIA;
- martie 1995 – Oklahoma F.B.I., S.U.A.;
- 25 iunie 1996 – Dhahran, ARABIA SAUDITĂ;

- 7 august 1998 – Nairobi (KENIA) şi Dar Es Salaam (TANZANIA);
- 11 septembrie 2001, S.U.A;
- 25 decembrie 2003, PAKISTAN;
- 27 decembrie 2004, ITALIA;
- din 11 martie 2004, Madrid, SPANIA;
- 7 septembrie 2005, Londra, M. BRITANIE.
- 11iulie 2006-Bombay, INDIA;
- 29 iunie 2007 – Londra, M. BRITANIE.

Până în momentul de față sunt semnalate pe plan internațional ca state care au sponsorizat sau sponsorizează procurarea, dezvoltarea sau sprijinirea capacităților sau unor materiale din domeniul armelor de nimicire în masă: Cuba, Iran, Irak, Libia, Coreea de Nord, Sudan, Siria. Unele din aceste state sprijină şi organizații teroriste prin promovarea sau cultivarea unor obiective politice sau sociale, prin acțiuni violente ilegale, constrângerea unor grupări politice , partide, guverne sau populație civilă.

B. **MIJLOACE UTILIZATE ÎN PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA UNOR ACȚIUNI TERORISTE**

B.1 ***Folosirea armelor mici, armamentului uşor, muniției şi explozivilor clasici***

Comunitatea internațională este serios preocupată de producerea, transferul şi traficul ilicit a armelor mici, armamentului uşor, muniției aferentă lor şi a explozivilor clasici, acumularea lor excesivă şi răspândirea alarmantă în toate regiunile geografice ale lumii. Consecințele acestora au un spectru foarte larg: criminalitate transnațională organizată, terorism, conflicte interne între diferite grupări etnice, politice etc. din acelaşi stat, conflicte zonale (inclusiv cele de frontieră), amenințând serios prin proliferare ilicită, inclusiv pacea, reconcilierea, siguranța, stabilitatea socio-economică şi dezvoltarea civilizației umane.

Implicațiile pe care sărăcia şi subdezvoltarea le pot avea în proliferarea traficul ilicit cu arme şi muniții şi sprijinul unor acțiuni teroriste constituie o preocupare majoră a tuturor organismelor mondiale şi statelor dezvoltate ale lumii care se preocupă de respectarea evoluției vieții pe Pământ, a cultivării demnității umane şi dezvoltării unei culturi a păcii.

Preocuparea internațională şi necesitatea urgentării eforturilor comune, cât şi amplificarea conlucrării între structurile şi rețelele de terorism, crimă organizată, trafic de droguri etc. şi traficul ilicit cu arme şi muniții este tot mai elocvent materializată prin atitudinea O.N.U. şi a multor state față de aceste pericole reale.

Organismele de profil ale O.N.U., alte organizații internaționale şi instituții internaționale şi naționale veghează permanent la respectarea embargourilor de arme decise de Consiliul de Securitate în conformitate cu CARTA O.N.U.

ROMÂNIA, alături de celelalte state progresiste ale lumii, îşi intensifică eforturile în definirea, reducerea graduală şi eliminarea consecințelor problemelor asociate traficului ilicit cu arme şi muniții căutând şi aplicând modalități de rezolvare.

Explozivii clasici sunt grupe speciale de substanțe care, sub influența unor acțiuni exterioare, relativ slabe (percuție, împungere, încălzire, comprimare), pot suferi transformări chimice rapide, însoțite de o degajare rapidă de căldură şi de formarea unui volum de gaze puternic încălzite, care pot executa un lucru mecanic de distrugere sau azvârlire.

În afara importanței pentru domeniul militar, explozivii au importanță foarte mare şi în alte sectoare ale economiei, ca: industria extractivă a cărbunelui, minereurilor feroase şi neferoase; în agricultură la defrişări şi canale; în construcții la derocări şi demolări; în industria petrolului; în geologie şi arheologie etc.

Cercetările din diferite țări au fost direcționate către găsirea unor tehnologii care să asigure explozivi sau amestecuri explozive cu performanțe tot mai mari, din materii prime uşor de obținut, la un preț de cost tot mai mic, cu siguranță în depozitare, manipulare, şi utilizare.

În consecință, actualmente pe plan mondial, cercetările se desfăşoară pe două direcții principale: una vizând realizarea unor explozivi brizanți sau de inițiere cu performanțe din ce în ce mai mari (sensibilitate, brizanță, putere, viteză de detonație, stabilitate, etc.) care să acopere cerințele folosirii lor în scopuri militare, iar o altă direcție generată de folosirea lor în diferite sectoare ale economiei care caută să asigure prepararea unor amestecuri explozive cât mai ieftine din materii prime existente din abundență în natură sau economie, cu performanțe cât mai apropiate de explozivii cristalizați folosiți în domeniul militar.

Rezultanta acestor eforturi în cercetare este că, astăzi, se pot prepara amestecuri simple din două sau mai multe substanțe chimice, unele foarte uşor de realizat pentru că, atât materia primă, rețetele de preparare, costurile sunt la îndemână. Pe de altă parte, nu necesită instalații speciale şi personal de înaltă specializare. Unele din ele pot fi preparate prin simpla amestecare a substanțelor la locul de utilizare în câteva minute.

Iată de ce, organizațiile teroriste sunt direct interesate de domeniul explozivilor şi pericolul folosirii lor este foarte mare în orice zonă de interes şi timp de interes pentru terorism.

B.2 ***Folosirea armelor de nimicire în masă sau a unor sisteme similare acestora***

Înțelegerea pericolului amenințării teroriste cu folosirea unor arme de nimicire în masă trebuie avută în vedere datorită importanței următorilor factori:

- puterea de distrugere foarte mare a armelor de nimicire în masă;

- posibilitatea şi disponibilitatea folosirii armelor şi materialelor;
- existența şi organizarea unor structuri, organizații, state care încearcă, dețin, sau pot produce arme de nimicire în masă;
- proliferarea masivă a rețelelor de crimă organizată transnaționale;
- declinul şi prăbuşirea unor economii statale slabe;
- posibilitatea accesului la informații pe domeniul producerii şi folosirii armelor de nimicire în masă (inclusiv rețete şi persoane ce pot fi consultate pe internet).

Disponibilitatea procurării unor componente de arme de nimicire în masa, este favorizată de:

- căderea economică a fostelor state URSS amplifică riscul scurgerii de informații, procurării de materiale, componente şi racolarea unor specialişti cu experiență ce au lucrat pe acest domeniu prin oferte tentante de muncă şi plată în alte state etc.;
- precaritatea uneori a controalelor la trecerea unor frontiere şi posibilitatea coruperii funcționarilor prin tentații materiale;
- inexistența unui inventar al materialelor fisionabile disponibile în anumite zone geografice sau state;
- vulnerabilitatea unui control al exploatării acestora;
- desfăşurarea unor exerciții de testare sau a unor experiențe cu arme de nimicire în masă (inclusiv teste nucleare) în unele state aflate în zone de conflict (INDIA, PAKISTAN etc.) sau care nu sunt semnatare a unor convenții sau acorduri de control internațional;
- încercări şi tendințe de procurare a unor arme de nimicire în masă sau materiale pentru acestea, de către unele state sau operatori nestatali din ORIENTUL MIJLOCIU;
- apariția şi perpetuarea unor acte de trafic ilicit sau contrabandă cu substanțe nucleare şi existența unor cereri în

domeniul acesta pe piața neagră – prețul oferit unui „furnizor” pe domeniu se situează astfel:

pentru 1kg uraniu până la 5 mil. $;
„– 1kg plutoniu -„- -„- 300 mil. $;
„– 1kg osmiu187 -„- -„- 100 mil. $;

Rețelele de crimă organizată pot fi implicate pe domeniul contrabandei cu aceste materiale şi mijloacele purtătoare ale lor, astfel:

- deşeuri radioactive;
- metale;
- surse de izotopi radioactivi;
- arme şi alți purtători de arme de nimicire în masă.

Coruperea sau şantajarea unor militari sau funcționari din zonele unde este semnalată existența unor astfel de produse fac parte din metodele folosite pentru procurarea unor materiale sau componente din gama armelor de nimicire în masă sau pentru culegerea de date şi informații legate de fabricarea, depozitarea, transportul, paza unor astfel de arme.

Un act terorist nuclear ar putea îmbrăca în principal una sau mai multe din următoarele forme:

- producerea şi folosirea unui dispozitiv nuclear improvizat;
- sustragerea unei arme nucleare;
- pregătirea unui sabotaj sau „accident” la o instalație nucleară în funcțiune (centrală nucleară, bază de lansare sau depozit de rachete nucleare, submarine atomice, centre de cercetări nucleare, instalații pentru recuperarea deşeurilor nucleare etc.);
- detonarea unui dispozitiv nuclear;
- sustragerea unui material nuclear special;
- producerea unui dispozitiv de dispersie radiologică;
- sustragerea unui material nuclear secundar;

- amenințarea sau tentativa comiterii unuia din actele anterioare;
- sabotarea funcționării unor instalații nucleare sau conexe direct acestora.

Armele de nimicire în masă sau componente din acestea (sisteme similare acestora) ar putea fi folosite ca amenințare sau chiar utilizate de terorism datorită:

- potențialului distructiv foarte mare al acestora;
- disponibilității crescute al acestor arme şi materialelor componente pe anumite piețe;
- unor facilități sau uşurinței cu care unele state tratează, ignoră sau sprijină rețele de crimă organizată sau teroriste.

Amenințarea cu folosirea diferitelor categorii de arme de nimicire în masă ar putea, din punct de vedere al riscului, suporta următoarea clasificare graduală:

1. cu probabilitate mare de amenințare teroristă cu folosire sunt componentele:
    - armelor biologice şi bacteriologice (toxine biologice);
    - unora din categoria chimicalelor industriale toxice sau a unor compuşi chimici similari preparați special pentru a fi periculoşi pentru om, floră, faună sau climă.
2. cu probabilitate medie de amenințare teroristă de folosire:
    - materiale radioactive cu emisiune de radioizotopi;
    - a unor agenți patogeni biologici.
3. cu probabilitate mică de amenințare la folosire:
    - a armelor chimice sau nucleare din dotarea unor forțe militare ale unor state.

Această clasificare evidențiază că amenințarea cu folosirea unor materiale, compuşi sau substanțe din gama

armelor de nimicire în masă este mai probabilă la cele cu efecte mai mici, dar există şi riscul proliferării efectelor necontrolate şi care... este atât de mare!

Terorismul sub oricare din formele lui de existență şi acțiune se poate manifesta fie ca amenințare sau folosire efectivă a unora din mijloacele prezentate ca arme cu efect de nimicire în masă. Din multitudinea mijloacelor procurate sau improvizate de structurile teroriste, din gama armelor de nimicire în masă, ar putea fi enumerate:

- dispozitive distructive nucleare inclusiv unele mijloace de transport şi folosire a acestora la locul acțiunii teroriste (grenade, bombe, rachete, recipienți speciali) sau doar degajarea de cantități de material radioactiv care să pună în pericol viața oamenilor, fauna şi flora din zona actului terorist (arma cu neutroni);
- arme chimice şi substanțe chimice toxice;
- arme biologice şi bacteriologice.

Dispozitivele distructive nucleare indiferent de formă materială a existenței lor, dacă au la bază principiile şi unele componente ale armei nucleare sunt capabile să producă, într-un timp scurt, distrugeri foarte mari pe spațiul de acțiune teroristă. Efectele lor sunt în funcție de:

- puterea exploziei dispozitivului nuclear;
- mediul în care se manifestă (aerian, terestru, subteran, spații închise sau deschise etc.);
- starea vremii (temperatură, circulația curenților de aer, apă, ploaie etc.);
- tipul aglomerației umane respective(rezistența şi tipul construcțiilor unde se produce, aglomerarea de populație-densitatea);
- alți factori specifici zonei exploziei respective.

Aceste efecte, amplificate sau chiar reduse de mediul unde are loc explozia, sunt catastrofale atât asupra oamenilor şi în general asupra oricărei ființe (animale, păsări, insecte

etc.) cât şi asupra oricărei construcții sau tehnică normală existentă pe raza de manifestare a efectelor exploziei.

Principalii factori distructivi ai unei explozii cu dispozitiv nuclear, indiferent de puterea acestuia şi mediul concret în care are loc, sunt: unda de şoc, emisiunea de lumină, radiația penetrantă şi infectarea radioactivă.

a) Unda de şoc este rezultatul comprimării foarte puternice şi bruşte a mediului înconjurător al epicentrului exploziei (aer, apă, pământ etc. diferit după locul exploziei) care se propagă în toate direcțiile şi diferă în funcție de direcție şi mediile prin care se transmite (se poate amplifica sau scădea în funcție de rezistența materialelor întâlnite şi a direcției de propagare).

Viteza de propagare este foarte mare, depăşind în zona centrală a exploziei de câteva ori viteza sunetului (în directă dependență de puterea încărcăturii explodate în câteva secunde parcurge mii de metri – estimativ pot exemplifica: în 2 secunde parcurge 1000 m, iar în 4-5 secunde parcurge 2000 m, viteza scăzând o dată cu depărtarea de epicentrul exploziei).

Efectele distructive materiale şi vătămarea oamenilor provocate de unda de şoc pot fi foarte grave, medii sau uşoare în funcție de puterea exploziei, distanța față de centrul exploziei şi alți factori de amplificare sau protecție întâlniți pe parcursul propagării undei de şoc.

b) Emisiunea de lumină a exploziei nucleare este un flux foarte puternic de lumină orbitoare care provoacă arsuri sau orbire definitivă/temporară a oamenilor şi oricărei ființe vii, opacizarea aparaturii optice, carbonizarea, topirea sau incendierea unor materiale din mediul de contact.

Amplitudinea efectelor distructive ale emisiunii de lumină depind de puterea şi mediul în care a avut loc explozia, distanța la care sunt respectivii oameni sau materiale, categoria acestora (inflamabile/neinflamabile,

metal, lemn, mase plastice etc.), conformația mediului de propagare, condiții meteorologice şi alți factori specifici.

c) Radiația penetrantă este generată de emisiunea de raze gama şi neutroni care se formează în timpul exploziei nucleare (ruperii nucleelor de uraniu, plutoniu etc.). Este o emisiune de radiații invizibile (detectabilă pe aparatură specială) care pătrunde în orice organism uman şi produce aşa-numita boală de iradiere.

În mod obişnuit, un om poate primi fără niciun fel de urmări majore pentru sănătate o doză de radiație maximă de 50 roentgeni la o singură expunere (pe durata unei zile) sau de 100 roentgeni, în cazul unor iradieri repetate în decurs de 10 zile. Totuşi, chiar şi după o iradiere cuprinsă între 50–100 roentgeni la om apar simptome ale bolii de iradiere.

Boala de iradiere poate fi:

- de gradul întâi care se produce când doza primită de om este între 50–200 roentgeni;
- de gradul doi atunci când doza primită este între 200–300 roentgeni;
- de gradul trei atunci când doza primită este peste 300 roentgeni.

d) Infectarea radioactivă este rezultanta contactului substanțelor radioactive care se formează într-o cantitate foarte mare în urma exploziei nucleare cu mediul din spațiul în care a avut loc explozia, cât şi în zonele de propagare a efectelor acesteia (clădiri, aer, apă, teren etc.).

Particulele emanate în urma exploziei cu materiale nucleare pot forma un nor radioactiv care se deplasează ulterior în zonă datorită condițiilor atmosferice concrete şi altor factori obiectivi specifici.

Durata existenței infectării radioactive este dată de mulți factori generali şi specifici (puterea, felul exploziei, materialul nuclear folosit dat de perioada de înjumătățire, condițiile climaterice etc.

Principalii izotopi radioactivi folosiți pe plan mondial ca materiale nucleare şi/sau radiologice mai cunoscuți sunt:

Izotopul	**Simbol chimic**	**timp de înjumătățire**
Americiu	Am-241	432,7 ani
Bariu	Ba-133	10,5 ani
Cadmiu	Cd-109	462 zile
Californiu	Cf-252	2,6 ani
Carbon	C-14	5730 ani
Cesiu	Cs-137	30,2 ani
Cobalt	Co-60	5,3 ani
Curiu	Cm-244	18,1 ani
Europiu	Eu-152	13,5 ani
Gadoliniu	Gd-153	241,6 zile
Hidrogen 3 (Tritiu)	H-3	12,3 ani
Iridiu	Ir-192	73,8 zile
Fier 55	Fe-55	2,7 ani
Kripton 85	Kr-85	10,7 ani
Nichel 63	Ni-63	100 ani
Poloniu 210	Po-210	138 zile
Prometiu 147	Pm-147	2,6 ani
Stronțiu 90	Sr-90	29,1 ani
Yterbiu 169	Yb-169	32 zile

Rețelele sau grupările teroriste pot amenința cu folosirea degajării de cantități de material radioactiv care să pună în pericol viața oamenilor fie prin utilizarea unor arme nucleare de tip artizanal, a unor „bombe murdare”, ale unor componente ale acestora, sau altor dispozitive cu efecte similare.

Armele chimice

În sensul general acceptat pe plan mondial şi asimilat şi în legislația românească în vigoare (Legea nr. 56/1997),

prin arme chimice se înțeleg următoarele elemente luate împreună sau separat:

a) substanțe chimice toxice şi precursorii lor, cu excepția celor destinate unor scopuri neinterzise prin Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora, numită în continuare convenție, atât timp cât tipurile şi cantitățile sunt conforme cu asemenea scopuri;

b) muniții şi dispozitive concepute special pentru a provoca moartea sau alte vătămări, prin acțiunea toxică a substanțelor chimice toxice, specificate la lit. a), care ar fi puse în libertate ca urmare a folosirii unor asemenea muniții şi dispozitive;

c) orice echipament conceput special pentru a fi utilizat în legătură directă cu folosirea muniților şi a dispozitivelor, specificate la lit. b)."

Din punct de vedere pur militar, armele chimice sunt mijloace de nimicire în masă a forței vii a inamicului şi de anihilare a unor performanțe a acțiunilor de luptă ale acestuia. De regulă, se folosesc substanțe toxice de luptă (combinații chimice) cu care se infectează terenul, aerul, tehnica de luptă şi trupele inamice. Arma chimică, din acest punct de vedere, se constituie din substanțele toxice de luptă şi mijloacele tehnice de întrebuințare a acestora.

Istoria folosirii lor nu s-a scris doar în ultimele secole, acum a căpătat alte coordonate la nivelul posibilităților unor distrugeri de amploare. Legendele istoriei unor atacuri chimice încep tare, tare de mult.... Sferele de foc din războaiele asiro-caldeene sau mesopotamiene şi poate şi anterior la Turnul Babel, focurilor în „vase fetide" de la chinezii antici, „fumurile toxice" fabricate de spartani din sulf şi smoală, „focul grecesc" folosit în confruntările navale ale grecilor cu turcii, sunt doar premise ale dezvoltării ca adevărată armă de nimicire în masă din secolul XX.

Substanțele chimice toxice sunt acele substanțe chimice care, prin acțiunea lor asupra proceselor biologice, pot cauza moartea, incapacitate temporară, vătămări permanente la om sau la animale, indiferent dacă se obține în instalații, în muniții binare sau în altă parte.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 56/1997 pentru aplicarea prevederilor Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării şi folosirii armelor chimice şi distrugerea acestora, articolul 3 prevede că: „Oricărei persoane, în orice situație, i se interzice:

a) dezvoltarea, producerea, dobândirea, deținerea sau transferarea către alte persoane, direct sau indirect, de arme chimice;

b) folosirea armelor chimice;

c) angajarea, în orice fel, de pregătiri militare pentru folosirea armelor chimice;

d) ajutarea, încurajarea sau determinarea, în orice fel, a altor persoane să se angajeze într-o activitate interzisă prin prezenta lege;

e) utilizarea, ca mijloace de război, a substanțelor pentru combaterea dezordinii publice”.

Datorită creşterii riscului existenței armelor chimice în unele state, domeniul devine de un acut interes pentru multe organizații teroriste puternice. State sau structuri de interese, implicate în conflicte potențiale zonale, procedează la achiziționarea de substanțe şi produse chimice şi a instalațiilor tehnologice aferente, care luate separat, au utilizări paşnice, dar unele combinații de astfel de utilaje sau aparatură, pot servi şi la producerea de arme chimice.

Procurarea, amenințarea şi folosirea agenților chimici toxici nebiologici, până în prezent este pentru organizații teroriste puternice, una dintre armele de amenințare cu folosire în masă, pe care o preferă atât prin modalitatea mai uşoară de intrare în posesie, cât şi datorită efectelor pe care le poate avea folosirea lor.

Din categoria efectelor psihologice şi fiziologice ale utilizării lor în acțiuni teroriste enumerăm:

- impactul asupra oamenilor (panică în populație);
- acțiune eficientă cu pierderi în masă sub formă de incapacitate fizică sau psihică temporară sau permanentă, chiar decese;
- existența aceloraşi simptome de manifestare;
- posibilitatea de protecție doar cu echipamente sau cunoştințe de specialitate ce nu sunt de regulă la dispoziția populației civile, dacă nu au fost informații sau nu au fost luate măsuri prealabile etc.);
- efectul situației rezultate la fața locului după atacul terorist generat de: explozii sau incendii ulterioare atacului terorist;
- uneori, moartea animalelor şi distrugerea florei din zona respectivă.

Organizațiile teroriste pot, uneori, să aibă acces la unele din rezultatele cercetărilor ştiințifice a acestor state mai uşor decât ar avea posibilitatea de a sustrage componente similare din state puternic dezvoltate. Pentru a contracara asemenea situații, s-a impus ca o necesitate controlul proliferării armelor chimice şi a interzicerii folosirii lor.

Armele chimice, prin infectarea cu substanțe toxice a aerului, terenului, clădirilor, diferitelor materiale etc., au scopul expres de nimicire a forței vii (în mod predilect a oamenilor). Ele au fost folosite atât în acțiuni militare, cât şi în cele teroriste. Baza lor o constituie substanțele toxice de luptă care pot fi combinații chimice în stare gazoasă, lichidă sau solidă.

Principalele lor caracteristici care le impun ca armă sau mijloc terorist sunt:

- au stări diferite de agregare, folosirea unora sau altora din ele fiind dictată şi de condițiile de răspândire cât şi de scopuri şi posibilitățile tehnico-materiale sau financiare;

- au un raport mare de agresivitate, toxicitatea lor în cantități relativ mici fiind net superioară, iar vătămarea organismelor vii are o mare eficacitate;
- au rezistentă în aerul atmosferic, reactivitate redusă la metale şi la umiditate;
- necesită pentru producere tehnologii relativ simple cu materii prime ce pot fi procurate uşor;
- sunt relativ greu de detectat fără mijloace speciale (spre exemplu: unele din cele lichide nu au nici miros, nici culoare putând fi uşor confundate cu picături de apă etc.).

Efectele nimicirii forței vii sunt realizate ca urmare a următoarelor caracteristici:

- au acțiune biochimică;
- au rază mare de acțiune, putând infecta suprafețe mari de teren, aerul, construcțiile, având posibilități mai mari de pătrundere în spații inaccesibile armamentului mecanic (vapori, lichide, ceață, fum putând pătrunde inclusiv prin infiltrare sau scurgere pe trasee curbate, fracționate etc.);
- au în majoritate durată mare de acțiune (de la minute până la săptămâni);
- pot produce efecte variate şi complexe, care necesită măsuri speciale atât de prevenție, protecție, cât şi de contracarare;
- folosirea lor poate produce efecte asupra metabolismului organismelor vii, începând de la dereglarea funcționării temporare normale a unor funcții fizice, psihice etc., până la permanentizarea unora sau chiar moartea.

Aceste efecte, în funcție de substanțele folosite şi alți factori, pot fi foarte diferite, putând surveni instantaneu, în timp scurt sau în timp mai îndelungat.

Față de cele prezentate anterior, substanțele toxice militare ce pot fi folosite şi de terorişti, suportă următoarele clasificări:

1. După starea lor de agregare:

- solide (cele de tipul: V.; C.S.; L.S.D.; B.Z.; difenilciararsina; adamsita; cloracetofenona etc.);
- lichide (sarin; soman; tabun; iperita; azotiperita; cloropricrină; acid cianhidric; cianură de brombenzil; Vx etc.);
- gaze (fosgen; oxid de carbon; hidrogen arsenat sau sulfurat)

Această clasificare, după criteriul stării de agregare, suportă un grad mare de relativitate, starea de agregare a unora din ele modificându-se după variațiile de temperatură (lichidele se transformă în gaze sau solide ş.a.).

2. După natura chimică a componenței grupărilor moleculare funcționale (acceptată ca o clasificare chimică):

- halogen (cianura de brombenzil);
- carbonil (fosgen, difosgen, cloracetofenona etc.);
- azot (azotiperita, cloropricrina etc.);
- fosfor (sarin, soman, tabun, Vx etc.);
- arsen (levizita, adamsita etc.).

Gruparea acestora după natura chimică poate continua, cuprinzând o gamă mult mai largă şi relativă, legată după unii autori şi de natura saturării legăturilor moleculare, după tipul componentelor etc.

3. După efectele lor fiziopatologice asupra organismului uman:

- iritante;
- strănutătoare (adamsita, difenilclorarsina etc.);
- lacrimogene (cloropicrina, cianura de brombenzil etc.);
- sufocante (acționează asupra căilor respiratorii: clor, fosgen etc.);
- vezicante (acționează asupra epidermei-levizita, iperita etc.);

- toxice generale (acționează asupra unor tipuri de celule vitale sau sisteme
- enzimatice (acid cianhidric, oxid de carbon etc.);
- neuroparalitice (acționează asupra sistemului nervos - „V”, sarin, soman);
- psihochimice (acționează asupra psihicului: mescalina, L.S.D. etc.).

De cele mai multe ori, efectele reale sunt însă combinate şi mult mai complexe, o parte din ele manifestându-se în timpul intrării în contact cu substanța respectivă, altele, indirect după un anumit timp. La această clasificare s-a ținut cont de efectul cel preponderent şi cel cu cea mai mare gravitate.

4. După durata modului lor de acțiune (răspândire):

- trecătoare (care au o durată de acțiune nocivă până la 1/2 oră de la întrebuințarea lor: adamsita, psihochimicele etc.);
- semitrecătoare (compuşii toxici lichizi care în funcție de temperatură se pot menține pe zona de împrăştiere până la 5-6 ore: difosgenul, sarin etc.);
- persistente (au o durată de evaporare foarte mare – peste 150 grade celsius şi o rezistență chimică mare – vara peste 5–6 ore, iar iarna de la ordinul zilelor/săptămânilor până la al lunilor).

5. După efectul prognozat asupra omului:

- de panică sau hărțuire (cele iritante temporar: adamsita, cloracetofenona);
- de incapacitate temporară (psihochimice);
- letale (de distrugere – neurparalitice, vezicante).

6. După viteza de manifestare a acțiunii lor toxice, în contact cu organismul uman (rapiditatea efectului):

- cu acțiune lentă (perioada latentă de acțiune de câteva ore în care nu se constată simptome caracteristice de boală, după care apar manifestări majore de intoxicare (fosgen, iperită, azotiperita, levizita etc.);
- cu acțiune rapidă (acționează cu efecte majore de la câteva minute până la o oră: neuroparaliticile, clorcianul etc.).

Arme biologice şi bacteriologice

Sunt mijloace de nimicire în masă care pot fi folosite împotriva oamenilor, faunei şi florei (inclusiv pentru distrugerea culturilor agricole). Din categoria agenților folosiți fac parte: bacteriile, viruşii, toxinele, ricketsii.

La baza acțiunii distructive a armei bacteriologice sunt, de regulă, microbii patogeni şi toxinele.

Transmiterea asupra omului se produce prin infectarea acestuia, cu ajutorul mijloacelor bacteriene prin:

- respirarea în aer infectat;
- asimilarea microbilor patogeni şi a toxinelor prin epidermă, datorită depunerii acestora sub formă de aerosoli pe piele şi mucoase;
- consumarea unor produse alimentare sau a apei infectate cu aceştia;
- atingerea diferitelor obiecte, floră sau faună infectată (inclusiv oameni);
- înțepături, zgârieturi, muşcături ale diferitelor insecte sau animale infectate.

Principalele efecte ale folosirii acestora asupra oamenilor sunt:

- epidemia indusă de acestea este mai compactă decât epidemiile naturale;
- nu se manifestă cu minime şi maxime obişnuite ca în cazul epidemiilor naturale;
- au un flux în creştere a numărului de victime care prezintă aceleaşi simptome ale bolii;

Cauzele răspândirii şi simptomele de manifestare în perioada inițială de câteva zile sunt greu sesizabile, iar simptomele inițiale de manifestare nu pot fi deosebite de cele ale epidemiilor naturale clasice.

Descoperirea microbilor şi a toxinelor respective nu o poate face omul prin intermediul organelor sale de simț. Acesta necesită aparatură specială, analize de laborator şi o durată de timp relativ mare.

În gama toxinelor biologice foarte puternice este toxina butolinică. Astfel, 1 gram din această toxină conține 8.000.000 doze mortale, fiind de aproximativ 1.000.000 ori mai puternică decât orice substanță toxică de luptă neuroparalitică din genul celor anterior prezentate.

CAPITOLUL 4

CONSECINȚE ALE FENOMENULUI TERORIST ACTUAL

Terorismul şi instituțiile statale şi cele internaționale care desfăşoară muncă antiteroristă sunt într-un permanent conflict.

Consecințele acestuia îmbracă forme diferite:

- fie sub forma victimelor care sunt rezultatul actului terorist propriu-zis şi în primul rând mă refer la victimele care sunt din rândul cetățenilor obişnuiți ce nu au legătură cu terorismul sau antiterorismul;
- fie ca reacție de răspuns a participanților la executarea actului terorist respectiv;
- fie la forțele antiteroriste care încearcă să anihileze acțiunea şi în urma cărora apar victime de o parte sau alta (teroriști, polițişti, alte persoane din alte structuri etc.), fie sub forma unor efectele colaterale economice, de mediu, umane etc.

Rezultatele acțiunilor terorismului depind însă în final de atitudinea majorității populației civile necombatante de a susține puterea de stat sau cauza acțiunilor contrateroriste şi antiteroriste şi sper că niciodată nu vor fi generate de acceptarea modului sau metodelor de acțiune a teroriştilor.

Astfel, terorismul actual poate avea ca rezultat:

A. **Atingerea totală a scopurilor politice urmărite de ei**

Terorismul, prin acțiunile sale, este o metodă de obținere a unor revendicări politice. Când structura teroristă e

afiliată deja la o mişcare politică, aceasta fiind susținută de o mare parte a populației civile implicate în conflict, succesul va fi evident. Cazuri mai cunoscute au fost: acțiunile de formare a statului Israel – mişcările Haganah şi Irgun; desfăşurarea acțiunilor de eliberare a Libanului de Sud de sub ocupația israeliană – pentru organizația şiită Hezbolah; lupta pentru abolirea politicii de apartheid în Africa de Sud - pentru UmKhonto we Sizwe.

B. **Atingerea parțială a unor scopuri politice preconizate**

Dintre cazurile elocvente pe acest domeniu amintim: Acordul de Buna Vestire - IRA; obținerea de drepturi suplimentare pentru canadienii de origine franceză din Quebec - FLQ; obținerea retragerii trupelor spaniole din Irak înainte de termen prin schimbarea cursului alegerilor din Spania, în urma atentatelor de la Madrid din 11 Martie 2004. – Al-Qaeda.

C. **Prelungirea ciclului violențelor**

Aceasta ar putea fi considerată în fapt ca un gen de remiză între puterea politică şi rețeaua teroristă respectivă. Situații actuale mai cunoscute sunt: războiul civil din Columbia şi conflictul din Cecenia.

D. **Pornirea unui conflict militar major, uneori chiar război**

Actul sau acțiunile teroriste respective sunt folosite ca pretext de către puterea politică de stat pentru declanşarea unor războaie, acțiuni de pedepsire sau riposte militare care duc la conflict statal. Printre cele mai cunoscute cazuri, e drept abordate diferit de părți ale populației sau presei, sunt: atentatul de la Sarajevo folosit ca motiv pentru declanşarea Primului Război Mondial; atentatele din 11 Septembrie 2001

după unii folosite ca argument pentru a justifica represaliile din Irak, după alții, ca cerință a evoluției situației mondiale actuale.

E. **Restrângerea libertăților individuale sau instaurarea unei dictaturi**

Din cazuistica mai importantă sunt: introducerea în 1933 a Legii de Împuternicire în Germania, ca rezultat al incendierii Reichstag-ului, care a fost folosită ulterior pentru ascensiunea lui Adolf Hitler la putere şi evoluția fascismului; introducerea Legii Patriot în SUA ca urmarea a atentatelor din 11 Septembrie 2001.

F. **Efecte economice colaterale**

Prin modul de desfăşurare a luptei antiteroriste, atât ca intensitate, cât şi ca volum, aceasta poate, uneori, afecta temporar ramuri sau chiar în ansamblu economia unei zone geografice sau unui stat. Au fost cazuri în care efectele au avut chiar durate mai mari, în special când economiile naționale respective au depins în fapt doar de câteva dintre acestea. Din situațiile elocvente de economii afectate de frânarea economică sunt: acțiunile generate de a doua Intifadă şi atentatele sinucigaşe Hamas – au lovit puternic evoluția turismului în Israel; atentatele efectuate de Jemaah Islamiah în insula Bali din Indonezia, au afectat turismul zonal, care era una din ramurile de bază ale economiei lor.

CAPITOLUL 5

OPINII PRIVIND PERSPECTIVA EVOLUȚIEI FENOMENULUI TERORIST INTERNAȚIONAL ŞI POZIȚIA ROMÂNIEI FAȚĂ DE PROLIFERAREA LUI

Evoluția fenomenului şi a actelor teroriste comise la nivel internațional a evidențiat apariția unor noi tendințe ale formelor şi metodelor teroriste, ceea ce implică adaptarea şi corelarea diferitelor măsuri antiteroriste şi contrateroriste.

Țara noastră are în vedere în acest domeniu realizarea unei politici de prevenire, descoperire şi combatere a oricăror forme de terorism.

În acest sens s-au luat măsuri pentru:

- *prevenirea producerii pe teritoriul național a unor acțiuni teroriste;*
- *descurajarea constituirii unor eventuale baze logistice a unor structuri teroriste (organizații, rețele, filiere, grupuri);*
- *prevenirea/descoperirea constituirii unor filiale, filiere sau grupuri ale unor organizații teroriste internaționale;*
- *asigurarea şi dezvoltarea unei cooperări interne şi colaborări internaționale a instituțiilor implicate în combaterea fenomenului terorist internațional.*

În perspectiva măsurilor internaționale şi a unora luate pe plan național în lupta împotriva terorismului, se preconizează diminuarea celui sprijinit de anumite state.

În acelaşi timp, este posibil să crească numărul acțiunilor teroriste ale unor rețele neînregimentate, grupuri sau indivizi, alimentați de bani spălați din domeniul crimei

organizate transnaționale, în special din traficul ilicit de droguri, migrația clandestină şi alte operațiuni ilegale cu produse cu regim special.

În gama măsurilor luate pentru combaterea terorismului pot fi incluse şi cele de mărire a fondurilor alocate de statul nostru pentru pregătirea unor structuri specializate din instituțiile statului cu atribuțiuni în acest domeniu.

Grupările teroriste au tot mai mult acces la domeniul înaltei tehnologii, achiziționarea sau fabricarea unor arme sofisticate, care pot fi folosite în scopuri teroriste.

Au apărut structuri teroriste noi care îmbrățişează cauze religioase şi naționale foarte amorfe şi care se ascund în entități organizatorice cu structură şi componență difuză. Spre deosebire de cererile specifice, inteligibile am putea spune, ale grupărilor teroriste, predominant laice, cunoscute în trecut, care în general îşi asumau actele de violență şi le explicau, în prezent majoritatea acestor atacuri nu sunt revendicate.

A crescut numărul țintelor vizate de atentatori printre care, la loc central, se situează clădirile publice şi instituții ale unor state sau organizații internaționale.

Unele organizații teroriste şi-au prestabilit țintele prioritare. Astfel, în cadrul rețelelor teroriste arabe, există o ordine a inamicilor împotriva cărora aceştia îşi îndreaptă acțiunile. Pe primele locuri sunt:

– SUA şi interesele ei în lume sunt considerate „cel mai mare inamic al Islamului" şi au devenit principala țintă a unor activități teroriste;

– un inamic primordial al terorismului lumii arabe a rămas şi Israelul;

– unele state arabe, e drept, de factură laică sau de orientare pro occidentală, precum şi cele ce au oferit sprijin SUA în diferitele acțiuni întreprinse în lumea islamică.

Pe lângă „obiectivele clasice” (ambasade, reşedinţe, baze militare), este posibil să fie vizate, în principal, unele „ţinte uşoare, simbolice, surpriză” de natură să producă un impact important la nivelul opiniei publice internaţionale.

Se prefigurează folosirea unor metode de conducere-organizare a unor acţiuni teroriste cu ajutorul INTERNET-ului. Sunt semnale şi prognozări de utilizare a acestuia pentru:

- transmiterea de mesaje de la „centru” către „celulă” şi în sens invers;
- propagandă şi dezinformare;
- derularea „acoperită“ a unor operaţiuni financiar-bancare;
- iniţierea unor acţiuni cibernetice asupra unui spectru larg de potenţiale ţinte, care pot fi, pentru societăţile informaţionale, un punct nevralgic.

E posibil în consecinţă, să apară noi forme sau chiar metode de terorism – am putea spune al elitelor – care nu vor mai presupune violenţa, ci în fapt doar intervenţii îndreptate împotriva unor reţelelor informatice ale băncilor sau unor mari companii comerciale internaţionale din diferite domenii de interes a respectivelor structuri teroriste.

Diversificarea, complexitatea, şi ingeniozitatea unor acte teroriste, nivelul de pregătire şi organizare a acestora, acumularea unor puternice fonduri financiare, colaborarea cu reţelele de crimă organizată transfrontalieră şi dezvoltarea logisticii structurilor teroriste, obligă statele lumii să ia măsuri specifice de organizare-dezvoltare a structurilor din instituţiile implicate în lupta antiteroristă care să permită prevenirea, descoperirea şi contracararea tuturor formelor si metodelor teroriste de acţiune în funcţie de evoluţia acestui fenomen mondial.

Strategiile şi tacticile teroriste vor exploata orice parte vulnerabilă ale societăţii umane moderne şi instituţiile internaţionale şi naţionale cu atribuţii pe domeniu vor trebui

să asigure securitatea necesară existenței cetățeanului şi funcționarea normală a organismelor statale, mondiale şi a societății umane, în general.

Din analiza modului de desfăşurare a acțiunilor teroriste pe plan mondial în ultimul deceniu şi situația actuală atinsă, putem să anticipăm o posibilă evoluție a acestora:

- unele acțiuni teroriste vor putea produce crize majore la nivel mondial, cu repercusiuni asupra multor state în plan economic, financiar, politic, militar, moral şi cultural;
- se vor diversifica formele şi modurile de acțiune şi se vor selecta major țintele în genul „punct ochit, punct lovit, succes realizat";
- vor prolifera cantitativ şi calitativ actele teroriste cu incidente de mare anvergură;
- se va internaționaliza şi generaliza tot mai mult terorismul de mare putere.

Din aceste perspective, statele – în calitatea lor de garanți ai respectării drepturilor fundamentale ale omului şi de principali actori şi regizori ai scenei mondiale – sunt obligate să prevină, descopere şi să combată terorismul, prin instrumente juridice şi prin măsuri şi mijloace specifice, în cadrul unor largi cooperări internaționale. Schimbările climatului internațional după atentatele teroriste din 11 septembrie 2001 au impus reevaluarea conceptelor de securitate şi reconsiderarea, într-o nouă perspectivă, a mecanismelor subterane care multiplică sursele şi condițiile proliferării mondiale a fenomenului terorist.

Caracterul imprevizibil al riscurilor şi amenințărilor teroriste este de natură să potențeze dinamica fenomenelor destabilizatoare la nivel global.

Eforturile conjugate ale comunității informative internaționale, orientate în direcția prevenirii, descoperirii şi combaterii tuturor manifestărilor fenomenului terorist şi activităților asociate acestuia, trebuie să țină cont de noile

provocări şi tendinţe ale potenţialului de acţiune al organizaţiilor teroriste, în raport cu care se evidenţiază:

- creşterea semnificativă a riscurilor societăţii umane, rezultate din reorientarea unor acţiuni teroriste către ţinte de anvergură din cadrul aviaţiei civile care pot genera consecinţe devastatoare asupra securităţii aeronautice;
- folosirea de către unele reţele teroriste (gen Al-Qaida) a unui mod de operare relativ autonom, care asigură stricta compartimentare şi secretizare a „informaţiilor vitale" pentru asigurarea reuşitei acţiunilor teroriste;
- generalizarea folosirii de către teroriştii coordonatori a unor mijloace de comunicaţii sofisticate (telefonia mobilă, echipamente de criptare performante, Internetul etc.) care cu greu pot fi localizate şi anihilate în timp operativ util;
- apariţia unui nou tip de pericol, generat de folosirea în comiterea de acţiuni teroriste a „extremiştilor din umbră" care nu au un stil cunoscut sau nu pot fi prognozaţi în acţiuni teroriste cu o anumită logică. Aceştia sunt indivizi aflaţi la periferia mişcărilor teroriste sau în „umbra liderilor" acestora, fără a urma în mod necesar ordine ierarhice. Ei nu sunt în mod obligatoriu fideli unor entităţi naţionale, ci se bazează pe un sistem de contacte, stabilite în funcţie de interese criminale comune în rândul unor militanţi întâlniţi în tabere de instruire teroristă. Astfel de indivizi pot decide şi duce la îndeplinire, absolut independent, orice tip de acţiuni teroriste;
- reconsiderarea rolului teroriştilor sinucigaşi în infrastructura operaţională a organizaţiilor teroriste. Creşterea elocventă a numărului actelor teroriste comise prin folosirea tacticilor sinucigaşe evidenţiază că acest gen de acţiuni sunt, pentru structurile care le folosesc, avantaje majore faţă de cele convenţionale;
- proliferarea riscurilor generate de vulnerabilităţile ce pot fi exploatate de către organizaţiile teroriste în vederea obţinerii de date şi informaţii privind procurarea, producerea şi

folosirea armelor chimice, biologice, radiologice şi nucleare. Consecinţele sunt majore prin numărul mare de victime a unor astfel de acţiuni teroriste şi efectele ulterioare directe sau colaterale (sănătate, mediu, ecosisteme etc.). Implică noi estimări asupra riscurilor transformării unor acţiuni teroriste din „conflicte politice violente în adevărate crime de război împotriva umanităţii" şi evoluţia terorismului prin noile forme de manifestare, în „superterorism";

- amplificarea folosirii instrumentelor aşa-zisului „terorism psihologic" şi transformarea lui în adevărate instrumente ale unui război terorist psihologic. Efectul public calculat al acestor demersuri, deseori de natură subliminală, constă în propagandă instigatoare (ca alternativă a folosirii căii violente a terorismului menită să conducă indirect la săvârşirea de acte violente, prin exaltarea sentimentelor de ură şi răzbunare), simultan cu menţinerea climatului de conflict;
- existenţa în cadrul structurilor bancar-financiare internaţionale a unor elemente care acţionează din partea statelor care asigură sprijin activ sau pasiv pentru organizaţiile teroriste. Organismele de control bancar/ financiar din lume, au depus eforturi fără precedent pentru acţiunile de îngheţare a bunurilor aparţinând grupărilor teroriste şi crearea cadrului necesar anihilării unor reţele bancar/financiare ale organizaţiilor teroriste din lume;

După desfăşurarea evenimentelor teroriste din 11 septembrie 2001 s-a reconfigurat întregul mecanism de prevenire şi combatere a influenţelor fenomenului terorist internaţional asupra stării de siguranţă naţională a ROMÂNIEI. STRATEGIA DE SECURITATE NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI (aprobată de către Parlament la 18 decembrie 2001), include ameninţarea reprezentată de terorism pe un plan principal, în consonanţă cu această atitudine de principiu, Parlamentul a adoptat Hotărârea (nr. 21 din 19

septembrie 2001) privind participarea ROMÂNIEI, împreună cu statele membre ale N.A.T.O., la acțiunile de combatere a terorismului internațional.

Campaniile militare internaționale desfăşurate împotriva AFGANISTANULUI şi IRAKULUI au impus drept potențiale ținte ale terorismului şi pe aliații S.U.A. în aceste operațiuni, printre care şi țara noastră. Cu toate că ROMÂNIA nu s-a aflat, explicit, printre țările nominalizate în mesajele de amenințare lansate de către liderii Al-Qaida, acest lucru nu a determinat o relaxare a măsurilor de securitate şi nici o sedare a vigilenței, potențialul de risc pentru țara noastră derivând, printre altele, şi din prezența pe teritoriul național a unei importante comunități de cetățeni străini, în rândul cărora desfăşoară activități membri ori simpatizanți ai unor grupări cu preocupări ori antecedente teroriste şi la nivelul cărora se pot transfera conflictele din statele sau zonele de origine.

ROMÂNIA a fost printre primele țări din sud-estul EUROPEI, care – după 11 septembrie 2001 – a avut inițiativa elaborării unei STRATEGII NAȚIONALE DE PREVENIRE ŞI COMBATERE A TERORISMULUI. Acesta este un document doctrinar fundamental care valorifică interesele şi necesitățile de siguranță internă ale societății româneşti, prin consolidarea mecanismelor sale de autoprotecție față de fenomenul terorist internațional.

Urmare a elaborării unei concepții unitare referitoare la planificarea, organizarea şi modul de executare a muncii de descoperire, neutralizare şi anihilare a acțiunilor teroriste pe teritoriul ROMÂNIEI, începând cu 01.12.2001 a intrat în funcțiune Inspectoratul pentru Prevenirea şi Combaterea Terorismului care urmăreşte completarea şi reaşezarea direcțiilor tactice, necesare protejării eficiente a teritoriului național față de noile manifestări ale fenomenului terorist, prin promovarea, potrivit competențelor asumate, a unei concepții integrate la nivel național, pe de o parte, şi pe linia cooperării externe, pe de altă parte.

CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE AL ROMÂNIEI a aprobat în anul 2004 înființarea SISTEMULUI NAȚIONAL DE ALERTĂ TERORISTĂ, ca instrument de prevenire, descurajare şi combatere a acțiunilor de pregătire şi desfăşurare a unor eventuale atentate pe teritoriul ROMÂNIEI.

Acesta este structurat pe cinci nivele de alertă, care au drept corespondent o culoare:

- scăzut (verde);
- precaut (albastru);
- moderat (galben);
- ridicat (portocaliu);
- critic (roşu).

Pentru încadrarea legislativă clară a terorismului şi a activităților conexe acestuia, a fost promulgată LEGEA PRIVIND PREVENIREA ŞI COMBATEREA TERORISMULUI. Aceasta incriminează unitar actele teroriste şi stabileşte obligațiile legale ale instituțiilor din sistem pe linia prevenirii şi combaterii terorismului. Implicarea țării noastre în coaliția internațională antiteroristă a condus la amplificarea potențialelor riscuri la adresa securității naționale, acestea fiind generate de:

- dinamica fenomenului terorist internațional;
- prezența pe teritoriul național de nuclee ale unor structuri străine, care sunt catalogate pe plan internațional ori pe spații de origine drept mişcări extremiste ori teroriste;
- influențele evoluțiilor politico-militare pe plan mondial, care pot influența dinamica organizațiilor teroriste, reprezentate în țara noastră de nuclee care, deşi nu întreprind, în actuala etapă, acțiuni teroriste asupra unor obiective de pe teritoriul național, pot să-şi modifice, în viitor această atitudine;
- accentuarea interferenței dintre terorism şi segmente ale crimei organizate.

Din această perspectivă, SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII îşi orientează eforturile pentru realizarea următoarelor obiective prioritare:

- evaluarea vulnerabilităților şi riscurilor generate de evoluțiile actuale şi de perspectivă ale dinamicii fenomenului terorist şi ale campaniei antiteroriste internaționale; în raport de acestea, se urmăreşte creşterea capacității de răspuns, prin măsuri de ordin legislativ, a entităților din cadrul Sistemului Național de Prevenire şi Combatere a Terorismului;
- identificarea şi prevenirea oricăror manifestări, din sfera terorismului, de natură să aducă atingere intereselor de securitate ale României, la nivel regional şi/sau internațional;
- eliminarea vulnerabilităților şi surselor de risc în plan terorist, care ar putea aduce atingere, în mod direct sau indirect, intereselor ROMÂNIEI sau ale statelor care participă la coaliția antiteroristă internațională;
- asigurarea schimbului permanent de date şi informații, la nivelul instituțiilor din cadrul Sistemului Național de Prevenire şi Combatere a Terorismului, în scopul eficientizării capacității de prevenire a eventualelor riscuri şi amenințări de natură teroristă la adresa stării de siguranță națională;
- corelarea permanentă a modalităților de acțiune antiteroristă a SERVICIULUI ROMÂN DE INFORMAȚII în raport cu evoluțiile amenințărilor la adresa securității regionale şi mondiale.

Prin atitudinea internațională, măsurile şi acțiunile întreprinse pe întregul spectru de riscuri şi amenințări teroriste, ROMÂNIA contribuie alături de majoritatea statelor lumii, la stabilitatea şi siguranța mondială şi a reducerii impactului flagelului terorismului mondial.

PARTEA a II-a

CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ

CAPITOLUL 6

UNELE ASPECTE GENERALE PRIVIND CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ ŞI CONEXIUNILE CU TERORISMUL

O organizație criminală este o „asociație profesională premeditată”, concepută organizațional cu detalii în ceea ce priveşte rolul şi modul de acțiune al acesteia. Acțiunile acestor organizații criminale sunt diferite de acțiunile unor indivizi care se asociază ocazional pentru a comite infracțiuni de orice natură, inclusiv criminală.

Prin consens, reprezentanții Uniunii Europene şi ai Organizației Națiunilor Unite au definit „grupul infracțional organizat ca un grup format din trei sau mai multe persoane care există de câtva timp şi care acționează direct sau indirect, în vederea comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, în raport cu un terț pentru obținerea unui avantaj financiar sau altui avantaj material.” Înțelegerea acestuia ne ajută să pătrundem esențele infracționalității transnaționale organizate, care acționează prin intermediul acestor grupuri infracționale şi, totodată, să putem înțelege de ce crima organizată se implică în procurarea unor bunuri necesare unor acțiuni teroriste. Banii, ca de obicei, sunt cheia acestei „colaborări în afaceri”.

Organizațiile, rețelele, filierele sau grupurile criminale nu sunt constituite pentru comiterea unei infracțiuni imediate sau doar a unui singur delict, cum sunt grupurile de răufăcători care se organizează pentru o „lovitură anume”. La cele de crimă organizată transfrontalieră, durata existenței lor

este lungă şi nedeterminată, uneori chiar generații succesive, cu roluri, sarcini şi ierarhii precise şi bine stabilite (vezi „mafia italiană” sau „triada japoneză”).

Activitatea criminală organizată modern a acestora, vizează în primul rând acumularea de capitaluri prin obținerea de profituri financiare sau alte avantaje care, ulterior vor genera putere şi bani.

O abordare corectă şi realistă a criminalității organizate transfrontaliere, a principalelor caracteristici ale acesteia, corelată cu unele conexiuni probabile, cu toți cei care ar putea să le ofere avantaje materiale sau „poziții” de unde vor acumula capitaluri, este suportul interferărilor cu grupările teroriste şi nu numai!

Cu atât mai mult, cunoaşterea, abordarea reală şi acțiunea consecventă împotriva criminalității transnaționale organizate şi participarea tuturor pe acest front comun, alături de organe ale statelor, vor putea limita proliferarea acestor fenomene negative, pe noi domenii şi spații geografice.

Caracteristicile de bază ce pot sprijini completarea definirii fenomenului şi a căror analiză concretă ar putea ajuta în lupta împotriva terorismului şi a criminalității sunt:

- componenta intențională (asocierea mai multor persoane pentru activități ilicite efectuate în scopul obținerii unui profit);
- componenta materială (operațiuni comerciale/ fiscale/bancare/vamale legate de circulația/posesia mărfurilor, bunurilor sau persoanelor ş.a.);
- componenta zonal - geografică (spațiul transnațional care obligă la intersectarea cu activitatea de la frontiere şi în interiorul statului);
- componenta, continuitate şi longevitate a existenței organizației sau grupului criminal (impune acțiune permanentă, structuri eficiente pentru contracararea infracționalității

transfrontaliere, personal necesar şi pregătire de specialitate, dotare tehnică şi salarizare corespunzătoare etc.);

- componenta motivație şi intenție;
- componenta recurgere la forță şi violență;
- componenta folosirii unor structuri economice şi comerciale etc.;
- componenta influență sau trafic de influență asupra structurilor statale sau internaționale (administrație publică locale, națională, organisme internaționale şi asupra unor mijloace media);

Toate acestea pot permite, respectivei organizații criminale transfrontaliere sau de terorism, să acumuleze capitaluri care sunt surse de finanțare pentru creşterea forței lor.

Sumele de bani acumulate şi investite generează „profitul criminalității" care este folosit ulterior în mod preponderent în următoarele scopuri:

– „remunerarea" componenților rețelei respective din profitul direct şi imediat al banilor câştigați de componenta structurii criminale respective;

– finanțarea altor activități criminale şi dezvoltarea lor (am putea spune „una din aşa-zisele forme de bază a profitului reinvestit al criminalității");

– investiții de capital (spălare de bani negri) în activități economice deosebit de rentabile.

Dintre multiplele considerente generale anterior prezentate, cât şi ca urmare a unor condiții existente pe plan local sau create datorită creşterii puterii unor structuri de crimă organizată, se semnalează, tot mai des, tendința anumitor grupări ale acestora „de a ieşi din ilegalitate" a-şi acoperi activitățile criminale cu unele licite şi chiar cu mesaj şi tendință social-umanitară!

Fondurile financiare majore, rezultate din activitatea criminală, sunt introduse în rețele economice şi comerciale

legale. Uneori, capitalurile acumulate sunt ulterior dirijate către circuite financiare foarte rentabile şi legale (operatori financiari sau bănci care controlează anumite pieţe, zone geografice, etnii, etc.). Devin astfel, formal licite având o latură pe activităţi economice normale sub toate aspectele (legalitatea înfiinţării şi funcţionării, structura organizatorică vizibilă, producţie, mărfuri, mijloace etc.). Dar... (şi dar-ul este foarte mare) reţelele de crimă, chiar şi sub „masca legalităţii" sunt o ameninţare, inclusiv pentru mediile economice din jurul lor.

O atenţie deosebită li se acordă unor astfel de structuri criminale, de către toate organele şi organismele însărcinate cu lupta împotriva criminalităţii organizate care, prin activităţi de colaborare şi sprijin, abordează problemele sub toate componentele: criminal, economic, naţional şi internaţional.

Aşa cum rezultă şi din cele anterior prezentate, caracteristicile principale ale evoluţiei complexe a fenomenului crimei organizate transfrontaliere se îngemănează cu unele ale terorismului internaţional. Aceasta obligă naţional şi internaţional implicarea nemijlocită şi specială, a instituţiilor statale şi internaţionale abilitate luptei împotriva acestor flageluri şi necesitatea unirii eforturilor lor.

CAPITOLUL 7

CONCEPTUL STRATEGIC AL UNIUNII EUROPENE DE COMBATERE A CRIMEI ORGANIZATE

Parlamentul European, având în vedere propunerea de recomandare adresată Consiliului de către Bill Newton Dunn în numele grupului ALDE privind elaborarea unui concept strategic de combatere a crimei organizate (B6-0073/ 2006), având în vedere comunicarea Comisiei adresată Consiliului şi Parlamentului European privind „*Elaborarea unui concept strategic de combatere a crimei organizate"* (COM(2005)0232), având în vedere articolul 114 alineatul (3) şi articolul 90 din Regulamentul său de procedură, având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție şi afaceri interne (A6-0152/2007),

A. întrucât s-au realizat progrese în cooperarea polițienească şi judiciară privind combaterea crimei organizate de când s-au întreprins primii paşi în urmă cu 30 de ani,

B. întrucât s-au realizat progrese semnificative în cooperarea dintre autoritățile de aplicare a legii şi organele judiciare (aşa cum s-a stabilit în rapoartele anuale pe 2005 ale statelor membre, ale Europol, ale Eurojust şi ale Grupului de lucru pentru cooperarea vamală (GLCV)), şi întrucât o astfel de cooperare este piatra de temelie a unei politici eficiente, la nivelul UE, privind combaterea crimei organizate,

C. întrucât aceste eforturi, prin faptul că au condus la creşterea schimburilor de informații şi la intensificarea

inițiativelor de formare pentru serviciile care trebuie să colaboreze, au dat roade contribuind la depăşirea lipsei de încredere reciprocă, element care reprezintă întotdeauna principalul obstacol în calea oricărei cooperări în acest domeniu,

D. întrucât toate instituțiile şi agențiile U.E. implicate în lupta împotriva crimei organizate ar trebui să respecte pe deplin libertățile civile şi drepturile fundamentale ale cetățenilor UE şi ai țărilor terțe, inclusiv cele mai înalte standarde în materie de protecție a datelor,

E. întrucât, cu toate acestea, în momentul actual combaterea crimei organizate nu va continua să facă progrese fără o schimbare radicală de perspectivă, care să permită soluționarea constrângerilor interne din ce în ce mai complexe şi, în acelaşi timp, rezolvarea dificultăților aferente constrângerilor externe aflate în creştere exponențială, întrucât răspândirea geografică a crimei organizate care, într-o Europă mai deschisă ca niciodată, a profitat din plin de cunoaşterea perfectă a noilor mijloace de deplasare, schimburi şi comunicații, în timp ce autoritățile de aplicare a legii sunt încă împovărate de sarcini juridice şi administrative, care le îngreunează activitatea de zi cu zi,

F. întrucât grupările de crimă organizată tind să devină organizații antreprenoriale din ce în ce mai complexe şi mai bine structurate, capabile să pătrundă pe piețele economice şi financiare şi să le împiedice să caute medii economice legale, către care să îşi direcționeze, adesea prin intermediul unor operațiuni sofisticate de spălare a banilor, veniturile acumulate ilegal,

G. întrucât înființarea şi/sau achiziționarea, adesea prin utilizarea unor aranjamente de tip „societăți fictive”, de societăți în sectoare caracterizate prin circulația unor fluxuri financiare considerabile este unul dintre instrumentele principale utilizate de grupările de crimă organizată,

H. întrucât acțiunile represive, în sine, nu sunt suficiente pentru combaterea crimei organizate şi trebuie să fie însoțite de o analiză atentă a răspândirii fenomenului şi a capacității organizațiilor de tip mafiot de a prinde rădăcini mai ales în zone unde structurile sociale sunt slabe,

I. întrucât acțiunile de combatere a crimei organizate ar trebui să se sprijine pe anchete aprofundate având ca obiect capacitatea de acumulare a capitalurilor şi apropierea dintre activitățile economice legale şi ilegale la nivel mondial, preconizându-se o serie de măsuri în scopul de a preveni infiltrarea crimei organizate în administrațiile publice şi stabilirea unor legături între crima organizată şi instituții, organizații de masă şi politicieni,

J. întrucât crima organizată operează încercând să-şi asigure acordul tacit şi controlul asupra unui anumit teritoriu prin intermediul activităților ilegale,

K. întrucât crima organizată poate oferi organizațiilor teroriste ocazia de a dezvolta traficuri ilegale, prin canalele pe care le utilizează aceasta de obicei, generând astfel profituri ilegale ce urmează a fi utilizate pentru activități teroriste,

L. întrucât, în această luptă cu timpul şi spațiul, combaterea crimei organizate trebuie să-şi adapteze urgent mijloacele şi metodele disponibile în paralel cu dezvoltarea capacității de anticipare, bazată, în special, pe utilizarea adecvată şi completă a surselor potențiale de informații,

M. întrucât doar o politică proactivă va permite să se țină pasul cu realitatea cooperării ultrasofisticate între diferitele grupări criminale şi să se elimine, prin intermediul unei politici de prevenire care implică noi actori, dar care ține întotdeauna cont de drepturile fundamentele, majoritatea amenințărilor pe care aceste organizații le fac să planeze asupra societăților noastre,

N. întrucât există o necesitate generală de a ameliora cunoştințele privind fenomenele infracționale şi de a pune aceste cunoştințe la dispoziția tuturor actorilor implicați în combaterea infracționalității,

O. întrucât sprijinul opiniei publice, care este, în general, insuficient informată, este unul dintre instrumentele pentru a câştiga această luptă pe termen mediu şi lung,

P. întrucât instrumentele comunitare disponibile – precum Europol şi Eurojust – vor deveni cu adevărat eficiente, atunci când vor fi în măsură să acționeze în mod cu adevărat autonom şi întrucât există, prin urmare, o necesitate urgentă de a le acorda mijloacele pentru a acționa cu o mai mare libertate decât cea de care dispun în momentul actual, precum şi de a stabili un control parlamentar adecvat în scopul evaluării utilității şi valorii adăugate reale a acțiunilor acestora în domeniul securității şi a respectării depline a drepturilor fundamentale prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, întrucât este interesant de observat faptul că prin Evaluarea amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată (OCTA) (1), publicată anul acesta de Europol, statele membre au la dispoziția lor un document de analiză dinamică, care le va ajuta să-şi stabilească prioritățile strategice şi de faptul că acest prim pas ar trebui să încurajeze Consiliul să continue pe calea unei structurări adecvate a spațiului care reuneşte elementele încă foarte diferite ale combaterii crimei organizate, în special prin aprofundarea conceptului de arhitectură a securității interne inițiat de Preşedinția austriacă şi prin dezvoltarea operațională a principiului interoperabilității; aceste două elemente, combinate cu recurgerea la o metodologie polițienească bazată pe informații, ar trebui să ajute la dezvoltarea unor noi sinergii şi la eradicarea tuturor formelor de „concurență parazitară” între serviciile de analiză şi/sau de aplicare a legii la nivel strategic, tehnic şi operațional,

Adresează Consiliului următoarele recomandări:

a) invită Consiliul să ceară tuturor statelor membre să ratifice Convenția ONU împotriva crimei organizate transnaționale (Convenția de la Palermo) şi protocoalele

anexate la aceasta privind traficul de persoane şi migranți, precum şi să pună în aplicare aceste instrumente juridice;

b) invită Consiliul să încurajeze energic statele membre să rămână vigilente în privința sprijinului acordat programelor de formare şi de schimb de experiență între agențiile şi autoritățile competente implicate în combaterea crimei organizate şi invită statele membre să aloce acestor programe – în cadrul perspectivelor financiare şi al programului general corespunzător, precum şi al secțiunii „securitate” din cel de-al 7-lea program-cadru de cercetare şi dezvoltare – resurse bugetare suficiente care să asigure, cu adevărat, eficacitatea programelor de formare şi de schimb de experiență şi să pună, de asemenea, cele mai bune practici la dispoziția celorlalte state membre;

c) reaminteşte Consiliului că întărirea instrumentelor cooperării polițieneşti şi judiciare din momentul actual necesită adaptarea structurilor interne în conformitate cu tripla necesitate a modelării procedurilor, a fluidității canalelor de transmitere a datelor şi a ameliorării cunoştințelor privind fenomenul crimei organizate;

d) invită Consiliul, în scopul eficientizării acțiunilor la nivel european, să se asigure că statele membre îşi armonizează în strânsă cooperare dispozițiile penale, acordând o atenție deosebită definirii conceptelor şi infracțiunilor în domeniul crimei organizate şi al terorismului, precum şi procedurile penale, respectând totodată pe deplin garanțiile procedurale;

e) sugerează Consiliului că ar trebui să invite statele membre să extindă, cât mai curând posibil, utilizarea tehnicilor speciale de investigație şi să promoveze crearea unor echipe comune de anchetă, instituite prin Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind echipele comune de anchetă (2), al cărei conținut a fost transpus în cea mai mare parte de către statele membre (3), şi să integreze în mod

sistematic aspectul cooperării pe teren în diferitele manuale de „bune practici”, care stabilesc cadrul operațional pentru serviciile în cauză;

f) atrage atenția Consiliului şi statelor membre asupra necesității de a adopta norme privind crima organizată şi terorismul, în vederea protecției speciale a ordinii juridice şi a intereselor financiare ale Uniunii Europene;

g) insistă pe lângă Consiliu asupra nevoii unei mai mari fluidități a canalelor de comunicare între actorii implicați în combaterea infracționalității, care necesită un progres legislativ semnificativ, atât în domenii specifice – cum ar fi obținerea de probe şi admisibilitatea acestora sau obținerea de informații financiare destinate identificării şi apoi neutralizării bunurilor obținute în urma comiterii infracțiunii – cât şi în chestiuni de principiu aflate încă în suspensie, cum ar fi principiul disponibilității, care trebuie să fie clar definit şi să cuprindă garanții, în special cu privire la protecția datelor cu caracter personal în cadrul celui de-al treilea pilon; în acest scop, îndeamnă Consiliul să adopte de urgență propunerea pentru o decizie-cadru a Consiliului (COM(2005)0475) privind protecția datelor în cel de-al treilea pilon, ținând seama de poziția adoptată aproape în unanimitate de Parlament la 27 septembrie 2006 (4);

h) observă că atât statele membre, cât şi instituțiile Uniunii Europene pot face apel la competența recent createi Agenții pentru drepturile fundamentale în vederea protejării drepturilor prevăzute în Carta drepturilor fundamentale şi în vederea investigării cazurilor apărute în domeniul cooperării în materie de afaceri interne şi justiție; invită, de asemenea, Consiliul să profite de această oportunitate, dacă este cazul, îndeosebi în temeiul articolului 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană şi să o promoveze şi în cazul statelor membre;

i) invită Consiliul să atragă atenția statelor membre asupra necesității de a consolida strategiile de investigație şi de a lua măsuri eficiente pentru combaterea crimei organizate

prin urmărirea sistematică a resurselor economice şi financiare dobândite ilegal;

j) invită Consiliul, având în vedere planul de acțiune al Comisiei privind statistica în domeniul criminalității şi al justiției penale (COM(2006)0437), să sprijine eforturile statelor membre de a căuta să-şi amelioreze cunoştințele referitoare la aceste fenomene infracționale, prin crearea şi punerea în rețea a instrumentelor statistice elaborate într-un cadru dinamic (aşa cum este deja cazul OCTA), şi pe baza unor indicatori comuni, astfel încât informațiile diseminate să nu furnizeze doar o evaluare exactă a crimei organizate, dar să fie şi comparabile şi să propună strategii şi recomandări clare de acțiune, pe care serviciile operaționale pe teren să le poată aplica;

k) invită Consiliul să acorde agențiilor Europol şi Eurojust autonomia necesară, conferindu-le puteri depline de inițiativă în domeniile lor de competență, astfel încât acestea să poată trece de la rolul de coordonatori, la cel de lideri în combaterea crimei organizate la scară europeană, luând totodată în considerare nevoia de a prevedea legături corespunzătoare cu autoritățile naționale competente, astfel încât să nu se prejudicieze activitatea acestora sau să se creeze dezechilibre ori suprapuneri; subliniază că o astfel de extindere a competențelor trebuie să fie însoțită de stabilirea unui adevărat control parlamentar, pe care, din motive de legitimitate şi eficiență, numai Parlamentul European îl poate exercita în mod corect;

l) invită Consiliul să admită că nu ar trebui ignorat niciun aspect în materie de prevenire, subiect care merită o atenție deosebită, în special prin inițiative menite să protejeze eficient nu doar victimele, dar şi martorii infracțiunilor, în vederea eliberării surselor de informații, care sunt adesea reduse la tăcere din cauza presiunii constante a şantajului şi a terorii exercitate de organizațiile criminale;

m) sugerează Consiliului organizarea unei adevărate dezbateri în întreaga Europă privind oportunitatea unui statut formal de colaborator în domeniul justiției la nivel european şi compatibilitatea sa cu valorile noastre fundamentale comune de respectare a drepturilor omului şi a demnității umane, în vederea includerii activității de căutare optimă a informațiilor într-un cadru juridic prestabilit, acceptat de toți;

n) convins de faptul că, pe termen mediu şi lung, sprijinul opiniei publice reprezintă una dintre condițiile succesului în domeniul combaterii crimei organizate, invită, aşadar, Consiliul să solicite statelor membre să facă un efort important de a informa opinia publică cu privire la succesele obținute printr-o bună cooperare între diferitele autorități de aplicare a legii şi organele judiciare şi, în special, cu privire la contribuția instrumentelor şi actorilor comunitari, în vederea creării unei sensibilizări privind valoarea adăugată pe care o au inițiativele luate de UE în acest domeniu de o importanță vitală pentru cetățeni;

o) sugerează Consiliului să ia pe deplin în considerare principalele rezultate ale sondajelor periodice efectuate de Eurobarometru (precum cel realizat în martie 2006 privind crima organizată şi corupția (1)), cărora ar trebui să li se atribuie sarcina de a evalua percepția cetățenilor europeni asupra rolului UE în acest domeniu şi schimbările dorite la nivel european;

p) invită, prin urmare, Consiliul ca, pe baza Cărții albe privind o politică europeană de comunicare (2), să contribuie la elaborarea unei adevărate strategii de organizare şi difuzare a acestor mesaje către opinia publică, strategie în care s-ar putea implica mai mult Rețeaua europeană de prevenire a infracțiunilor (EUCPN), cu condiția extinderii competențelor acestei rețele (3).

q) recomandă Consiliului să solicite statelor membre să promoveze programe, în special la nivel local, pentru

sensibilizarea publicului cu privire la traficul de ființe umane în scopuri de exploatare sexuală sau prin muncă, mai ales a femeilor şi copiilor;

r) îndeamnă Consiliul să aplice abordarea proactivă specifică politicii UE privind combaterea crimei organizate la acordurile de cooperare încheiate de UE cu țările terțe, adoptând totodată un cadru strict care să cuprindă garanții obligatorii în ceea ce priveşte drepturile fundamentale; subliniază, în acest sens, că OCTA arată clar drumul de urmat, denunțând în mod util sectoarele şi legăturile existente între grupările criminale ale căror amplasări geografice au fost identificate;

s) recomandă Consiliului, având în vedere că aparatul de stat din anumite țări vecine ale UE prezintă încă adeseori o permeabilitate la activități infracționale, să adopte o abordare specifică bazată pe o noua inițiativă privind transparența şi anticorupția, menită să structureze relațiile cu țările terțe, în special cu cele aflate în vecinătatea UE;

t) recomandă Consiliului să solicite statelor membre să mențină cel mai înalt grad de vigilență în ceea ce priveşte posibilele legături dintre organizațiile teroriste şi grupările de crimă organizată, mai ales în legătură cu spălarea de bani şi finanțarea terorismului;

u) invită, de asemenea, Consiliul să țină seama de rolul fundamental jucat de Coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului, care este responsabil cu monitorizarea instrumentelor şi a sistemelor de informații privind contraterorismul, precum şi de coordonarea şi integrarea informațiilor provenite de la forțele de poliție şi serviciile de securitate din statele membre;

v) invită Preşedinția Consiliului să reia şi să consolideze considerațiile inițiate sub Preşedinția austriacă în vederea elaborării unei veritabile „Arhitecturi a securității interne”;

w) invită Consiliul să recurgă la o serie de inițiative orientate, în mod prioritar, către interceptarea mişcărilor de capital generate de operațiuni de spălare a banilor şi către confiscarea bunurilor generate de activități criminale şi mafiote;

x) invită Consiliul să îndemne toate statele membre care nu au făcut-o încă să semneze şi să ratifice Convenția ONU împotriva corupției;

y) invită Consiliul să promoveze în statele membre – mai ales în regiunile în care influența culturală şi socială a crimei organizate se resimte cel mai acut – proiecte educative axate pe ideea unei vieți în spiritul legii, în şcolile şi cartierele cu risc, combătând, astfel, crima organizată prin intermediul unei ample campanii de educare;

z) invită Consiliul să monitorizeze activitățile administrative şi guvernamentale ale instituțiilor alese la nivel național, regional şi local, printre membrii cărora se află politicieni împotriva cărora au fost aduse acuzații penale pentru legături cu crima organizată sau de tip mafiot.

Acest concept strategic a fost transmis ca recomandare CONSILIULUI EUROPEI şi, spre informare, COMISIEI EUROPENE.

ROMÂNIA, alături de celelalte state ale UNIUNII EUROPENE, a trecut la aplicarea lui.

CAPITOLUL 8

INTERNAȚIONALIZAREA COMBINĂRII UNOR ACȚIUNI TERORISTE CU CELE ALE CRIMEI ORGANIZATE

Creşterea permanentă a periculozității acțiunilor organizațiilor, rețelelor şi filierelor teroriste este accentuată şi de faptul că se extind multe activități desfăşurate de acestea în combinații logistice sau de acțiuni directe. Astăzi, ele nu mai sunt doar semnalări izolate, ci reale şi majore comuniuni de interese şi afaceri ale lumii interlope.

Între unele dintre cele mai puternice organizații teroriste şi structurile de crimă organizată naționale sau transfrontaliere, pot exista cooperări şi colaborări strânse, legate de interese financiare, politice, psihologice etc. Acestea se materializează în foarte multe domenii, atât în planul pregătirii practice, a schimbului de date şi informații de interes comun lor, a sprijinului material şi logistic, cât şi în pregătirea şi derularea unor acțiuni corelate ale acestora.

Consecințele acțiunilor atât a organizațiilor criminale, cât şi a celor teroriste sunt ample:

- scăderea forței societății umane;
- amenințarea stabilității guvernărilor;
- periclitarea securității individuale şi colective;
- pierderea controlului statal asupra taxelor şi impozitelor;
- creşterea controlului şi influențelor organizațiilor respective asupra unor mase de oameni (culte, etnii, sindicate, organizații neguvernamentale etc.);

- influenţe nefaste asupra unor structurilor de putere politică, morală sau economică, naţionale sau internaţionale).

Unele organizaţii teroriste sau de crimă organizată actuale îmbracă la început „forme de acoperire”. Ele promovează şi cultivă multe idei de genul: că ar apăra interesele unor etnii, grupuri etnice, religioase, naţionaliste, etc., dar… evoluţia ulterioară a acestora prin acţiunile care le întreprind au demonstrat că nu au nimic comun cu apărarea intereselor majore ale societăţii umane, ci în fapt le subminează. Şi aceasta este şi suportul îngemănării unor acţiuni ale lor şi internaţionalizarea actuală accentuată.

INTERPOL-ul, care este instituţia cea mai importantă de luptă împotriva crimei organizate şi a terorismului pe plan internaţional, clasifică organizaţiile criminale în următoarele categorii:

1. Familiile mafiei (au la bază norme interne de disciplină şi coduri de conduită proprii, structuri ierarhice foarte precise şi clare pe baza cărora pot desfăşura multe activităţi ilicite);

2. Organizaţiile profesionale specializate (a căror componenţi sunt pregătiţi şi desfăşoară una sau două tipuri de activităţi din domeniu, cum sunt cele privind furtul şi traficul de maşini furate, răpirile de persoane, spălarea de bani etc.);

3. Organizaţiile criminale constituite pe criterii tehnice (ca urmare a unor împrejurări specifice, locale sau zonale cum ar fi cele privind închiderea graniţelor statale, circulaţia dificilă peste frontierele naţionale din diferite cauze naturale sau artificiale, expansiunea geografică);

4. Organizaţiile teroriste internaţionale (acţionează specific prin asasinate, deturnări de mijloace de transport în comun, răpiri de persoane etc., făcute sub diferite motivaţii politice, militare, religioase sau rasiale şi care generează prin consecinţe, multiple şi complicate probleme umane).

O analiză profundă, introspectivă, demonstrează importanţa clarificării şi înţelegerii acestor aspecte teoretice

definitorii pentru găsirea căilor de aplicare practică, de materializare a strategiilor şi tacticilor de prevenire, descoperire şi combatere a criminalității organizate şi terorismului internațional care, în fapt, rămân laturi extreme ale violenței, indiferent de forma în care s-ar manifesta aceasta.

Am evidențiat prin această clasificare particulară, în fapt, cum INTERPOL-ul înțelege conexiunile şi interferențele dintre crima organizată transfrontalieră şi terorismul internațional.

Prin încadrarea şi a organizațiilor teroriste ca una din formele de existență a organizațiilor criminale, a tras un semnal de alarmă care să atragă atenția societății umane că: „toate aceste tipuri de organizații, structuri, filiere, sunt componente a marii familii a crimei”!

Ea poate fi şi suportul simbiotic al multor acțiuni de prevenire, descoperire şi combatere a terorismului şi crimei organizate, în plan național sau internațional.

Amplificarea interferențelor corelate pe plan internațional, ale unor grupări teroriste cu structurile de crimă organizată transfrontalieră, sunt elocvente în ultimele decenii şi am evidențiat în capitolele anterioare, colaborarea şi cooperarea lor după 1970.

Terorismul este o formă particularizată a violenței la nivel extrem. Literatura consacrată studierii aspectelor concrete ale terorismului actual, evidențiază o multitudine de date şi informații despre grupările implicate în aceste timpuri în acțiuni teroriste. La originea lor se află naționalismul, separatismul, rasismul, credința în grupări paramilitare, ideologia extremistă şi fundamentalismul religios. Ele se manifestă tot mai pregnant prin combinarea unor acțiuni de terorism cu crima organizată transfrontalieră.

În cadrul acestor tendințe, multe structuri teroriste, se bazează în acțiunile lor pe interferența cu structuri ale crimei organizate, astfel:

- intensificarea colaborării între unele grupări teroriste politice şi grupări ale crimei organizate;
- organizarea de acțiuni teroriste cu tehnică şi materiale provenite de multe ori, de la filiere de trafic de arme şi muniții, aparținând crimei organizate;
- în multe situații care inițial erau cunoscute ca acte teroriste (soldate cu luarea de ostatici) s-a constatat ulterior că scopul lor a fost de a extorca fonduri de la familii, companii sau guverne – ceea ce a demonstrat că erau în fapt, acțiuni acoperite din gama crimei organizate.

Pentru a pregăti riposte potrivite şi eficiente, va trebui ca fiecare guvern național şi structurile lor de siguranță națională, să țină cont de natura şi seriozitatea acestor amenințări ale proliferării colaborării între terorism şi crimă organizată, precum şi de contextul strategic, politic, social şi economic, de capacitățile şi necesitatea pregătirii serviciilor de informații, ale polițiilor, a sistemului juridic etc.

În opinia mea, serviciile de informații de înaltă calitate, pot reprezenta nucleul central al strategiei împotriva terorismului internațional şi crimei organizate transfrontaliere, inclusiv al anihilării cooperării în unele acțiuni ale acestora.

Cele mai utile modificări ale politicilor internaționale şi naționale de combatere a îngemănării acestor două flageluri mondiale, trebuie să fie făcute în sensul formării şi gestionării unor baze de date şi informații de specialitate, care să poată sprijini prevenirea, descoperirea şi combaterea unor astfel de amenințări la adresa umanității.

Aspectele majore ce trebuie rezolvate sunt multe şi este necesară o selectare pe priorități. Dar trebuie creat şi cadrul general de aplicare unitară.

În acest sens, dacă un statut de drept penal internațional ar acoperi simultan problemele terorismului şi crimei organizate şi ar fi într-o zi acceptat de majoritatea statelor membre O.N.U., acesta ar crea enorme avantaje

practice în această luptă anticrimă. Astfel, confuzia, abuzul politic şi neîncrederea în modul de derulare a oricărui proces de extrădare actual ar putea fi depăşite pe acest domeniu al terorismului şi crimei organizate.

Confruntați cu multe scenarii sau realități ale unor acțiuni actuale, cât şi cu evoluția acestor flageluri la acest început de mileniu, ne putem pune întrebarea: „Care sunt perspectivele unor îmbunătățiri de fond ale politicilor şi măsurilor de combatere a acestei îngemănări a unor flageluri mondiale”?

Cred că, multe depind de calitatea liderilor politici ce ne reprezintă, precum şi de puterea şi hotărârea morală a societăților democratice, de a elimina măcar proliferarea lor, dacă nu chiar reducerea efectelor unor asemenea crime indiferent de forma sub care s-ar manifesta!

Testul existențial va fi trecut dacă vor exista: perseverență, curaj politic şi moral asumat în cultivarea şi menținerea unei conduite ferme împotriva oricăror forme de manifestare a terorismului internațional şi crimei organizate transfrontaliere. Acestea vor genera poate principiile unei strategii ferme pe domeniu.

Din gama acestor principii, consider că ar fi mai importante:

- hotărârea de a constrânge existența şi proliferarea oricăror structuri de crimă organizată transfrontalieră sau terorism internațional, în cadrul statului de drept şi al procesului democratic real;
- stabilitatea decizională de a nu negocia şi a face concesii, chiar şi în fața celor mai serioase intimidări şi şantaje;
- permanentizarea atitudinilor, măsurilor şi acțiunilor internaționale eficiente de sancționare de către state şi unor structuri care oferă sprijin material, moral sau diplomatic, terorismului sau crimei organizate;

- intransigența împotriva oricăror intimidări care să blocheze sau să stopeze eforturile diplomatice internaționale de a rezolva conflictele majore din zonele geografice cu astfel de probleme.

Crima organizată transfrontalieră şi terorismul internațional au devenit forțe care au capacitatea să modifice destine sociale, politice şi economice ale unor țări sau regiuni geografice întregi.

Consecințele unor acte teroriste sau de crimă organizată au mobilizat de multe ori, organismele internaționale reprezentative ale statelor lumii, guvernele progresiste ale unor țări, organisme neguvernamentale şi populația. Ele au luat atitudine şi au acționat pentru prevenirea, descoperirea şi combaterea unor forme de manifestare a crimei organizate si terorismului pe plan mondial, dar cu regret putem constata, că proliferarea în ansamblu a acestor fenomene internaționale, nu a reuşit să fie oprită!

Concluziile ne duc la ideea ca încă nu există eficiența necesară pentru a învinge şi... aceasta trebuie să dea mult de gândit societății umane şi reprezentanților ei!

Mass-media a avut şi are un rol foarte important în prezentarea reală a unor astfel de acțiuni criminale şi a efectelor provocate de mâna unor oameni împotriva altora prin acțiuni teroriste sau de crima organizată. Afectarea este în toate cazurile, foarte dureroasă pentru populația civilă.

Este necesar, în multe din situațiile actuale, ca tocmai, internaționalizarea îngemănării unor acțiuni teroriste cu cele de crimă organizată transfrontalieră, să mobilizeze comunitatea umană, pentru a putea înlătura o astfel de amenințare majoră a păcii şi stabilității internaționale.

PARTEA a III-a

LUPTA ÎMPOTRIVA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL ŞI A CRIMEI ORGANIZATE TRANSFRONTALIERE

„Încă o dată afirmăm că, în confruntarea cu această amenințare, nu există cale de întoarcere, compromis sau ezitare. Vom răspunde la teroare cu o şi mai mare sete de a învinge teroarea, iar la discordie, cu toleranță şi libertate."

Tony Blair

CAPITOLUL 9

ORGANISME ŞI ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE CU ROL ACTIV ÎN LUPTA ÎMPOTRIVA TERORISMULUI ŞI CRIMEI ORGANIZATE TRANSFRONTALIERE

A. **ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE (O.N.U.)**

Demersurile şi tratativele pentru înființarea O.N.U. au început din anul 1942 şi s-au continuat în mai multe etape până la finalizarea elaborării şi semnării lor la 26 iunie 1945 la San Francisco, de către reprezentanții a 50 de țări prin CARTA NAȚIUNILOR UNITE.

Aceasta a fixat drepturile şi obligațiile statelor membre şi a permis crearea organismelor sale de lucru şi a procedurilor aferente lor. S-a înființat oficial la 24 OCTOMBRIE 1945, devenind data comemorativă a NAȚIUNILOR UNITE. Scopurile Națiunilor Unite enunțate în CARTĂ sunt:

- menținerea păcii şi securității internaționale;
- dezvoltarea între toate națiunile lumii de relații de prietenie bazate pe respectarea principiului egalității drepturilor popoarelor şi de a-şi hotărî singure soarta;
- realizarea cooperării internaționale în rezolvarea problemelor internaționale de ordine economică, socială, culturală şi umanitară, dezvoltând respectul drepturilor omului şi a libertăților lui fundamentale;
- să se constituie ca un centru de armonizare a eforturilor națiunilor pentru realizarea scopurilor comune.

Proliferarea flagelurilor terorismului şi a crimei organizate şi mondializarea lor, impun pentru asigurarea combaterii eficiente, unitatea forţelor şi eforturi ferme ale comunităţii umane internaţionale în ansamblu ei şi ale statelor lumii.

Realitatea actuală a demonstrat că eliminarea ameninţărilor la adresa păcii mondiale şi succesul luptei antiteroriste şi anticrimă, în general, pot fi realizate doar prin cooperare şi colaborare internaţionale, prin coordonarea eficientă a eforturilor statelor progresiste, unde rolul central trebuie să-l aibă O.N.U. – care are datoria universală şi puterea conferite prin Cartă – de a veghea şi acţiona pentru binele omenirii, în acest sens trebuind să-şi asume şi responsabilităţi în coordonarea eforturilor de prevenire şi combatere a unor astfel de flageluri mondiale.

Rezoluţia Consiliului de Securitate 1268 din 1999, a evidenţiat şi recunoscut clar aceasta, subliniind rolul vital al ORGANIZAŢIEI NAŢIUNILOR UNITE în întărirea cooperării internaţionale şi evidenţiază importanţa coordonării eforturilor statelor, a organizaţiilor internaţionale şi regionale în combaterea terorismului.

În acelaşi timp, CONSILIUL DE SECURITATE a făcut apel la toate statele să ia o serie de măsuri adecvate care să ducă la îmbunătăţirea cooperării interstatale prin încheierea de acorduri şi aranjamente bi şi multilaterale care să prevină proliferarea terorismului şi crimei internaţionale, să protejeze cetăţenii de astfel de flageluri şi să aducă în faţa justiţiei pe cei vinovaţi de asemenea acte.

B. **ORGANIZAŢIA INTERNAŢIONALĂ DE POLIŢIE CRIMINALĂ (O.I.P.C.) INTERPOL**

Organizaţia Internaţională de Poliţie Criminală (O.I.P.C.) este din categoria instituţiilor internaţionale

interguvernamentale. Denumirea pe scurt, folosită în mod curent în întreaga lume este INTERPOL. Ea este cea care asigură prin asistentă şi colaborare directă cu poliţiile naţionale ale celor 186 state membre prevenirea, descoperirea şi combaterea criminalităţii de drept comun, respectând suveranitatea şi independenţa fiecărui stat afiliat. În componenţa sa departamentală are, pe domenii, şi o structură care se ocupă de combaterea terorismului şi toate aspectele crimei organizate care interferează cu acesta.

Colaborează cu reprezentanţele naţionale ale statelor afiliate şi unele organizaţii internaţionale pe domenii comune. Are o reţea de comunicaţii şi centralizare a informaţiilor foarte bună şi funcţională. Asigură sprijin cu specialişti şi experţi pe diferitele domenii de activitate poliţienească.

INTERPOL-ul nu intervine în problemele care au caracter politic, militar, religios sau rasial.

Totodată, asigură la nivel internaţional, schimbul de date şi informaţii specifice domeniilor de muncă. În acest scop, deţine şi gestionează o bază informatică proprie pe domeniul criminalităţii şi al identificării infractorilor daţi în urmărire internaţională şi a coordonării activităţii de supraveghere, prindere şi predare către autorităţile statelor respective a infractorilor internaţionali. Atribuţiile aferente sunt mult mai multe şi vizează toate domeniile crimei organizate şi cele conexe acestora.

Pe plan naţional, la statele membre INTERPOL sunt înfiinţate şi funcţionează BIROURI CENTRALE NAŢIONALE. Acestea sunt încadrate cu funcţionari ai statului respectiv care acţionează în conformitate cu jurisdicţia dată de legislaţia ţării lor.

Din aceste considerente, rolul oricărui BIROU CENTRAL NAŢIONAL este:

- de a centraliza datele şi informaţiile criminale;
- de a asigura şi gestiona documentaţia necesară descoperirii şi combaterii criminalităţii de drept comun;

- de a asigura relațiile directe de cooperarea polițienească internațională şi internă pe domeniu (inclusiv cu alte B.C.N.-uri şi Secretariatul General INTERPOL);
- de a desfăşura sau coordona pe teritoriul național, toate operațiunile şi actele de poliție solicitate de oricare din celelalte state membre prin intermediul BIROURILOR CENTRALE NAȚIONALE;
- alte acțiuni polițieneşti conexe unor astfel de fapte criminale.

Pentru realizarea scopurilor existenței ei, structura centrală INTERPOL are în componență următoarele instrumente pentru cooperare:

1. Rețeaua de comunicații I-24/7 care asigură schimbul operativ de mesaje polițieneşti între BIROURILE CENTRALE NAȚIONALE şi între acestea şi Secretariatul General INTERPOL.

Această rețea are ca suport fizic INTERNETUL, dar foloseşte cele mai noi tehnologii de securitate (Virtual Private Network, IPSec etc.). B.C.N.-urilor se conectează la serverul central situat la Secretariatul General Interpol prin servere informatice de e-mail introduse după anul 2002. S-au dezvoltat noi instrumente eficace, cum ar fi portalul INSYST, prin care, folosind un simplu browser de Internet, toate BIROURILE CENTRALE NAȚIONALE pot accesa bazele informatice de interes comun puse la dispoziție de Secretariatul General INTERPOL sau chiar de B.C.N.-uri. Prin intermediul echipamentelor BIROULUI CENTRAL NAȚIONAL al statului respectiv, pot fi accesate multe baze de date informatice a unităților naționale de poliție cu atribuții în combaterea criminalității de orice fel.

2. Sistemele informatice referitoare la:

- bazele de date EASF vizând persoanele şi vehiculele urmărite, documente de călătorie/administrative, etc. furate/pierdute;

- numele şi poreclele indivizilor implicați în infracțiuni pe plan internațional;
- infracțiunile clasate după gen, loc de comitere şi mod de operare;
- descoperiri şi confiscările de droguri;
- confiscările de monedă falsă;
- furturile din patrimoniile naționale declarate sau cele vizând operele de artă;
- amprentele digitale ale infractorilor internaționali;
- fotografiile infractorilor cu moduri de operare deosebite, recidivişti, şi ale persoanelor dispărute, cât şi unele însemne particulare;
- baza de date cu cărți de credit furate/pierdute;
- statistici criminale.

Toate aceste resurse pot fi consultate de către BIROURILE CENTRALE NAȚIONALE.

3. Notițele internaționale:

Aceste notițe se referă la persoane şi sunt grupate în 5 mari categorii:

- notițele prin care se solicită arestarea unei persoane în vederea extrădării (cu colț roşu şi cu litera de control A). Aceste notițe furnizează toate datele privind identitatea persoanei urmărite, mandatului de arestare şi infracțiunea care l-a generat;
- notițele pentru obținerea de informații asupra unei persoane (cu colț albastru şi litera de control B). Acestea sunt folosite pentru identificarea certă a unui infractor, obținerea de date şi informații asupra antecedentelor criminale şi a locului unde se află;
- notițele preventive (cu colț verde şi litera de control C) care semnalează tuturor polițiilor statelor membre existența unui infractor profesionist ce operează la scară internațională;

- notițele privind persoanele dispărute (cu colț galben şi litera de control F) în vederea găsirii lor;
- notițe privind cadavrele neidentificate (cu colț negru şi litera de control D);
- notițele cu colț portocaliu („security alert''), semnalând descoperirile de arme sau dispozitive explozive disimulate.

Secretariatul General INTERPOL, pe baza informațiilor primite de la BIROURILE CENTRALE NAȚIONALE poate edita şi difuza circulare privind „modus operandi" care detaliază unele moduri de operare mai deosebite utilizate de infractorii internaționali.

În ROMÂNIA, BIROUL CENTRAL NAȚIONAL INTERPOL a fost creat la 10 IANUARIE 1973 ca unitate centrală a Poliției Române în cadrul Inspectoratului General al Poliției. Acesta avea ca atribuție principală, asigurarea schimbului de date şi informații între autoritățile judiciare române şi serviciile corespondente din celelalte 184 state membre ale Organizației.

În acest scop, pe parcursul timpului a fost dotat cu mijloacele tehnice şi personal specializat, necesare primirii şi transmiterii, în timp scurt, a datelor şi informațiilor referitoare la criminalitatea de drept comun.

Consecință a profundelor schimbări de ordin politic, economic şi social, survenite la nivel mondial după anul 1990, activitatea de cooperare a Poliției Române cu autoritățile similare din celelalte țări membre ale Interpolului şi cu Secretariatul General al Organizației a cunoscut o dezvoltare continuă, concretizată printr-un număr sporit de informații cu caracter polițienesc.

BIROUL NAȚIONAL INTERPOL îşi concretizează activitatea în următoarele atribuții:

– gestionează schimbul de date şi informații cu caracter polițienesc vizând activitatea infractorilor de drept

comun care acționează pe plan internațional (date de identitate, semnalmente, fotografii, amprente digitale, moduri de operare, mijloace de transport utilizate), precum şi alte date necesare identificării acestora şi probării activității lor infracționale;

– comunică structurilor de poliție ale Ministerului Internelor şi Reformei Administrative sau altor instituții ale statului interesate, datele şi informațiile privind infractorii străini sau români, urmăriți pe plan internațional pentru comiterea unor fapte penale de drept comun, în vederea semnalării intrării lor în țară şi aplicării măsurilor solicitate de autoritățile judiciare care-i urmăresc;

– asigură, în cooperare cu organele competente din Ministerul Public şi din Ministerul Justiției, punerea în urmărire internațională, în vederea arestării şi extrădării către țara noastră, a persoanelor care se sustrag unor mandate de arestare preventivă sau de executare a unor pedepse, emise pentru fapte deosebit de grave şi despre care există informații că se află în străinătate;

– asigură, în cooperare cu BIROURILE CENTRALE NAȚIONALE INTERPOL din țările respective, cu unitățile centrale de specialitate din INSPECTORATUL GENERAL AL POLIȚIEI ROMÂNE sau cu inspectoratele județene de poliție, realizarea activităților operative şi logistice, pentru preluarea şi escortarea din străinătate, a persoanelor extrădate către ROMÂNIA;

– coordonează, în cooperare cu unitățile centrale de specialitate ale I.G.P.R. şi cu organele parchetului, activitățile operative în vederea identificării şi arestării infractorilor de drept comun, intrați în țara noastră, care fac obiectul unor mandate de arestare preventivă sau de executare a unor pedepse privative de libertate, difuzate de Secretariatul General INTERPOL sau de alte BIROURI CENTRALE NAȚIONALE;

– coordonează sau contribuie, după caz, la realizarea activităților operative de supraveghere a infractorilor cunoscuți pe plan internațional, pentru care nu se cere arestarea, pe timpul cât se află pe teritoriul ROMÂNIEI;

– asigură informarea operativă şi cu caracter de continuitate a unităților centrale şi județene de poliție cu privire la persoanele, modurile de operare şi mijloacele de transport folosite în traficul internațional ilicit de droguri, monedă falsă, vehicule furate, precum şi în comiterea altor fapte infracționale grave, pentru luarea măsurilor legale de prevenire şi reprimare a acestora;

– asigură informarea unităților de poliție şi de paşapoarte în legătură cu furturile sau pierderile de documente de identitate străine, în vederea prevenirii intrării frauduloase în țară, a unor persoane;

– solicită Secretariatului General INTERPOL şi BIROURILOR CENTRALE NAȚIONALE din țările membre, la cererea unităților M.I.R.A., organelor parchetului şi justiției, altor instituții implicate în înfăptuirea actului de justiție penală, informațiile necesare soluționării unor cauze aflate în lucru, cu incidențe internaționale;

– prezintă, periodic sau la ordin, conducerii Ministerului Administrației şi Internelor, informări privind evoluția şi tendințele criminalității pe plan internațional, activitatea desfăşurată în străinătate de cetățeni români care fac obiectul unor anchete penale în țările membre ale O.I.P.C. – INTERPOL, precum şi propuneri pentru îmbunătățirea cooperării polițieneşti cu țările membre ale Organizației;

– informează unitățile de poliție cu privire la modurile de operare ale infractorilor internaționali, mijloacele şi metodele eficiente şi cu caracter de noutate, folosite de alte poliții pentru prevenirea şi combaterea fenomenului criminalității;

– participă la reuniunile internaționale prevăzute în Programul de lucru anual al O.I.P.C. – INTERPOL sau

organizate de către poliţiile afiliate, ocazie cu care prezintă experienţa Poliţiei Române în domeniul prevenirii şi combaterii criminalităţii transnaţionale;

– exercită orice alte atribuţii, stabilite prin actele normative în vigoare, referitoare la cooperarea poliţienească internaţională în cadrul O.I.P.C.- INTERPOL.

C. **OFICIUL DE POLIŢIE EUROPEANĂ (EUROPOL)**

Înfiinţarea instituţiei EUROPOL a fost convenită prin TRATATUL DE LA MAASTRICHT privind UNIUNEA EUROPEANĂ din 7 FEBRUARIE 1992, dar a început să-şi desfăşoare activitatea pe 3 ianuarie 1994 sub denumirea de Unitatea Droguri Europol (EDU), acţiunile sale de atunci fiind limitate la lupta antidrog.

Treptat, s-au adăugat şi alte domenii importante ale criminalităţii. Mandatul EUROPOL-ul s-a extins în timp şi astăzi acoperă toate formele grave de criminalitate internaţională, aşa cum sunt enumerate în Anexa la CONVENŢIA EUROPOL. Convenţia a fost ratificată de toate statele membre ale UNIUNII EUROPENE şi a intrat în vigoare la 1 octombrie 1998. Ca urmare a necesităţii adoptării mai multor hotărâri juridice cu privire la Convenţie, EUROPOL-ul a început să îşi desfăşoare toate activităţile actuale începând cu data de 1 iulie 1999. Sediul central EUROPOL este la Haga în OLANDA. Principalele domenii de activitate sunt:

- combaterea traficului ilicit de droguri;
- lupta împotriva migraţiei clandestine şi a reţelelor de imigrare;
- combaterea furtului şi traficului cu autovehicule furate;
- combaterea traficului ilegal de carne vie şi organe umane;
- combaterea falsificării de bani şi a circulaţiei acestora;

- combaterea traficului ilegal de produse şi materiale cu regim special (arme, muniții, nucleare, strategice, cu dublă întrebuințare civilă şi militară etc.);
- combaterea terorismului şi a activităților conexe acestuia;
- combaterea unor activități de spălare a banilor.

EUROPOL, ca instituție în cadrul UNIUNII EUROPENE, operează cu date şi informații privind criminalitatea ocupându-se de aplicarea legii pe domeniu. Obiectivul său principal este acela de a creşte eficiența cooperării şi colaborării autorităților competente din statele membre în ceea ce priveşte prevenirea, descoperirea şi combaterea formelor grave de crimă organizată transnațională şi de actele de terorism.

EUROPOL-ul are misiunea de a contribui substanțial la acțiunea UNIUNII EUROPENE de aplicare a legii împotriva crimei organizate şi a terorismului, concentrându-şi eforturile asupra organizațiilor criminale.

EUROPOL-ul sprijină activitățile de aplicare a legii desfăşurate de statele membre a U.E., îndreptate în special împotriva:

- traficului ilegal de droguri;
- rețelelor ilegale de imigrație;
- terorismului;
- falsificării banilor (falsificarea monedei euro) şi a altor mijloace de plată;
- traficului cu ființe umane, inclusiv pornografia infantilă;
- traficului ilegal cu vehicule;
- spălării banilor.

În plus, principalele priorități ale EUROPOL-ului includ infracțiunile împotriva persoanelor, infracțiunile financiare şi infracțiunile cibernetice. Aceasta se aplică atunci când este implicată o structură de crimă organizată şi sunt afectate două sau mai multe state membre.

EUROPOL-ul oferă sprijin prin:

- facilitarea schimbului de informații, potrivit legii naționale, dintre ofițerii de legătură ai EUROPOL-ului (OLE). Ofițerii de legătură sunt detaşați pe lângă EUROPOL de către statele membre ca reprezentanți ai agențiilor naționale ce se ocupă de aplicarea legii din aceste state;
- oferirea de analize operative în vederea sprijinirii operațiunilor;
- elaborarea de rapoarte strategice (de ex. evaluarea amenințării) şi analiza activităților criminale pe baza informațiilor şi a datelor oferite de statele membre şi de terți;
- oferirea de expertiză şi sprijin tehnic pentru anchetele şi operațiunile realizate în cadrul U.E., sub supravegherea şi cu răspunderea legală a statelor membre interesate.

EUROPOL-ul acționează consecvent pe domeniul promovării analizei criminalistice şi a armonizării tehnicilor de anchetă din statele membre U.E.

În CONVENȚIA EUROPOL se stipulează că EUROPOL-ul va înființa şi gestiona un sistem computerizat care să permită introducerea, accesul şi analizarea datelor şi informațiilor de specialitate de către instituțiile abilitate. Convenția prevede un cadru strict pentru a garanta protejarea drepturilor şi datelor persoanelor, precum şi controlul, supravegherea şi siguranța lor.

Sistemul computerizat al EUROPOL-ului (TECS) are trei componente principale:

- un sistem informațional;
- un sistem de analiză;
- un sistem de index.

Instituția EUROPOL funcționează pe baza unui buget realizat ca urmare a contribuției în cote procentuale a statelor

membre. Conturile anuale ale EUROPOL sunt auditate. Această activitate este efectuată de către Comitetul Comun de Auditare, alcătuit din trei membri numiți de Curtea de Conturi a Comunităților Europene. Consiliul Director al EUROPOL este numit de către Consiliul Uniunii Europene (miniştrii justiției şi ai afacerilor interne).

La sediul EUROPOL îşi desfăşoară activitatea peste 600 de funcționari. Dintre aceştia, 105 sunt ofițeri de legătură EUROPOL (OLE), reprezentând mai multe tipuri de agenții care se ocupă de aplicarea legii (poliție, vamă, jandarmerie, servicii de imigrare etc.). Ofițerii de legătură (OLE), împreună cu ofițerii, analiştii şi alți experți din cadrul EUROPOL-ului, oferă servicii eficiente şi rapide multilingve, 24 din 24 de ore.

EUROPOL-ul răspunde în fața Consiliului miniştrilor justiției şi afacerilor interne. Consiliul răspunde de îndrumarea şi controlul EUROPOL-ului. El numeşte directorul şi directorii adjuncți şi aprobă bugetul. Din Consiliul de miniştri fac parte reprezentanți ai tuturor statelor membre, iar deciziile se iau în unanimitate de voturi. Aceasta ajută la asigurarea unui control democratic asupra Europol-ului.

Consiliul de Administrație al EUROPOL-ului include câte un reprezentant din fiecare stat membru şi are sarcina principală de a supraveghea activitățile organizației. Organismul Comun de Supraveghere, din care fac parte doi experți în protecția datelor din fiecare stat membru, monitorizează conținutul şi modul de utilizare a tuturor datelor personale deținute de EUROPOL.

Pentru că activitățile de crimă organizată la nivel internațional nu se limitează până la granițele naționale, EUROPOL-ului şi-a îmbunătățit cooperarea privind aplicarea legii internaționale, prin negocierea de acorduri operative

bilaterale sau strategice cu alte state şi organizații internaționale.

În acest sens, a încheiat acorduri cu următoarele state care nu sunt membre U.E.: ALBANIA, BOSNIA-HERȚEGOVINA, CANADA, COLUMBIA, CROAȚIA, ELVEȚIA, FOSTA REPUBLICĂ IUGOSLAVĂ A MACEDONIEI, ISLANDA, R. MOLDOVA, NORVEGIA, RUSIA, STATELE UNITE ALE AMERICII şi TURCIA.

De asemenea, a încheiat acorduri cu următoarele organisme internaționale: BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, DIVIZIA O.N.U. privind DROGURILE ŞI CRIMINALITATEA, CENTRUL EUROPEAN DE MONITORIZARE A DROGURILOR ŞI DEPENDENȚEI DE DROGURI, COMISIA EUROPEANĂ, inclusiv OFICIUL EUROPEAN ANTI-FRAUDĂ (OLAF), EUROJUST, INTERPOL, ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A VĂMILOR.

D. **ORGANIZAȚIA TRATATULUI ATLANTICULUI DE NORD (N.A.T.O.)**

Scopul esențial al N.A.T.O. stabilit prin TRATATUL DE LA WASHINGTON din 1949 este de a apăra libertatea şi securitatea tuturor membrilor săi prin mijloace politice şi militare. N.A.T.O. nu asigura numai apărarea membrilor săi, ci contribuie şi la pacea şi stabilitatea în întreaga lume.

Printre principalele domenii de care se ocupă sunt:

- prevenirea conflictelor;
- intervenția în situații de criză;
- intervenția în situații de folosire în cazul unor conflicte a armelor de nimicire în masă;
- asistență în administrarea consecințelor acestora.

La summit-ul de la WASHINGTON din aprilie 1999, în contextul schimbărilor complexe care au avut loc în lume, aliații au aprobat noul Concept Strategic al N.A.T.O. care identifică scopul Alianței, sarcinile ei de securitate şi

caracteristicile de bază ale noului mediu de securitate din întreaga lume.

Principalele sarcini de securitate a N.A.T.O. sunt:

- asigurarea unui mediu de securitate euroatlantic stabil, bazat pe instituții democratice şi soluționarea paşnică a diferendelor;
- servirea ca bază de consultări între aliați în orice problemă care ar afecta interesele lor vitale;
- descurajarea şi apărarea împotriva oricărei amenințări de agresiune la adresa oricărui stat membru N.A.T.O.

Alianța este pregătită să contribuie la prevenirea conflictelor şi la angajarea activă în managementul crizelor, inclusiv al unor operațiuni de răspuns la crize, să promoveze parteneriatul, cooperarea şi dialogul cu alte țări din spațiul euroatlantic, în scopul creşterii transparenței, încrederii reciproce şi a capacității de acțiune comună cu N.A.T.O. Are ca țel colectiv, edificarea securității europene, care să asigure stabilitatea spațiului euroatlantic.

Ajută la întărirea securității şi stabilității euroatlantice, prin:

- păstrarea legăturii transatlantice;
- menținerea unor capabilități militare eficace şi suficiente pentru descurajare şi apărare, pentru îndeplinirea întregii game de misiuni ale N.A.T.O.;
- dezvoltarea identității europene de securitate şi apărare în cadrul Alianței;
- capacitatea completă pentru gestionarea cu succes a crizelor;
- continuarea procesului de deschidere față de noi membri şi urmărirea constantă a relațiilor de parteneriat;
- cooperare şi dialog cu celelalte țări în abordarea problemelor de securitate euroatlantică prin cooperare,

inclusiv în domeniul controlului armamentelor şi dezarmării. Consiliul Parteneriatului Euro-Atlantic (E.A.P.C.) reprezintă cadrul politico-militar de consultări între N.A.T.O. şi partenerii săi. El reuneşte cei 19 aliați şi 25 de parteneri într-un forum de consultări periodice. E.A.P.C. a realizat un „Plan de acțiune" conform căruia au loc consultări politice pe teme ce vizează:

- probleme politice şi cele legate de securitate;
- gestiunea crizelor;
- probleme regionale;
- probleme de control al armamentelor;
- de proliferare nucleară, biologică şi chimică;
- terorism internațional;
- planificarea apărării,
- strategia şi politica de apărare şi bugetară,
- impactul dezvoltării economice asupra securității.

Au loc consultări, cooperare şi pe alte probleme, cum sunt:

- urgente civile şi pregătirea pentru intervenții la dezastre;
- cooperarea privind armamentele sub egida Conferinței Directorilor Naționali pentru Armamente, securitate nucleară;
- probleme de mediu legate de apărare;
- coordonarea civilo-militară în controlul şi managementul traficului aerian;
- cooperarea ştiințifică;
- probleme legate de operațiuni de sprijin a păcii.

În cadrul diferitelor comitete de lucru are loc cooperarea practică cu partenerii inclusiv pe aspectele ce privesc terorismul internațional şi interferența acestuia cu crima organizată transfrontalieră.

E. **REȚEAUA VAMALĂ DE LUPTĂ CONTRA FRAUDEI (C.E.N.).**

În anul 2000, ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A VĂMILOR a lansat oficial REȚEAUA VAMALĂ DE LUPTĂ CONTRA FRAUDEI (C.E.N.).

Această structură poate, prin instrumentele şi baza informatică de date pusă la dispoziția specialiştilor din instituțiile abilitate, să fie de un real sprijin în elaborarea profilelor şi analizelor de risc pe domenii esențiale muncii de prevenție, descoperire şi combatere a multor subdomenii ale crimei organizate transfrontaliere şi terorismului internațional. Furnizarea unor date şi informații vamale de natură operațională şi strategică şi nu numai, oferă posibilitatea cooperării între administrațiile vamale naționale ale statelor dar totodată şi cu alte instituții naționale şi internaționale cu atribuții pe domeniul prevenirii, descoperirii şi combaterii terorismului, traficului ilegal, contrabandei şi crimei transnaționale organizate.

Acest sistem care constituie evoluția rețelei actuale a B.R.L.R-urilor ORGANIZAȚIEI MONDIALE A VĂMILOR, dispune de un sistem informatic interconectat şi de sistem de comunicații de înaltă tehnologie.

În bazele sale informatice sunt:

- mesaje de alertă;
- analize şi sinteze pe domenii de risc vamal;
- fişe de stare;
- date şi informații privind fraudele vamale descoperite, însoțite de fotografii;
- rapoarte şi buletine B.R.L.R.;
- corespondență cu alte organisme, publicații etc.

Organizarea şi funcționarea sistemului confirmă principiile fundamentale fixate în planul strategic al

ORGANIZAȚIEI MONDIALE A VĂMILOR. Domeniile vizate sunt:

- modernizarea şi îmbunătățirea calității evaluării riscurilor;
- stabilirea profilelor;
- optimizarea schimburilor de date şi informații specifice;
- conceperea soluțiilor vizând aspectele instituționale ale luptei împotriva crimei organizate transfrontaliere şi a unor forme materiale ale terorismului internațional.

CAPITOLUL 10

CONSIDERAȚII GENERALE ALE LUPTEI ÎMPOTRIVA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL ŞI CRIMEI ORGANIZATE TRANSFRONTALIERE

Multe din efectele internaționalizării comunității umane pe pământ au un rol benefic pentru civilizație şi progres. Ele în fapt sunt rezultatele pozitive ale globalizării, dar există şi aspecte ce au influență negativă. Printre acestea sunt:

- slăbirea şi divizarea coeziunii sociale;
- creşterea masivă a inegalităților umane atât pe plan intern, cât şi între state;
- diminuarea ataşamentului la identitatea locală sau națională;
- răsturnarea sistemului clasic de ierarhizare a valorilor umane şi morale;
- proliferarea unor flageluri mondiale precum terorismul crima organizată transnațională, drogurile etc.

Aceste efecte negative ale internaționalizării vieții umane nu au fost conştientizate din timp, încât să nu lase spațiu şi timp de manifestare forțelor ostile securității la nivel mondial.

Acest aspect, mai puțin vizibil, dar foarte periculos pentru ceea ce înseamnă siguranța lumii, crima organizată transnațională sub toate formele ei (traficul de arme, de materiale nucleare şi de droguri, imigrația ilegală, spălarea banilor), dar şi terorismul constituie o amenințare, atât prin amploarea de nestăvilit, cât şi prin varietatea şi ingeniozitatea

mijloacelor de care dispun şi pe care le utilizează pentru atingerea propriilor scopuri.

Crima organizată şi terorismul nu sunt noi apărute pe pământ, dar ceea ce este nou este ritmul lor rapid de propagare, amploarea rețelelor ce le susțin şi uşurința cu care ocolesc legea.

În scopul apărării prezentului şi viitorului națiunilor lor, multe din statele lumii conlucrează, în conformitate cu legislația lor națională, pentru prevenirea, descoperirea şi combaterea crimei organizate transfrontaliere şi a îngemănării ei cu terorismul internațional. Se evidențiază, în mod special pe acest domeniu colaborarea privind aspectele legate de:

- producția ilicită, importul, exportul, tranzitul, transportul, posesia şi traficul de arme, muniții şi materiale toxice şi explozive, substanțe şi materiale chimice, biologice, nucleare şi radiologice, tehnică militară, inclusiv produse şi tehnologii de importanță strategică;
- terorismul internațional;
- traficul cu ființe umane, în particular femei şi copii, în scopul de a practica prostituția şi proxenetismul;
- comerțul cu reziduuri toxice şi alte materiale riscante/periculoase;
- falsificarea şi alterarea bancnotelor, cărților de credit, documentelor oficiale de securitate si distribuirea lor în aceste condiții;
- legislația privind infracțiunile pe aceste domenii şi rezultatele cercetării lor;
- contrabanda, traficul ilicit şi alte infracțiuni legate de comerțul internațional;
- activitățile economice ilegale;
- acțiunile şi activitățile care pun în pericol viața, sănătatea, libertatea şi demnitatea umană etc.;

- acțiunile şi activitățile de natură infracțională care aduc atingere drepturilor de proprietate;
- infracțiunile privind patrimoniul național, operele de artă, articole de cult şi cu valoare istorică, inclusiv, obiecte din metale şi pietre prețioase şi alte materiale cu regim special;
- plasarea de persoane prin intermediul unor rețele organizate ilegal în teritoriul altor state;
- jafuri organizate şi traficul de maşini furate şi alte vehicule cu motor;
- operațiunile vamale, comerciale sau trafic ilicit, de plante sau animale protejate;
- asistența reciprocă în protejarea martorilor a căror viață, sănătate sau proprietate, ori ale familiilor acestora sunt puse în pericol, datorită declarațiilor sau acțiunilor lor;
- schimb reciproc de date şi informații de natură să sprijine prevenirea, descoperirea şi combaterea crimei organizate, terorismului, precum şi pe alte domenii conexe cu acestea.

Crima organizată transfrontalieră fiind un fenomen extrem de complex, cu multe laturi şi implicații, inclusiv în problematica terorismului direct vizibil sau mascat, impune participarea multor organisme de prevenire, descoperire şi combatere în funcție de legislația, concepția de organizare, posibilitățile şi procedurile din fiecare țară, cât şi de domeniul sau aspectele concrete de manifestare (criminal, social, economic, bancar, fiscal, vamal etc.).

Eficiența luptei acestor structuri ale fiecărui stat şi a celor internaționale împotriva crimei organizate transfrontaliere şi terorismului internațional depinde de foarte multe aspecte pe care nici unul din organismele sau organele abilitate nu le poate deține în totalitate.

Multe din organizațiile teroriste internaționale au o structură alcătuită din diverse componente independente, ai căror membri obişnuiți nu au cunoştință despre structura

organizatorică şi construcția celulelor. Ele lucrează total independent unele față de altele. Membrii acestor celule se comportă ca cetățeni normali ceea ce este dificil să-i depistezi, dacă nu reuşeşti să întrerupi finanțarea sau să descoperi şefii organizațiilor. Finanțarea lor se face independent, iar circuitele financiar-bancare sunt orientate anume către fiecare substructura, astfel încât nu este nevoie să fie „rulate" sume mai mari, care să atragă atenția şi să se nască suspiciuni. De multe ori, aceste circuite de finanțare sunt acoperite de organizații comerciale, astfel încât în urmărirea activităților criminale să fie dificil de deosebit, dacă acestea sunt activități comerciale perfect normale, ori finanțare terorist-criminală camuflată. Metodele de finanțare utilizate de terorişti pentru a asigura flecare celulă cu mijloace financiare sunt similare celor utilizate de crima organizată transfrontalieră. Iată câteva tipuri de scenarii de finanțare:

- „Starburst" (Explozia stelară): porneşte de la ideea existenței într-o bancă a unui depozit de bani «murdari», fiind emisă instrucțiunea clară de a transfera diverse sume mici (10.000 - 50.000 $) în alte sute de conturi bancare din întreaga lume. La aceste conturi bancare au acces fie teroriştii, fie intermediari care transferă din nou sumele în alte conturi (frecvent conturi ale celulelor teroriste).
- „Boomerang": sumele de bani sunt rulate prin tranzacții financiare mici în jurul lumii, încercându-se, cu ajutorul băncilor şi al sucursalelor care nu solicită dovezi stricte, legalizarea în cele din urmă a banilor, respectiv – spălarea lor – pentru a putea fi apoi folosiți legal în țara de origine. În aceste transferuri în jurul lumii sunt folosite punctele slabe din sistemul bancar (black holes), astfel încât este aproape imposibil să urmăreşti circuitul de întoarcere al acestor bani.
- „Charity Money" (Bani pentru caritate): resursele financiare pentru celulele teroriste vin din surse pe deplin legale, de la indivizi sau comunități de bună credință cu

situație materială: banii sunt donați şi trimişi fiecărei celule, devenind negri doar prin scopul de a susține ulterior actele teroriste.

- „Shell Companies” (Firme fantomă): cu ajutorul experților internaționali în impozite şi prin înființarea de firme-fantomă, pe de o parte se identifică mijloace financiare criminale, iar pe de altă parte, cu ajutorul acestor firme, banii sunt spălați şi stau la dispoziție apoi pentru scopuri criminal-teroriste.

După unele estimări, organizația Al-Qaida poate dispune de conturi de cel puțin 5 miliarde $, care îi asigură un buget anual între 20 şi 50 milioane $. Faptul că aceasta este una dintre cele mai puternice organizații teroriste din punct de vedere financiar rezultă chiar şi din aceea că, pe parcursul ultimilor 10 ani, ea a pus la dispoziția regimului taliban din Afganistan o sumă de cca. 100 milioane $, aceasta însemnând 10 milioane pe an, o sumă considerabilă utilizată pentru achiziții de arme şi consolidarea organizațiilor militare. Aceste ajutoare financiare au contribuit esențial la faptul că talibanii au făcut față rezistenței militare şi, în final, au luat sub control aproape întregul Afganistan.

Statisticile specializate arată că afacerile criminale, în speță domeniul traficului şi contrabandei cu droguri, reprezintă probabil cea mai importantă sursă financiară, prin care sunt procurate între 30 şi 40% din bani. Urmează donațiile, darurile, „taxele” plătite fie de state prietene (indivizi şi comunități religioase), fie de state care vor să-şi cumpere scutirea de acțiuni teroriste, între 10 şi 20% din fonduri sunt produse prin criminalitatea clasică (obținerea de bani pentru protecție, participare la spargeri de bănci etc.), iar între 10 şi 30% din fonduri sunt procurate prin metode încă necunoscute (probabil provin din averile proprii, de la prieteni sau simpatizanți).

Pentru contracararea surselor de finanțare a organizațiilor teroriste în STATELE UNITE ALE AMERICII a

fost înființat Foreign Terrorist Asset Tracking Center (FATAC), cu un buget pe anul în curs de 6,4 milioane $. Scopul declarat al acestei instituții este anihilarea organizațiilor teroriste din punct de vedere financiar, prin identificarea şi, pe cât posibil, înghețarea averilor de care aceştia dispun. Pornind de aici, guvernul american speră ca prin descoperirea surselor de finanțare întreținute de aceste organizații, să poată obține concluzii oportune referitor la acțiuni teroriste viitoare. Evidența actuală privind modul în care teroriştii îşi plimbă fondurile prin canalele sistemului financiar internațional, apelând şi la fonduri aflate chiar în țările industrializate occidentale, a fost destul de inconsistentă până în prezent, administrația americană apreciind că FATAC va trebui ca, în activitatea sa, să se sprijine nu doar pe organele deja existente în Ministerul de Finanțe, cum ar fi biroul pentru controlul devizelor, administrația fiscală şi serviciul vamal, ci să aibă acces şi la informații şi competențe de a da dispoziții angajaților F.B.I. şi celor două servicii secrete C.I.A. şi N.S.A..

În politica pe acest domeniu a U.E., după recenta întâlnire a miniştrilor de finanțe, Financial Action Task Force (FATF) a primit sarcina ca, pe lângă combaterea spălării de bani să blocheze şi să analizeze sursele de finanțare ale teroriştilor. Această organizație, conform dorinței miniştrilor de finanțe, va lucra cu metode mai degrabă neconvenționale şi va încerca să descopere activitățile criminale ale organizațiilor teroriste în domeniul financiar. GERMANIA a luat câteva măsuri pornind de la atentatele din Statele Unite. Astfel, în Ministerul german de Finanțe s-a înființat un birou central pentru cercetarea financiară, independent de procedura judecătorească. Este conceput ca un centru cu competențe împotriva spălării de bani şi asigură colaborarea internațională, din afara procedurii de asistență juridică, cu alte birouri centrale (aşa-numita grupă Egmond) printr-o persoană de contact, pentru schimbul de informații referitoare

la spălarea de bani. O altă măsură se referă la extinderea supravegherii transferului de bani. Este prevăzută înființarea unei evidențe centrale, în cadrul Serviciului federal de supraveghere a sistemului de credite, la care instituțiile vor trebui să anunțe toate conturile şi depozitele deschise în Germania. Acest lucru va face vizibile sumele de bani care servesc terorismului şi spălării de bani.

Rezoluția CONSILIULUI DE SECURITATE al O.N.U. nr. 1373/2001 decide că toate statele trebuie să:

- prevină şi să suprime finanțarea actelor teroriste;
- incrimineze asigurarea sau colectarea voită de fonduri de către conaționalii lor ori pe teritoriile lor, prin orice mijloace, direct sau indirect, cu intenția ca fondurile să fie utilizate sau având cunoştință că acestea urmează să fie utilizate în scopul săvârşirii de acte teroriste;
- înghețe fără întârziere fondurile şi alte bunuri financiare ori resurse economice ale persoanelor care comit sau încearcă să comită acte teroriste ori care participă la sau facilitează comiterea de acte, ale entităților aflate în proprietatea sau controlate direct ori indirect de asemenea persoane, ale persoanelor sau entităților care acționează în numele sau sub conducerea unor astfel de persoane şi entități, inclusiv fondurile provenite sau generate de proprietatea deținută ori controlată direct sau indirect de asemenea terorişti ori de persoane şi entități asociate;
- să interzică naționalilor sau persoanelor şi entităților din teritoriile lor de a pune la dispoziție, în mod direct sau indirect, orice fonduri, bunuri financiare sau resurse economice ori servicii financiare sau alte servicii asemănătoare în beneficiul persoanelor care comit, încearcă să comită, facilitează sau participă la comiterea unor acte teroriste, al entităților aflate în proprietatea lor sau controlate direct sau indirect de asemenea persoane sau de alții acționând în numele ori sub conducerea acestora.

CAPITOLUL 11

COMBATEREA FENOMENULUI TERORISMULUI INTERNAȚIONAL

Combaterea flagelului terorismului internațional actual implică acțiuni pe două laturi esențiale:

A – antiterorismul;

B – contraterorismul.

A. **Antiterorismul**

Înseamnă luarea măsurilor defensive pentru reducerii vulnerabilității față de acțiunile teroriste. Măsurile de prevenire antiteroristă au, în principal, în vedere: reducerea vulnerabilității prezumtivelor ținte vizate de atacurile teroriste, limitarea şi anihilarea planurilor acestora.

În categoria măsurilor antiteroriste operative sunt incluse:

– culegerea şi gestiunea de date şi informații aferente domeniului;

– analiza vulnerabilităților unor prezumtive ținte ale probabilelor atacuri teroriste;

– acțiuni de prevenire a acțiunilor şi actelor teroriste.

Forțele implicate în aceste planuri antiteroriste trebuie să contribuie efectiv la dezvoltarea şi completarea bazei de date şi informații specializate, la care să aibă acces controlat şi diferențiat acele organisme şi instituțiile implicate în combaterea terorismului sau cele specificate legal în unele concrete aspecte privind protejarea şi asigurarea antiteroristă.

Culegerea şi gestiunea datelor şi informațiilor specifice domeniului şi a celor conexe acestuia constituie munca informativă antiteroristă şi reprezintă un efortul în echipă al tuturor celor cu atribuțiuni stipulate legal. Schimbul de informații, păstrarea unei legături permanente între instituțiile civile, poliție, armată, jandarmerie şi forțele antiteroriste sunt esențiale. Pe lângă acestea, multe alte instituții pot participa activ la organizarea sprijinului logistic.

O latură importantă a programelor de prevenire antiteroristă o constituie măsurile de prevenire a scurgerilor de date şi informații către potențialele structuri teroriste. De regulă, structurile teroriste îşi aleg ca ținte acele obiective care le oferă cele mai mari şanse de realizare a respectivului scop urmărit.

Experiența acumulată de unele state care s-au confruntat cu mai multe amenințări şi acțiuni teroriste a generat în principal, următoarele direcții de acțiune antiteroristă:

- dezvoltarea şi perfecționarea unor tehnici specifice de culegere şi gestiune a datelor şi informațiilor, inclusiv prin infiltrare în unele structuri teroriste operative;
- optimizarea interconectării şi coordonării între instituțiile naționale şi cele internaționale implicate domeniului antiterorist şi asigurarea unei cooperări eficiente;
- creşterea calitativă a schimbului operativ de informații privitoare la dezvoltarea şi dimensionarea terorismului transnațional şi internațional.

Strategiile şi programele antiteroriste sunt la baza combaterii eficiente a fenomenului actual al terorismului internațional. Principalele lor elemente vizează:

- culegerea şi gestiunea centralizată a datelor şi informațiilor referitoare la posibilele amenințări, acțiuni şi acte teroriste;
- distribuirea operativă şi oportună către toate nivelele şi compartimentelor implicate care au atribuții în luarea măsurilor antiteroriste;

- planificarea măsurilor de creştere a siguranței instituțiilor, personalului şi a logisticii utilizate în aceste scopuri antiteroriste;
- eficientizarea măsurilor organizatorice pentru asigurarea operativității aplicării acestor strategii şi programe antiteroriste prin antrenarea corespunzătoare a structurilor respective, în baza atribuțiilor şi competențelor ce îi revin;
- coordonarea şi controlul realizării tuturor acestor măsuri.

Aceste măsuri antiteroriste se materializează în modalități care să identifice şi să reducă riscul pierderilor de vieți omeneşti şi al distrugerilor de bunuri ca urmare a acțiunilor şi actelor teroriste.

B. **Contraterorismul**

Cuprinde totalitatea măsurilor cu caracter ofensiv, luate în scopul prevenirii, descurajării şi combaterii acțiunile şi actelor teroriste.

Necesită personal de înaltă calificare profesională, care este special antrenat în acest scop. Personalul care acționează pe domeniul contraterorismului trebuie să aibă capacitatea de a aplica operativ planurile concepute în scopul exclusiv al combaterii şi contracarării efectelor acțiunilor şi actelor teroriste.

În acest sens, majoritatea specialiştilor doctrinari în combaterea fenomenului actual al terorismului internațional acceptă că măsurile de contraterorism se grupează în trei tipuri de operații principale:

1. Operațiuni de prevenire contrateroristă;
2. Operațiuni de contracarare şi ripostă contrateroristă a acțiunilor teroriste în curs de desfăşurare;
3. Operațiuni de salvare, ca urmare a unor acțiuni şi acte teroriste.

Unele structuri militare desemnate pot participa în sprijinul structurilor specializate, la operații contrateroriste pe teritoriul național sau în afara acestuia, în cadrul operațiilor de stabilitate şi sprijin. De regulă, sunt folosite pentru prevenirea actelor de violență masivă susținute de state „sponsor“. Acestea pot desfăşura următoarele tipuri de operații:

- demonstrații de forță-cu scopul de a arăta hotărârea unei puteri militare statale sau internaționale. Ele fac vizibile capacitățile de luptă şi desfăşurarea forțelor sale într-o zonă de interes, încercând prin intimidarea forțelor generatoare de violență să dezamorseze tensiunile politice, sociale sau economice, prin descurajarea prezumtivilor subiecți negativi (state, organizații);
- controlul armamentelor şi tehnicilor militare – pot constitui mijloace de reducere a riscurilor extinderii violențelor prin limitarea, reducerea sau eliminarea unor armamente specifice;
- impunerea de sancțiuni împotriva unui stat - se poate realiza prin utilizarea măsurilor de constrângere, pentru a limita sau interzice intrarea sau ieşirea unor categorii determinate de bunuri sau persoane din respective zonă;
- în cadrul operațiilor de menținere a păcii, punctele de control trafic sunt folosite în zonele de responsabilitate a forțelor de menținere a păcii, îndeosebi pentru procurarea, centralizarea de date şi informații despre posibile amenințări teroriste precum şi reducerea traficului de armament şi explozivi;
- cunoaşterea, supravegherea şi intervențiile în locurilor în care teroriştii îşi ascund armamentul, muniția, explozivii, dispozitivele cu substanțe chimice etc., devin priorități în cadrul măsurilor de contracarare a acțiunilor şi actelor teroriste.

Riposta contrateroristă ca modalitate de combaterea a flagelului terorismului internațional actual implică:

- stabilirea naturii incidentului terorist;
- stabilirea jurisdicției asupra acțiunii sau actului terorist respectiv (dacă rezolvarea incidentului intră în aria de competență a armatei, poliției, unităților speciale de ripostă contrateroristă etc.);
- trecerea la rezolvarea cu mijloace specifice a acțiunii sau actului terorist respectiv.

Factorii principali care condiționează eficiența operativă a unei structuri contrateroriste sunt:

- modul de exercitare a conducerii şi controlul operațiunii. În acest sens, orice structură contrateroristă are nevoie de sprijinul activ al reprezentanților guvernamentali;
- nivelul de pregătire specifică dat de dezvoltarea şi menținea calităților şi calificării necesare personalului de ripostă contrateroristă;
- selecția atentă a personalului component după criterii multiple şi riguroase, care în fapt, reprezintă suportul inițial de creştere calitativă a oricărei structuri contrateroriste;
- logistica din dotare şi cea de sprijin-asigură prin evaluarea ei, estimarea unor laturi ale eficienței intervenției;
- deținerea şi gestiunea datelor şi informațiilor şi capacitatea serviciilor de analiză şi sinteză a acestora permit inițiativa şi versatilitatea în cazul unei acțiuni de ripostă contrateroristă

Ripostele contrateroriste fiind operațiuni speciale, au anumite caracteristici:

- sunt în general ofensive, reprezentând un grad ridicat de risc atât din punct de vedere politic, cât şi militar;
- se pot obține rezultate deosebite într-un timp scurt, dar dacă se ratează şansa inițială este foarte greu de repetat misiunea cu acelaşi succes;
- în general operațiile speciale urmăresc îndeplinirea unor obiective strategice şi uneori operative;

- este necesară coordonarea cu alte instituții statale sau internaționale;
- în general au caracter întrunit de interconectare a unor structuri militare;
- succesul operațiilor depinde de elementele surpriză create şi nivelul de pregătire a personalului;
- implică mijloace de comunicații performante şi tehnică necesară infiltrării şi respectiv recuperării forțelor după îndeplinirea misiunii;
- necesită personal cu înaltă calificare şi cu un foarte bun nivel de pregătire de luptă, organizat în structuri mici, constituite special pentru a acționa în anumite medii, necesitând uneori cunoaşterea unor limbi străine diferite;
- necesită date şi informații detaliate despre inamic, o planificare riguroasă şi o conducere descentralizată.

Pentru salvarea sau reducerea numărului victimelor în acțiunilor şi actelor teroriste sau în altă situație de „criză“, forțele militare pot interveni prin operații de căutare – salvare – evacuare (care se execută în scopul căutării, localizării, identificării, salvării, evacuării, recuperării şi repatrierii personalului şi cadavrelor, precum şi a unor echipamente şi tehnică militară ce reprezintă un interes deosebit de mare ori o amenințare la adresa securității naționale şi internaționale) ori operații umanitare (asistență umanitară; ajutor acordat pentru satisfacerea unor necesități vitale: hrană, adăpost, asistență medicală; apărarea drepturilor omului).

Modalitățile de eliminare a fenomenului terorismului vizează:

- teroriştii care după ce îşi ating scopul abandonează lupta. Acest lucru se întâmplă foarte rar (terorismul din luptele pentru independența unor state coloniale);
- terorismul intern (interior unui stat) poate fi eradicat printr-o acțiune militară hotărâtă şi eficientă. O acțiune militară dură de combatere a terorismului a avut loc în

Uruguay, dar a fost cu prețul înlocuirii guvernului democratic cu unul militar. Efectul acestei strategii este izgonirea rămăşiţelor teroriste în exil, dar acestea pot continua campania teroristă din străinătate;

- soluționarea politică a problemelor revendicate de organizația teroristă poate duce la eliminarea treptată a grupurilor respective. Soluția a fost eficientă în cazul Tirolului de Sud, unde decizia de autonomie aprobată de Senatul ITALIEI în 1971 a slăbit o campanie teroristă foarte violentă. Această metodă are doar un succes limitat, întrucât printre grupurile teroriste există întotdeauna şi extremişti care refuză să abandoneze lupta;
- tratarea de către multe state a terorismului intern ca o problemă de încălcare a legii, considerându-se acțiunile teroriste drept crime foarte serioase, care sunt plasate sub incidența Codului Penal. De regulă, teroriştii reuşesc să se sustragă aplicării legii, părăsind țara.
- soluția instructiv-educativă, în care combină eforturile mass-media, bisericilor, şcolilor, partidele politice şi altor instituții sociale. Conving măcar pe o parte dintre susținătorii acestora că fenomenul terorist este dăunător. Aici rezultatele se pot vedea abia după mulți ani de muncă. Este rar folosită pe scară largă, dar combinată cu alte metode poate avea rezultate favorabile.

Multe din acțiunile de combatere a fenomenului terorismului reduc libertățile democratice, perturbă buna desfăşurare a vieții publice, în timp ce unii terorişti le folosesc tocmai pentru a abuza de ele în scopul distrugerii democrației.

Este necesar căutarea şi găsirea de noi moduri, cât mai eficiente de combatere a fenomenului terorismului.

Strategia adoptată de Guvernul SUA în combaterea fenomenului terorismului este de a încuraja toate națiunile să acționeze împreună şi să nu ofere refugiu teroriştilor. Ea are la bază mai multe elemente:

- schimbul internațional de date şi informații despre organizațiile teroriste;
- eforturile colective de a îmbunătăți capacitatea şi efectivele organizațiilor şi organismelor de aplicare a legii şi combatere a fenomenului terorismului;
- eforturile bilaterale şi multilaterale de a îmbunătăți securitatea maritimă şi aeriană;
- schimbul bilateral de experți în problema fenomenului terorismului şi antrenarea comună al unităților specializate contrateroriste;
- cooperarea internațională în cercetarea şi dezvoltarea noilor echipamente de contracarare a capacităților teroriste existente şi posibile;
- interzicerea refugierii teroriştilor;
- încurajarea creşterii şi dezvoltării opoziției internaționale față de terorism;
- impunerea prin acțiuni unilaterale, bilaterale şi multilaterale a unor sancțiuni adecvate împotriva statelor care sprijină sau conduc acțiuni teroriste internaționale.

Sancțiunile împotriva acestor state „sponsor“ pot fi plasate în patru mari categorii: diplomatice, economice, jurisdicționale şi militare.

Sancțiunile diplomatice au fost luate de statele care au suferit de pe urma terorismului aplicând ca metodă retorsiunea (act neamical), cum ar fi măsurile legislative, administrative, judecătoreşti cu caracter neamical, luate față de un alt stat, ca urmare a unor acte neprieteneşti săvârşite de acel stat (ex. ruperea relațiilor diplomatice). Însă, de regulă, măsurile diplomatice au caracter unilateral. Sunt analişti care afirmă că Washingtonul ar trebui să propună un acord în cadrul G8 şi NATO, prin care să se ceară statelor membre expulzarea diplomaților aparținând statelor care susțin terorismul. Reducerea sau eliminarea misiunilor diplomatice ale statelor „sponsor“ în statele democratice pot

crea dificultăți în organizarea acțiunilor teroriste având în vedere tocmai lipsa ambasadelor.

Sancțiuni economice:

- retorsiunea – (ex.: încetarea comerțului, reducerea importurilor de la statul căruia i se aplică retorsiunea);
- embargoul – represalii prin care un stat reține navele comerciale ale altui stat în porturile sau în marea sa teritorială sau reținerea bunurilor de orice fel destinate statului împotriva căruia se aplică, în scopul de a-l determina să înceteze încălcarea normelor internaționale;
- boicotul – întreruperea relațiilor comerciale cu statul respectiv ca şi întreruperea comunicațiilor feroviare, maritime, poştale, telegrafice, prin radio.

Aceste probleme care apar între state se pot rezolva şi pe cale paşnică prin negocieri sau tratative diplomatice, prin bune oficii şi medieri. Dar dacă nu se ajunge la rezolvarea diferendului, se pot utiliza şi acele mijloace numite jurisdicționale.

Mijloacele jurisdicționale sunt:

a) arbitrajul internațional;

b) justiția internațională.

a) Arbitrajul internațional constă în rezolvarea unui diferend între state de către o persoană sau comisie, numite de părțile implicate şi care va face o anchetă asupra împrejurărilor care au dus la apariția diferendului (în situația noastră terorismul susținut de stat), iar hotărârea luată de comisie, conform înțelegerii prealabile dintre părți, este obligatorie.

Consimțământul părților de recurgere la arbitraj se exprimă fie prin clauze la anumite tratate comerciale, bancare, de navigație sau prin încheierea unui tratat special pentru arbitraj. Conform acestor tratate, sentința este obligatorie şi trebuie executată de către părțile care au recurs la arbitraj şi s-au angajat să o execute.

b) Justiția internațională care la ora actuală este asigurată prin Curtea Internațională de Justiție (C.I.J.), constituită în temeiul Cartei ONU şi care judecă diferendele apărute între state care sunt părți la statutul acesteia şi care acceptă jurisdicția ei. Un stat care nu aderă la statutul C.I.J. poate să accepte jurisdicția Curții în condițiile stabilite de Consiliul de Securitate al ONU.

Sancțiunile militare sau mijloacele militare de combatere a terorismului se desfăşoară numai pe baza rezoluțiilor unei organizații internaționale cu caracter universal sau regional (ONU; NATO). Forța ce se constituie pentru aceste tipuri de operații (combaterea terorismului din cadrul operațiilor de stabilitate şi sprijin), este de cele mai multe ori multinațională, acționează în numele comunității internaționale şi este imparțială, fără interese speciale în continuarea conflictului.

Prognozele par sumbre pentru acest început de mileniu. Fenomenul actual al terorismului internațional se extinde ca flagel şi este un fapt cert. Se proliferează ca fenomen acut şi pentru viitorul imediat, de nu vom reuşi să găsim modalitățile eficiente de contracarare a lui, vom asista la dezvoltarea unor motivații de tipul activismului antinuclear, antiglobalizare, antipoluare etc. Se semnalează apariția unor noi forme de terorism internațional actual, printre care cel al „gulerelor albe“ care nu mai preconizează acțiuni violente, ci acțiuni şi atacuri „soft“ asupra unor sisteme sau programe informatice, asupra rețelelor digitale ale structurilor unor bănci sau consorțiilor internaționale. Aceste acțiuni nu se vor solda cu victime sau cu sânge, dar vor putea paraliza nivele întregi ale societății umane.

Terorismul internațional actual poate aluneca spre megaterorism prin accesul şi folosirea unor mijloace de distrugere în masă, iar statele şi organizațiile internaționale vor fi nevoite să aloce tot mai multe resurse pentru combaterea noilor amenințări la adresa securității internaționale.

A N E X E

ANEXA Nr. 1

ASASINATE CELEBRE

- asasinarea preşedintelui american J. F. Kennedy, 22 Noiembrie 1963;
- tentativa de asasinat asupra prim-ministrului Angliei, Margareth Thatcher, 12 Decembrie 1984, de către IRA;
- asasinarea prim-ministrului Suediei Map Pohne, 28 Februarie 1986;
- asasinarea prim-ministrului Libanului Raphid Karane în 1 iulie 1987;
- asasinarea prim-ministrului Israelului, Isac Rabin, omorât de extremişti în 1996;
- actul terorist din 11 Septembrie 2001, asupra World Trade Center din New York;
- deturnarea a numeroase avioane şi provocarea de explozii la bordul acestora.

ANEXA Nr. 2

ORGANIZAȚII TERORISTE INTERNAȚIONALE

Departamentul de Stat al SUA, a actualizat o listă a celor mai importante organizații teroriste internaționale din care prezentăm pe cele cu activitate elocventă prin acțiuni teroriste desfăşurată pe mapamond. Acestea sunt:

1. Al-Fatah – Consiliul Revoluționar (Abu Nidal) – Palestina;
2. Gruparea Abu Sayyaf (grupare cunoscuta si sub numele de Al- Harakat Al Islamiyya) – Filipine;
3. Martirii Brigăzilor Al-Aqsa – Palestina;
4. Grupul Islamic Armat – Algeria;
5. Asbat Al-Ansar – Yemen;
6. Secta Aum (Aum Shinrikyo) – Japonia;
7. Organizația Separatistă Basca (ETA) – Spania;
8. Gama'a Al Islamiyya – Egipt;
9. Hamas (Miscarea de Rezistenta Islamica) – Palestina;
10. Harakat Ul-Mujahidin – Pakistan;
11. Hezbollah – Liban;
12. Mişcarea Islamica din Uzbekistan;
13. Jaish-E-Mohammed (Armata lui Mohammed) – Pakistan;
14. Al Jihad (Jihadul Islamic Egiptean) – Egipt;
15. Kahane Chai (Kach) Israel;
16. Partidul Muncitorilor din Kurdistan (PKK – de la data de 16.04.2002 poartă denumirea de Kadek, Congresul pentru Libertate şi Democrație al Kurdistanului) – Turcia;

17. Lashkar-E-Tayyiba - Pakistan;
18. Tigrii Eliberării Eelamului Tamil – Sri Lanka;
19. Mujahedin-E-Khalq – Iran;
20. Armata Națională de Eliberare – Columbia;
21. Jihadul Islamic Palestinian – Palestina;
22. Frontul de Eliberare a Palestinei;
23. Frontul Popular de Eliberare a Palestinei;
24. Frontul Popular de Eliberare a Palestinei – Comandamentul General – Palestina;
25. Al-Qaida – Afganistan;
26. Adevărata Armata Republicana Irlandeza – Irlanda de Nord;
27. Forțele Armate Revoluționare din Columbia;
28. Nucleele Revoluționare (fosta „Lupta Revoluționară a Poporului") – Grecia;
29. Organizația Revoluționară „17 Noiembrie" – Grecia;
30. Partidul/Frontul Revoluționar de Eliberare a Poporului – Turcia;
31. Grupul Salafist pentru Chemare şi Luptă – Algeria;
32. Calea Luminoasa – Peru;
33. Forțele Unite de Autoapărare – Columbia.

ANEXA Nr. 3

ORGANIZAȚII TERORISTE INTERNAȚIONALE (varianta Uniunii Europene)

Consiliul Uniunii Europene a întocmit o listă a persoanelor şi entităților implicate în acte teroriste, ale căror bunuri au fost „înghețate”:

1. Secta Aum (Aum Shinrikyo – Japonia);
2. Babbar Khalsa (India);
3. Continuatoarea Armatei Republicane Irlandeze (Irlanda De Nord);
4. Organizația Separatistă Basca (ETA – Spania);
5. Gama' a Al Islamiyya (Egipt);
6. Grupul de Rezistență Antifascistă „1 Octombrie” (Spania);
7. Gruparea „Izz Al-Din Al-Qassem” (Aripa Militară a Hamas – Palestina);
8. Federația Internațională a Tinerilor Sikh (India);
9. Partidul Muncitorilor din Kurdistan (PKK – ulterior KADEK, Congresul Pentru Libertate şi Democrație al Kurdistanului – Turcia);
10. Lashkar-e-Tayyiba (Pakistan);
11. Forța Voluntară Loialistă (Irlanda de Nord);
12. Mujahedin-e-Khalq (fără „Consiliul de Rezistență din Iran”);
13. Voluntarii „Orange” (Irlanda de Nord);
14. Jihadul Islamic Palestinian;
15. Adevărata Armată Republicană Irlandeză (Irlanda de Nord);

16. „Apărătorii Mâinii Roşii” (Irlanda de Nord);
17. Nucleele Revoluționare (Grecia);
18. Organizația Revoluționară „17 noiembrie” (Grecia);
19. Partidul „Frontul Revoluționar de Eliberare a Poporului” (Turcia);
20. Lupta Revoluționară a Poporului (Grecia);
21. Calea Luminoasă (Peru);
22. Asociația de Apărare a Ulsterului (Irlanda de Nord);
23. Forțele Unite de Autoapărare din Columbia.

ANEXA Nr. 4

RIPOSTA MILITARĂ

La pregătirea Războiului din Golf, strategii militari occidentali au avut în vedere şi posibilitatea ca irakienii să recurgă la arme chimice şi biologice împotriva forţelor coaliţiei. De atunci, ţările membre NATO, în special Marea Britanie şi Statele Unite, şi-au îndreptat eforturile spre întărirea protecţiei împotriva eventualelor atacuri biologice. În urma summit-ul de la Bruxelles din ianuarie 1994, NATO a înfiinţat două organisme de lucru: Grupul politico-militar împotriva proliferării (SGP) şi Grupul de apărare împotriva proliferării (DGP). Ultimul, a cărui sarcină era să-şi concentreze eforturile asupra apărării, a cerut statelor membre să trateze armele biologice separat de celelalte arme de distrugere în masă. El a elaborat o „Evaluare a riscului", care a servit ca bază pentru cea de-a doua fază a programului: analiza impactului pe care acestea le au asupra operaţiunilor NATO şi capacităţile necesare pentru protejarea forţelor sale şi a teritoriului. În cea de-a treia etapă, Grupul de apărare împotriva proliferării a propus o serie de recomandări în vederea eficientizării ripostei Alianţei; a indicat un număr de priorităţi referitoare la detectarea, identificarea şi avertizarea în eventualitatea utilizării agenţilor biologici, precum şi în privinţa apărării aeriene şi a protecţiei individuale a forţelor dislocate. În vederea sporirii eforturilor politice şi militare în acest domeniu, în aprilie 1999, la Summit-ul de la Washington, Alianţa a lansat „Iniţiativa împotriva armelor de distrugere în masă" cu scopul:

– să asigure o dezbatere mai viguroasă şi mai structurată a problemei în cadrul NATO;

– să sporească, de asemenea, calitatea şi schimburile de informații între aliați, în legătură cu proliferarea armelor de distrugere în masă;

– să sprijine dezvoltarea de către aliați a unei strategii publice de informare;

– să îmbunătățească programele comune de reacție rapidă şi de sprijin reciproc în vederea protejării populației civile.

În acelaşi timp, „Inițiativa împotriva armelor de distrugere în masă" prevede înființarea unui Centru care să coordoneze toate activitățile legate de armele de distrugere în masă. La nivel național, țările membre studiază în prezent un set de posibilități de ripostă, în vederea menținerii eficacității forțelor armate în urma unui atac biologic. Principalele componente ale apărării biologice se constituie în măsuri active şi pasive. Apărarea activă constă în folosirea rachetelor pentru a contracara forțele aeriene şi rachete purtătoare de agenți biologici şi a împiedica atingerea obiectivelor. Apărarea pasivă cuprinde evaluarea pericolului, detectarea, anunțarea, protejarea, decontaminarea şi luarea măsurilor sanitare necesare. Deoarece evoluția amenințării este percepută diferit de către țările occidentale, există anumite neconcordanțe în ce priveşte fondurile şi prioritățile acordate. Statele Unite, Marea Britanie şi Canada au avut cele mai multe inițiative, ele semnând chiar un acord trilateral de cercetare.

Alte măsuri de apărare se referă la mai buna instruire şi pregătire a forțelor armate, realizarea unor echipamente de protecție eficiente şi operativitatea serviciilor medicale. Activitățile medicale s-au concentrat asupra realizării unor vaccinuri. Marea Britanie efectuează cercetări pentru realizarea unor vaccinuri împotriva ciumei bubonice, antraxului, botulinum-ului şi a pneumoniei, iar în1997 Statele

Unite au inițiat un larg program de vaccinare a întregului său personal militar împotriva antraxului. Între timp, aceştia au pregătit alte 14 vaccinuri.

În concluzie, înțelegerea naturii reale a amenințării cu arme biologice şi bacteriologice, eforturile de stopare a proliferării lor printr-un control strict al exporturilor şi importurilor de agenți şi echipamente cu dublă utilizare, armonizarea legislației, schimburile de date şi informații referitoare la achiziționarea de agenți biologici, precum şi cultivarea unei reacție populare ferme, pe plan național şi internațional, împotriva țărilor care nu respectă prevederile Convenției din 1972, au fost priorități esențiale.

ANEXA Nr. 5

CONVENȚII ŞI DOCUMENTE APOPTATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL PRIVIND PREVENIREA, DESCOPERIREA ŞI COMBATEREA FORMELOR ACTUALE DE MANIFESTARE A TERORISMULUI ÎN LUME

I. Convenția pentru prevenirea şi reprimarea terorismului (Geneva, 1937, adoptată în urma atentatului ucigaş de la, Marsilia). 5 Statele semnatare s-au angajat să pedepsească persoanele vinovate pentru:

- atentatele împotriva şefilor de stat şi a altor persoane care ocupă funcții în stat;
- faptele care pun în pericol mai multe vieți omeneşti;
- acte diversioniste asupra bunurilor private şi de stat;
- păstrarea sau aprovizionarea cu arme şi alte mijloace teroriste;
- falsificarea şi introducerea de paşapoarte şi alte documente false;
- pregătirea de acte teroriste, ş.a.

II. După cel de-al doilea război mondial, terorismul a cunoscut o extindere şi o agravare, mai ales, din cauza tentei politice care i s-a dat şi a implicării unor state în asemenea acțiuni. Drept urmare, au fost adoptate un număr de convenții, dintre care unele se referă la combaterea terorismului practicat contra şefilor de stat şi a altor persoane oficiale, altele pentru a asigura securitatea în domeniul navigației aeriene şi a navigației maritime. În acest sens au fost adoptate:

a) Convenția asupra prevenirii şi pedepsirii crimelor împotriva persoanelor protejate pe plan internațional, inclusiv agenții diplomatici (adoptată de Adunarea generală O.N.U., în 1973). Statelor-părți li se recomandă să incrimineze, în dreptul lor intern, comiterea, cu intenție, a următoarelor fapte:

- uciderea, răpirea sau alt act asupra persoanei sau libertății unei persoane protejate pe plan internațional;
- un atac violent asupra sediului oficial, locuinței private sau mijloacelor de transport ale unei persoane protejate pe plan internațional, de natură să pună în pericol persoana sau libertatea sa.

b) Convenția împotriva luării de ostatici (adoptata la O.N.U. în 1979) prevede că, cel care sechestrează o persoană sau o reține şi o amenință că o omoară, o va răni sau continua să o rețină pentru a constrânge un stat, o organizație internațională, o persoană fizică sau morală, să îndeplinească un act ori să se abțină de la acesta, ca o condiție a punerii în libertate a ostaticului, comite infracțiunea de luare de ostatici (art. 1). Statele sunt obligate să pedepsească asemenea infracțiuni, corespunzător gravității lor. Statul, pe teritoriul căruia se află prezumtivul infractor, îl va reține şi va lua măsuri pentru urmărirea şi finalizarea procedurilor penale împotriva lui; dacă nu-l extrădează, este obligat să-l supună urmăririi penale şi să-l judece, ca pentru o infracțiune cu caracter grav (art. 8).

c) Convenția internațională împotriva recrutării, folosirii, finanțării şi instruirii de mercenari (adoptată în cadrul O.N.U., în 1989) defineşte această infracțiune ca, fiind fapta de a recruta, folosi, finanța sau instrui mercenari care participa direct la ostilități sau la acte plănuite de violență. Statele vor sancționa asemenea infracțiuni şi vor coopera între ele, pentru prevenirea şi pedepsirea lor.

d) Convenția privind securitatea personalului Națiunilor Unite şi a celui asociat (New York, 1994) a fost adoptată ca

urmare a atacurilor deliberate împotriva personalului şi ca preocupare a statelor de a asigura securitatea personalului Națiunilor Unite şi a celui asociat. În conformitate cu prevederile acestei convenții, statele părți vor lua toate măsurile necesare, pentru a asigura securitatea personalului Națiunilor Unite şi a celui asociat, vor adopta măsurile necesare pentru a-l proteja, în cazul în care acesta se va afla desfăşurat pe teritoriul lor, împotriva următoarelor infracțiuni, comise în mod intenționat:

- crimă, răpire sau orice atac asupra persoanei sau libertății vreunui membru al personalului Națiunilor Unite sau al personalului asociat;
- atac violent asupra localurilor oficiale, reşedinței personale sau mijloacelor de transport ale unui membru al acestora, de natură a-i periclita persoana, sau libertatea sa;
- amenințarea cu efectuarea unui astfel de atac, pentru a constrânge o persoană fizică sau juridică de a realiza sau de a se abține de la realizarea unui act oarecare;
- încercarea de a comite un astfel de atac, precum şi participarea în calitate de complice, organizarea sau ordonarea comiterii unui asemenea atac.

Asemenea acțiuni sunt considerate, de către fiecare stat parte, ca infracțiuni în raport cu propria lor legislație internă, acestea pedepsind aceste infracțiuni, cu luarea în considerare a gravității lor (art. 9). Sunt prevăzute, de asemenea şi regulile, după care fiecare îşi determină competențele proprii asupra acestor infracțiuni (art. 10), precum şi măsurile pentru asigurarea urmăririi penale sau a extrădării autorilor prezumtivi (art. 13-15).

III. În scopul asigurării securității în domeniul aviației civile, au fost adoptate:

a) referitoare la infracțiuni şi la anumite alte acte săvârşite la bordul aeronavelor (Tokio, 1963), în care se prevede obligația statelor de a pedepsi infracțiunile, precum

şi alte acte care pun în pericol securitatea aeronavelor sau a persoanelor şi bunurilor aflate la bord, ordinea şi disciplina pe o navă, aflată în zbor sau pe suprafața mării libere sau altei zone care nu face parte din teritoriul unui stat; competent să sancționeze asemenea fapte este statul de înmatriculare a navei.

b) Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor (Haga, 1970) prevede că o persoană comite o infracțiune dacă, aflându-se la bordul navei în zbor, pune stăpânire pe navă ori exercită controlul asupra ei, într-un mod ilicit şi prin violență sau amenințarea cu violență; constituie infracțiune, de asemenea, tentativa unor asemenea acte şi complicitatea la ele. Statele s-au angajat să pedepsească asemenea acte în mod sever.

c) Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile (Montreal, 1971) prevede că orice persoană comite o infracțiune dacă, în mod ilicit şi cu intenție, săvârşeşte un act de violență împotriva unei persoane, aflate la bordul unei aeronave în zbor, distruge o aeronavă în serviciu sau îi cauzează deteriorări, plasează, pe o asemenea aeronavă, dispozitive sau substanțe care pot să o distrugă ori să-i producă deteriorări, distruge sau deteriorează instalații ori servicii de navigație aeriană ori dereglează funcționalitatea lor, comunică informații false, dacă acestea ar putea să facă aeronava inaptă în zbor ori să-i pună în pericol securitatea în zbor.

Statele-părți s-au angajat să sancționeze, prin pedepse severe aceste infracțiuni; fiecare stat trebuie să ia măsuri, pentru a ancheta şi pedepsi infractorul, care se află pe teritoriul său, în cazul în care nu face extrădarea către alt stat (statului pe teritoriul căruia s-a comis fapta, statului care are înmatriculată aeronava, statului pe teritoriul căruia aterizează aeronava ş.a.m.d.).

În baza Convenției privind aviația civilă internațională (Chicago, 1944), statele lumii au inclus, în acordurile

bilaterale pe care le încheie, „clauza de securitate", recomandată în cadrul O.A.C.L, şi au prevăzut o serie de măsuri pentru a asigura protecția navelor, a pasagerilor şi a echipajelor. În cazul apariției unui incident de capturare sau pericol de capturare ilicită a navelor sau altor acte ilicite împotriva siguranței navelor şi călătorilor, părțile se angajează să-şi acorde asistență reciprocă pentru combaterea unor asemenea fenomene.

IV. Măsuri similare sunt prevăzute şi în convențiile încheiate în domeniul securității navigației maritime:

a) Convenția pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime;

b) Protocolul pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței platformelor fixe situate pe platoul continental (adoptate la Roma, 1988).

V. Prevenirea, descoperirea şi combaterea flagelurilor terorismului şi a crimei organizate a fost şi este permanent în atenția organizațiilor internaționale sau pe plan regional. Astfel:

a) Comisia de Drept Internațional a examinat problema terorismului, într-un proiect de cod încă din 1954, considerând drept crimă împotriva păcii şi securității, întreprinderea sau încurajarea activității teroriste de către un stat împotriva altui stat.

b) Dintre rezoluțiile Adunării generale a O.N.U., adoptate în acest domeniu, menționăm pe aceea, prin care Adunarea generală a condamnat terorismul internațional (Rezoluția nr. 3034/XXVII din 1972), atrăgând atenția asupra distincției care trebuie făcută între actele condamnabile de terorism internațional şi lupta popoarelor pentru autodeterminare (lupta îndreptată împotriva unor agresori sau cotropitori, pentru independență şi libertate). O altă rezoluție, în acelaşi sens, a fost aceea din 1991 (Rezoluția nr. 46/51), prin care statele au fost chemate să prevină pregătirea şi organizarea, pe teritoriul lor, de acte teroriste, să asigure

arestarea şi judecarea sau extrădarea celor care le comit, să încheie acorduri de cooperare în acest domeniu, să devină părți la acordurile multilaterale încheiate, să se abțină de la organizarea, instigarea, asistența şi participarea la acte teroriste săvârşite pe teritoriul altor state, să le încurajeze ori să accepte, pe teritoriul lor, activități care vizează comiterea de acte teroriste. Majoritatea statelor lumii sunt, în favoarea unei convenții internaționale şi acest subiect se afla pe agenda Adunării generale O.N.U. de mai mulți ani; atingerea acestui scop este însă îngreunată, din cauza conotației politice pe care unele grupuri de state o dau noțiunii de terorism.

c) Conferința de la Stockholm din 1984 adoptat prin document a statelor participante la Conferința pentru Securitate şi Cooperare în Europa, măsuri referitoare de încredere, securitate şi dezarmare în Europa. A fost confirmată hotărârea statelor participante de a lua măsuri efective, la nivel național şi internațional, pentru prevenirea şi respingerea acțiunilor şi actelor de terorism internațional.

VI. Statele cooperează pe baza convențiilor şi documentelor asumate, la nivel regional, cât şi bilateral, pentru combaterea terorismului. Acordurile şi aranjamentele asumate, au permis statelor semnatare să stabilească modurile concrete de colaborare între instituțiile lor de specialitate, pentru a preveni, descoperi şi combate acte şi acțiuni de terorism internațional.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. *Gheorghe Arădăvoaicei, Gabriel Naghi şi Dan Niță*, **Sfârşitul terorismului?**, Editura „Antet", Bucureşti, 2002;
2. *General de divizie (r) Gh. Arădăvoaice; general de divizie (r) Dumitru Iliescu; maior L.D. Nita*, **Terorism, antiterorism, contraterorism** (TAC), Editura Antet, 1997;
3. *Aravena, Francisco Rojas*, **Human Security: Emerging Concept of Security in the Twenty-First Century, United Nations Institute for Disarmament Research**. Disarmament Forum, 2002;
4. *Constantin Andronovici*, **Drept internațional public**, Editura Graphnix, Iaşi, 1996;
5. *Boutros Boutros-Gali,* **Rapport sur l'activite de l;Anssemblee generale**, Nations Unies, New-Yorck, 1992;
6. *Vasile Crețu*, **Drept internațional penal**, Editura Societății Tempus România, Bucureşti, 1996;
7. *Victor Duculescu*, **Diplomația secretă**, Editura Europeană, Bucureşti, 1992;
8. *Grigore Geamănu*, **Dreptul internațional penal şi infracțiunile internaționale**, Editura Academiei, Bucureşti, 1977;
9. *Kees Zijlstra*-**Raportul U.E. pe domeniul crimei organizate pe anul 2007 ;**
10. *Lloyd, Andrew; Mathews, Peter*, **Bioterorismul, flagelul mileniului lll**, Editura „Hiperyon", Cluj - Napoca, 2002;

11. *Năstase, A.***, Bătălia pentru viitor**, Editura New Open Media, 2000;

12. *Paşcu, I.M.,* **Combating Terrorism. NATO and Transatlantic Dimension,** Bucureşti, Institutul pentru Studii Politice de Apărare şi Istorie Militară, 2002 ;

13. *Raluca Miga-Beşteliu*, **Drept internațional** (introducere în dreptul internațional public), Editura ALL, Bucureşti, 1997;

14. *Tamas S.*, **Dicționar Politic** (DP), Editura Academiei Române, Bucureşti, 1993;

15. *Zamfir C., Vlasceanu L., coord.*, **Dictionar de Sociologie** Babel (DSB), Editura Babel, Bucureşti, 1993;

16. *Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare din 01.07.1968* în „Monitorul Oficial", nr. 331/01/1970;

17. *Convenția cu privire la interzicerea perfecționării, producției şi stocării armelor bacteriologice (biologice) şi cu toxine şi la distrugerea lor*, în „Monitorul Oficial", nr. 57.07/07/1979

18. www.armyacademy.ro.reviste-4 *2001;*

19. www. wikipedia.org/wiki/Terorism;

20. www.nato.int/docu/review/2005/issue3*;*

21. www.avocatnet.ro/content/articles ;

22. www.dci.ro/Arhiva/es4

Redactare: Mariana Ciobănaş
Tehnoredactare: Dumitru Vănuță
Copertă: Carmen Tudorache

Tipărit la Tipografia MIRA